Päewaleht

Tänast lehte 12 külge

PÜHAPÄEVAL HINNATA KAASANDED
PILKE- JA NALJALEHT „KRATT" JA KUNSTI ERILISA „KUNST JA KIRJANDUS"

Toimetus ja talitus: Pikk tän. 2. Kontor avatud 9—5. Ärijuhatuse könetunnid 9—11. Aadress: „Päevaleht", Tallinn, postkast 433.

Telefonid: Keskjaama väljakutse nr. 428-83 igal tööpäeval kella 8—17. Kella 17-nest alates kuni kella 8-ni teisel hommikul ja pühapäeviti on kasutada järgmised nombrid: nr. 428-84 lehe kontor, ukseholdja ja Pika t. raamatukauplus; nr 428-85 lehe ekspeditsioon; nr. 428-86 trükikoja kontor; nr. 428-87 peatoimetaja Tammer; nr. 428-88 toimetuse kaugekõned ja nr. 428-89 ärijuhatus. Pärnu m. ja Suur Karja tän. nurgal asetseva raamatukauplusе tel. nr. 446-11 ja 479-25.

Peatoimetaja H. TAMMER

Üksik number 7 s
Jlmub 7 korda nä
TELLIMISHINNAD

1 kuu postiga	1 kroon 80 senti.	1 kuu pos	
2 kuud „	3 „ 60 „	2 kuud	
3 kuud „	5 „ — „	3 kuud	

Üle 3 kuu korraga tellides iga järgneva kuu eest 1 kr. 50 s. Välismaale 4 kr. kuus.

Üle 3 ku järgneva l Aadres

Kuulutuste hinnad: kuulutuste küljel 6 se ja teksti sees 17 senti mm veeru laiuses. Ko kuni Kr. 3.— poole hinnag

Kuulutuste koha valikut ei kind

Kuulutusi võetakse vastu lehe jooksvasse numbri laupäeval kl. 10-ni.

Tarvitamata jäänud käsikirju alal ei hoita. Need vastav postmark on lisatud

Nr. 342 — Neljapäewal, 16. detsembril 1937 — XX

Esietenduskino
ARS

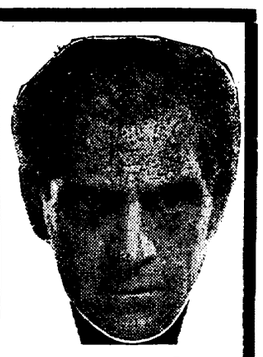

Esietenduseks põnevusfilm, mis kannab teid uskumatusse fantaasiavalda

Põnevam kui ükski kriminaalromaan! Võimatu saab võimalikuks!

Boris Karloff

kinolina suurim karakterosade näitleja, suurfilmis

Dr. Laurience'i katse

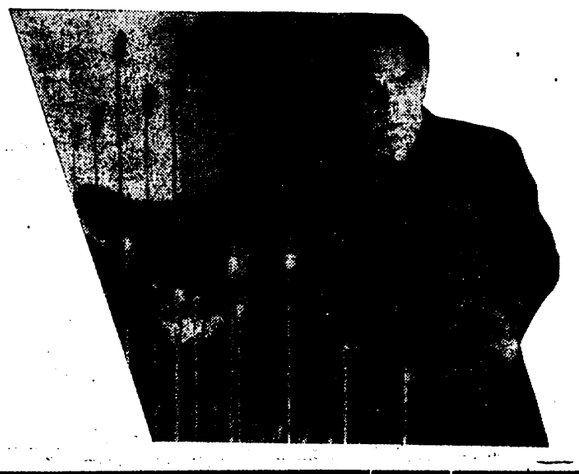

Algminutitest peale jälgite hinge kinni pidades seda fantastilist linastust. Teadusele võimatutena paistvad salapärasused saavad tõeks . . . inimene, kes mängis kaasinimeste mõistusega . . . inimesed olid tema katsejänesteks.

II. Huvitav ja mitmekesine lisaeeskava.

Seansside algus ärip. 5, 7, 9, pühap. 2, 4, 6, 8, 10.

KINOTEATER „SKALA" Wabriku tän. 8

Sylwia Sidney ja Spencer Tracy suurfilmis
„22 surmale pühendatut"
Huvitav värvilline lisapala.

ERA

ILMUS
Laste Rõõm
jõulunumber.
uue ilusa kaanepildiga.

Selles numbris algab „Koerpoiss Ennu" autori Madis Porisoo uus huvitav jutt „Uuevana".

Tädi Annalt on kena „Jõulujutt", Herma Foelschilt tore muinasjutt „Mustlase ennustus".

Eduard Nukk'ilt on ilus luuletus „Endu ja jõulumees", ka J. Palmilt samasugune luuletus.

Pealeselle veel kuus võistlusjuttu lasterõõmlasilt, uus helind, lasterõõmlaste luuletusi ja nende pilte. Teiste piltide hulgas on jälle üks Juku-seeria ja neli huvitavat „prillmadu". Ka õpetatakse teid, kuidas võite mängida mõtetelugejat.

Mõistatusi, lahendusi, kirjakast, vahetalituskontor, kabe jne. nagu harilikult.

„Laste Rõõm" ilmub kord kuus.

„Laste Rõõm" ilmub endise hinnaga: aastas 3 krooni, poolaastas 1 kr. 50 s., veerandaastas 75 s., üksiknumber 25 s.

ERA

SAKU

ANKRUÖLLE JOULUTELLIMISI VÕETAKSE VASTU 21. SKP.

PÄRAST SEDA ANTUD TELLIMISED TÄIDETAKSE VÕIMALUST MÖÖDA

TELLIMISED: A/s „SAKU"
TELEF. 437-36. 437-38

Viimsed uudised
heliplaatidel

Eskola laulab:
Kui lapsena lustila.
Mihkliilaat.
Tule tantsi.
Meremehepolka.
Kui saabus õnn.
Saareküla rannalane.
Neiuke väikene.
Peiupolka.
Sõduri truudus.
Lõbus õllepruulija.

Viisimaa laulud:
Ei ilal, tango.
Mind ära hülga, valss.
Mul meeles päev, valss
Ainult korra, valss.
Ära noruta, foks.
Neiu unistus, valss.
Öitse kevade, valss.
Anton, Anton, foks.
Lapsepõlve mälestus, valss.
Unustamatu suudlus, foks.

Uuesti trükist tulnud praegune lõökheliplaat:
„Viljandi paadimees"

MUUSIKAÄRI
K. LEOPAS,
Paldiski mnt. 14-a.

Lgp. daamid!

Avati moeateljee Ai Ma
Pärnu mnt. 8, tel. 472-08

milline töötab uudseil põhimõtteil — Pariisi suurm

leiate moodsaimas ning rikkalikem

päeva-, pealelõuna- ja õhtukleite, täissiid-, bembergsii pesu, laste- ja beebipesu ja -riideid, kindaid, ridikülle igasuguseid moepisiasju kodu- ja välismaa materjalest modellide ja pr. **K. Siim-Juuse** („Estonia" teat jooniste järgi, valmis ja tellimisel.

Parim õuiukink

Leida Tigane

Marga müüb mehi
ROMAAN

Jimus müügile

Hind broš. Kr. 1.60. Köites kullaga Kr. 2.60. Neile, kes tasuvad raamatu hinna kirjast. KULDKIRJA POSTI JOOKSVALE ARVELE nr. 737 või ära saadavad postmarkides, saadetakse raamat kuludeta koju.

Posti aadr. KULDKIRI, TALLINN, pk. 462.

Ostke pühadeks kondenseeritud
Rammu-piima
Seisab värske steriilses plekktoosis mitu kuud
Müügil paremates toiduainetekauplustes

Suudluskindlad huulepulgad
moodsad värvid:
Geranium, kirss, hele- ja tumepunane.
A-S. „ODOR"

VIRU KOHVIK
igal teisip. ja reedel kl. 6—8 mängib
Trio Šumjatser
eriprogrammi järgi.

Muusikariist
valmistab JÕULURÕÕMU kõigile.
Suur valik — hinnad kõigile kättesaadavad, soodsad maksutingimused.
JOH. MITT
muusikaäri
Pikk 1, tel. 433-74.

Tall. Puutöö
Mööblimüüg
dusühing
mööb
suures valiku
headusega.
täidetakse
Tallinnas, P
tel. 46

PASSILIKUD
Kodumaa ja välismaa
klaas-jõulupuucht
suures valik
A. MARKUS
Tallinn, Harju 45, en
Viru tän. 19; Tar

Oma unustamata peremeest

Juhan Perten'i

mälestab **tööliskond.**

Surma läbi lahkunud meie armast lugupeetud majaperemeest

Juhan Perten'i

mälestawad kurbuses

üürnikud.

Evald Kristenbrun'i

mälestab

perekond Paadimeister

Suikus igavesele unele meie kallis

Alfred Sõelsep

sünd. 20. jaan. 1913. a., surn. 15. dets. 1937. a

Matmine pühapäeval, 19. dets., kell 13.00 Haapsalu surnuaial.

Valusas leinas **abikaasa ja omaksed.**

Äkilise surma läbi lahkus meie kallis mees ning armas isa

Juhan Jõekäär

Sünd. 10. jaan 1893. a.
Surn. 13. dets. 1937. a.

Ärasaatmine leinamajast, Tulika 3—1, laupäewal, 18. XII 1937, kell 14 Liiwa kalmistule.

Walusas leinas **lesk ja poeg.**

RIISEPERE VALLAVALITSUS
vajab 1. jaanuarist 1938. a.

kantseleiametnikku,

kes peab olema suuteline täitma ka maksunõudja kohustusi, on kohtu poolt karistamata, eeluurimise all mitteseisev, täiseealine meesik, vähimalt 6-kl. algkooli haridusega ja ennem omavalitsuse kantseleis töötanud.

Põhipalk Kr. 45.— kuus; pealeselle 50% sissenõude lisarahast maksunõuandja ülesannete täitmisel.

Sooviavaldus, oma käega kirjutatult, esitada ühes dokumentidega hiljemalt 22. detsembriks 1937. a.

VALLAVANEM.

Iseseisew bilansiwõimeline

RAAMATUPIDAJA

üle 15-a. praktikaga otsib kohta, walitseb kohal. ja inglise keelt. Korrespondeerib Kirjutab masinal. Head soowitused. Kirjal. slt. «5/2285»

KUULUTAJAILE TULNUD KIRJAD

15. dets. sisse tulnud kirjad.

1/1961	7	1/1441	1	20/2500	1	20/1940	7
1/2561	3	1/2401	1	20/2430	1	21/1101	3
1/1921	1	2/2042	2	21/2581	4	21/1901	1
3/2603	2	3/2443	2	21/2501	1	22/1862	1
4/2564	10	4/2004	1	22/1822	1	23/1863	1
4/2604	1	5/2605	5	23/2543	5	23/2463	8
5/2485	2	5/1765	2	24/1624	2	24/2024	3
5/2445	2	5/1925	1	24/2584	8	24/2544	4
6/2606	4	6/2566	7	24/1944	4	24/2064	3
6/2446	2	6/1986	1	24/1904	1	24/1664	1
6/1686	1	7/2407	1	25/2585	20	25/2425	1
7/2447	1	7/2487	1	25/1145	1	25/2065	1
7/2567	2	7/1967	1	26/2426	4	26/1666	1
7/2547	1	8/2008	10	26/1986	8	26/1946	2
8/2608	2	9/2609	7	27/1987	4	27/1947	3
9/2489	2	9/1369	1	28/1748	2	28/2588	2
9/1929	1	9/2009	1	28/2548	1	29/1669	3
9/1129	1	9/2049	3	30/1150	2	30/2590	5
9/1649	1	9/1689	1	30/5650	1	30/2430	1
10/1180	1	10/2450	18	31/1471	1	31/2591	17
10/1130	4	10/2010	4	31/2471	1	32/1152	2
10/2050	2	10/1970	4	32/1632	3	32/2592	1
10/1890	1	10/2010	1	33/1993	6	33/1033	1
11/2531	1	11/2571	16	34/2594	5	34/1954	8
11/2581	2	12/2572	17	34/1434	1	55/2035	4
12/1812	1	12/412	1	35/1155	1	35/1875	1
12/2452	1	12/1972	1	36/2596	4	36/2036	1
13/1413	2	13/1773	1	36/1676	1	36/2436	1
13/2493	27	13/2573	2	36/2476	1	37/2557	15
13/2413	1	14/2614	9	38/1998	2	38/2038	1
14/2574	3	15/2575	4	38/1678	4	38/1198	1
16/1696	47	16/2416	1	39/2559	8	39/1799	1
16/2456	2	17/2497	1	39/1119	1	39/1559	1
17/2457	1	17/1097	1	40/2000	4	40/2600	14
18/2498	14	18/1098	1	A. 9443	3	A. 943	1
18/1138	1	18/2578	1	A. 9393	3	B. 4981	2
19/2059	5	19/1939	1	B. 4980	9	M. 12252	2
19/419	1	20/1180	1				

Kokku 541 kirja.

Lühikese haiguse järele suikus igavesele unele minu ülikallis tädi ja minu meheõde

LIISA MIHKELMANN

Sünd. 1. aug. 1860. surn 12. dets. 1937.

Sügavas kurbuses **vennatütar abikaasa ja emaga**

Ärasaatmine kodust Veski tän 8, pühapäeval, 19 dets. kell 12, matmine Tapa Jakobi kirikus kell 1 p
Palume sugulasi ja tuttavaid teda saatma tulla

Lühikese raske haiguse järele lahkus siit maailmast 15. dets. s. a. minu kallis armas mees,

insener

Konstantin Nikolajevitsch Otto

Ärasaatmine linnahaigla kabelist Kaasani kirikusse 16. dets. kell 5.30 päeval. Hingepalved kirikus on 16. ja 17. dets. kell 6 p. l., matmisiumalateenistus laupäeval, 18. dets. pärast liturgiat (liturgia algus on kell 10 hommikul). Muldasängitamine Aleksander-Nevski kalmistul.

Valusas leinas ***naine.***

Korteripakkumised
TALLINNAS

üürile anda **tuba**
mööbliga või ilma, intelligentsele perekonnas. Üksikasjaliselt telef. 467-14.

Mõbleeritud tuba
eraisisekäiguga, ära anda. Kr. 25. Kaupmehe 31—2.

Omaniku haiguse tõttu kesklinnas kohe üle anda **kodused lõunad**
hea korteriga ja klientuuriga. Kirj. slt. „14/2654".

Puhas tuba
väikeses perekonnas ära anda. Samasse võib ka preili kaasüüriliseks tulla. Väike Patarei 13—3.

Kaasüürilist
meesterahvast, töölisperekonda tarvis. Õuna tän. 9—10.

Korter
ära anda — 2 tuba ja köök, üür 30 kr. Ilus tän. 26—1.

Tuba
mööblita ära anda, kütte, valgustuse, soovi korral wanniga, meesisikule, koralikule maksjale. Tina t. 20—2, kella 5—½8.

4-toaline
korter (sobiw kontoriks) üürile anda Harju 46. A. E. Kapsi & Ko.

Köetav ruum
töötoaks või laduks turu lähidal ära anda. Küsida pärast kl. 4 Saali 8—18

Korterid
— 2 tuba ja köök, 25 ja 20 kr., weeji ja elekter sees, wälja üürida Oksa 6—10, Tondi (Seebi t. keerata).

Laadaplatsil **rauaäri**
ära anda. Kirj. slt. „32/2392".

Ära anda 2 kahetoalist **korterit**
Taime t. 28, Pelgulinn.

Korter:
päikesepoolne, tuba, kööt, esik, jahwer, kütte ja walgustusega, ära anda Tina tän. 5—13, tel. 317-33.

Kadriorus ära anda **korter**
— 2 tuba, kööt, esik, 28 kr. Koidula 40-a—20.

4 toaga keldrikorteriga **korter**
(iga tuba omaette isisekäiguga) ilus wäljawaade, odawa üüriga sellele, kes laenab äriliseks otstarbeks kindlustuse wastu Kr. 1000 — 1500. Kirj. slt. „39/2399".

Suuremad **tööstusruumid**
jüdalimaa wälja üürida. Tööstuswool olemas. Teat. saab Raraskaewu 2, jalanõudeärist.

Kiviait
ära anda, sobiw autogaraažihiks wõi laduruumiks. Pikk t. 73 (isisekäik Lai t.), kella 1—3 p. l.

Toiduaineterkauplus
ühes kaubaga ära anda (sundmääruste nõuetele wastaw, mees majas). Soowiaw. kirj. slt. „14/2374"

Meeskaasüüriline
wõib tulla Kunderi tän. 9—15, alumisel korral.

Mõbl. tuba
wälja üürida Wilmsi t. 15—6.

Korteripakkumised
NÕMMEL JA MUJAL

Paldiskis
Peetri tän. 6 wälja üürida 3 tuba ja köök. Teateid annab sealsamas M. Põhl.

Segakauplus
õllemüügiloaga maal rahwarikkas kohas külade keskel. Tallinnast 36 km, üle anda. Teat. slt. „23/2383"

Nõmmel
turu ääres, poe- wõi töötusruum ära anda. Küsida Tallinnas, Pärnu mnt. 38—2.

Korteriotsimised

Kas ei leidu
kellegi majas ruum alumisel korral wõi poolkeldriruum, milles on aknad ja ahi, 8—12 ruutmeetri pikkusalaga Vismari, Kalamaja wõi Pärnu maantee ümbruses? Kirj. slt. „34/2074".

Otsitakse saali
koosolekute pidamiseks wähemalt 150 inim., jüdalimaas wõi selle ümbruses. Kirjad slt. „18/2058".

Ametnik otsib mugavasti mõbleeritud erasissekäiguga **tuba**
wõi ühetoalist keskküttega korterit. Vastused slt. „7/2647".

Korralik noor ametiskäija preili otsib wäikest **tuba**
kütte ning valgustusega. Teat. ühes hinnaga slt. „4/2244".

Korralik kindlas teenistuses käija noor abielupaar otsib **korterit**
— tuba pliidiga wõi tuba waheseinaga. Kirj. slt. „25/2310".

Otsin **tööstusruume**
metallitöö jaoks. Soovitav ühes korteriga. Kirj. slt. „37/2277".

Kellel on ära anda toiduainetekauplus **ruumid**
ühes elukorteriga, kauba ülelugemisega wõi tühjalt, kohe wõi 1. jaan. 1938. a., teat. slt. „2/2300".

Äris töötaw neiu soowib wäikest **tuba**
3. rajooni. Teat. ühes hinnaga pal. slt. „31/2311"

Riigiteenistuses olew preili soowib erasisekäiguga mugawat **mõbleeritud tuba**
Kirj. slt. „31/2351"

Wajan jaanuari alguks **hea põrandaga saali**
ühes. kõrwalruumidega, kesklinna läheduses. Kirj. slt. „5/2365".

2 ametiskäijat korralikku tüüarlast soowiwad kohe mõbleeritud **tuba**
Wõib ka kaasüürilisena. Kirjad pal. ühes hinnaga slt. „20/2380".

Kindla teenistusega korralik maksja wajab **korterit**
— tuba köögiga wõi ühetoalist pliidiga. Kirj. kuni 1. jaanuarini slt. „6/3006"

Lasteta waikne kindlas teenistuses abielupaar soowib **korterit**
— tuba köögiga wõi üks tuba pliidiga. Teat. kuni 20. dets. kirj. slt. „30/2350".

Müüakse

Triiksärgid
suures valikus uudismustrites Voorimehe tän. 9, äris, („Päevaleht" maja).

VIRU 14 TEKA UHTLUSHINNAKAUPLUS

Jõulusisseostimisel
kõige pealt
„TEKA" SSE
VIRU 14

Soodsaim ostukoht
pühiks

R. Saad'i
jalanõudeäri, Maakri 4.

Ei ole mõtet kallimalt maksja, kui on wõimalik saada odawasti parimaid Eesti ja teisi **postmarke**
ja blokke (suures walikus) Wene tän. 1—9, 2. õrral.

Postmarke,
moodsaid seeriaid, ja blokke odawasti.
Nimestik maksuta.
Margiäri „Unica",
Dunkri 7, Tallinn.

MOODSAID ELEKTRI LAUALAMPE SOOVITAB SUURES VALIKUS ELEKTRISELTS AEG TALLINN, RAEKOJAPL. 4

Tütarlaste kleidid; poiste ülikonnad
tuntud headuses ostate ärist Voorimehe tän. 9, „Päevaleht" majas

Müüa meesterahva **kasukas**
kantud (vana) karakulkraega. Näha reedel pärast kella 12 Lutri tän. 26—22.

Odavasti müüa kaheraudne **jahipüss**
kal. 16. Sauna tän. 3—3, telef 471-35.

Müüa **papikäärid**
71×110, raudalus ja plate. Kirj. slt. „40/2280".

Tondi tänaval trammipeatuskohal müüa ilus **ahjuskrunt**
600—700 sülda suur, puuchitusrajoon. Täischitamise % 15. Hind 25 kr. süld. Lähem. Harju 45—4.

Elumuutuse puhul
MÜÜA
antiikne mahagonipuust mööbel,
õlimaale (vanad meistrid), vene ja Balti kunstnikeilt, prantsuse, inglise ning saksa värvilisi ning musti graviüüre, vaipu, hõbedat, lühtreid, antiiks. pildiraame jne. Näha neljapäevast alates Vene 16—6, kella 10—12 ja 5—7. Ülesostjaid palutakse mitte tülitada.

Vajatakse kohe tööstusse õppinud
seppa
peentöö alal, ja vilunud
metallide poleerijat.
Teatada slt. „M/1388".

Kõrvetatud KOHV
KÕIKIDES ERISEGUDES
TH. KAARMANN RAEKOJA 8

Ruumipuudusel väga odavasti müüa ilusa kõlaga **tahvelklaver**
Kirj. slt. „30/2270".

Ilus, hinnaline, vähetarvitatud **nukuvanker**
ühes nukuga müüa. Sobiv jõulukink väikesele tütarlapsele. Liivalaia 17—10, tel. 467-02.

Kiires korras müüa **planiino**
soodsatel maksutingimustel. Vismari tän. 12 krt. 8 (hoovimajas).

Korras **moodne puumaja**
parim. rajoonis müüa. Hind 50.000 kr. Soov. kirj. slt. „6/2286".

Ära anda väikest seltsi mustad isased **koerapojad**
Näha iga p. pärast kl. 3. pühap. igal ajal. Terase tän. 7—6.

Müüa pruugitud **diivan**
kuschett, riietekapp ja kummut väga odava hinnaga. Lutri 42, hoovis, pahemat kätt kuuris. Näha kella 10—6 õhtul.

Müüüakse
2 punasest puust ingitooli, 2 wäikest täispunasest puust lauda, 1 diiwanimadrats kaetud linasega, tellitud töö, 1 paar kuldmanseriinööpe emaili ja 4 brilljandiga — hind 350 kr., meesterahwa kuldmuriseti, kaal 30 gr. E. Karja 18—13, kella 10—12 ja 4—6.

Pesurull
odavasti müüa, kolme rulliga, vändast aetav. Nõmmel, Koidula t. 23, Kivimäe jaamast.

Truba „B."
müüa, on korras ja hea kõlaga. Soov. kirj. slt. „7/2247"

Pool talu
müüa, ühes tükis, metsaga. Hind kokkuleppel Tusti kirjatalu. Viljandi.

Õlleankruid
rauast, seest emaileeritud. Pärnu mnt. 107.

Kodukaunistamiseks **vaipu**
suures valikus saadaval äris Voorimehe tän. 9, „Päevaleht" majas.

Soodsa hinnaga müüa **laste-autod**
sõidukõlvulised, 3—12-aastastele lastele, jalgadega edasisõtkutavad, hästi viimistletud, tugeva chitusega. Roopa 7—6, kella 4—8 p. l.

Kohe müüa uus 3-korduc **puumaja**
4. linnajaos. Hind 52.000 kr., wäljamaks 32.000 kr., aastatasistetuled 5.500 kr. Kirj. slt. „27/2307".

Müüa
moodne puhwet, jõögilaud ja 3 uksega riietekapp, kõik tammepuust. Koidu t. 16, töökojas.

Äraõidu puhul **müüa**
jõögitoapuhwet ja laste mänguasju (tütarlapse). Madara 7—1.

Odavasti müüa
pruugitud söögilaud, 2 klubitooli ja sohva. Tehnika 7, töötoast.

Ostke villased **voodivaibad**
(tekid) ärist Voorimehe t. 9 „Päevaleht" majas.

Müüa wäikesi **advent-jõulukuünlakesi**
Kaubaagentuur J. Vark, Vilmsi 27, tel 311-78

Odavasti müüa
suures valikus triikseid kristall- ja pronksi-
kroonlühtreid, seina- ja laualühtreid
Antiikwariaat A. Pastarus, Wana Posti 7, tel. 445-56

Odavasti müüa
meesterahwa jope, talwvalitu, sakuliikond ja naisterahwa jõidkleit. Wabriku tän. 31—8.

Loomakartuleid
müüa Wene t. 29, keldris

Müüa nuaewad **diivaneid**
Roosikrantsi 15—15, jadulisepatöötcas, hoowis.

Armatuuridetööstus „REX'i" müügikoht
Vene tän. 8, II korrol

Soovitab moodsamaid maitserikkamaid armatuure, laua-, seinalampe, lambivarjeine.

Jõulukinke,
käsitsi kootud esemeid:
põrandawaipu,
mööbliriideid,
kardinaid,
sohwapatju,
laudlinu,
käterätte,
kleidiriideid,
pleede,
willasseid ja siidsalle jne.
Tui tän. 8—2. Iga päew kella 9—7.

Parim jõulukink!
Sukki **„Jlu"**
sokke **„Rip"**
siidpesu
„Maratti"
Hinnad mõõdukad
„ELIDA"
Pärnu mnt. 76 (end. „Fortuna" Pärnu m. 30).

Peegleid
ja mööbliklaase walmistatakse igas mõõdus. Pühadeellimised kuni pühade lauapäewani. Harju 30, W. Lind.

Raamatuid
pilte, wanu rahasid, seinakell j. t. ašju müüa. Kentmani 16—6, kl. 11—1 päewal ja 5—8 õhtul.

Õlleankruid
müüa mitmesuguses suurusses. Tartu mnt. 18, aamitööstus.

Müüa moodne
iammep. magamistuba ja kaasp. poleeritud kapid. Klaasingi 13, töökojas.

Ainult häid tugewaid **diivaneid**
ostaie weel pühits Tehnika tän. 17, töötoast. Soodsad maksutingimused.

Müüakse
kase-, lepa-, männi-, ja kuuse-küttepuid waguniwiisi, ½ majade ja talu mõtteline osa alewis ja obligatsioon. Pakkumised: Aegwiidu, A. J. M.

Filee-aknakardinad
müüa odawasti. Raua tän. 15—2. Tellimiste wastuwõtmine.

Häid Saaremaa **pähkleid**
müüa suurel ja wäikesel arwul Reimani 25, juuatööstuses.

Hea **kabinett-tiibklaver**
müüa. Waadata kella 11—1 Tõnismägi 11-a—1.

Juhuslikult odawasti müüa **hõbercbaseboad**
Pandimaja kaupl., Manceji tän. 4.

Wähekantud **smoking**
keitmisele kaswule müüa Falkpargi 3—3, kella 9—11 homm.

Majad, talud,
krundid, ärid müüa. Kom.-kontor „Wahendus", Harju (enne Pikkjalg) tän. 17, kella 10—12 ja 2—½4.

TAPAL
võtab „Päevaleht" ja „Laste Rõõmu" tellimisi ja kuulutusi vastu ning müüb üksiknumbreid V. Ajango, Jaama tän. 2.

Lugupeetud ja kauaaegset ühinguliiget

leiwatööstur-meistrit

Juhan Perten'i

mälestab Tallinna Leiwa- ja Pagaritöösturite

Õnnetu surma läbi lahkunud

Ewald Kristenbrun

mälestab leinas **E. Lepni perekon**

Armast õepoega

Ewald Kristenbrun'i

leinawad **Herta Ruumet abikaasaga.**
Jakob Lepni perekonnaga

Lühikese raske haiguse järele lahkus meie väike armas tütre

AINO PULLER

Sünd. 5. I 1936., surn. 15. XII 1937.

Kirstupanek reedel, 17. skp. kell 18:00 Linna Keskhaigla kab

Ärasaatmine sealtsamast pühapäeval, 19. skp. kell 12.30 Rah
koguduse kalmistule.

Valus murtud **vanemad,**
ja omakse

Oma armast õemeest

Juhan Perten'i

leinab sügawas kurbuses
A. Brandmann perekonnaga.

Surma läbi lahkunud

Mart Möllmann'i,

sünd. 17. dets. 1870. a., surn. 15. dets. 1937. a.,

mälestawad sügawas kurbuses lesk, poeg ja tütar perekondadega.

Matmine pühapäewal, 19. skp. kell 12 Kaarli kirikus

Pika raske haiguse järele suikus igawesele unele minu kallis mees

Ants Sander

sünd 21. juunil 1857, surn. 15. dets. 1937.

Leinaja **abikaasa.**

Kirstupanek reedel, 17 XII kell ½7 Jaani kirikus.
Matmine pühap 19 XII kell 2 sealsamas.

P-l. „Tormilinnul" noorelt huk

Ewald Kriste

mälestal kurb

Jlmar Tannebaum p

8 päeva jääb veel jõuluni...

Nii ligidal on juba jõulud! Ärge oodake pühade-eelset kiiret askeldust, vaid valige juba homme välja meie rikkalikust laost Teile meeldivaid JÕULUPUUEHTEID JA -KINGITUSI.

E. GÜNTHER

TALLINN ● TARTU ● VILJANDI ● PÄRNU

Tallinna Linna Naiskutsekool vajab 1. jaanuarist 1938. a.

rõivaõmblemise õpetajat

(20 nädalatunnile).

Sooviavaldused ühes elulookirjeldusega ja õppejõudude teenistuse seaduse muutmise dekreedi (RT 37 — 1934) § 2 loetletud nõudeid tõendavate dokumentidega esitada Tallinna Linnakoolivalitsusele (Vene t. 23), hiljemalt 3. jaanuaril 1938. a.

Linnakoolivalitsus.

„ESTONIA" KONTSERTSAAL.
Pühapäeval 19. detsembril 1937. a.,

EESTI HELITÖÖDE KONTSERT

Juhatab teeneline dirigent prof. Raimund Kull.

Kaastegevad: Ida Loo (sopran), hrd. H. Maldre (tenor), K. Shypris (orel), E. V. Tallinna Konservatooriumi segakoor, „Estonia" ja Riigi Ringhäälingu ühendatud sümfooniaorkester.

Kavas: M. Lüdig'i, A. Lemba, H. Eller'i, E. Aav'a, R. Tobias'e, J. Aavik'u, A. Kapp'i helitöid. Algus kell 8 õhtul.

Sissepääs Riigi Ringhäälingu raadioabonentidele tasuta — pääsmetega, milliseid antakse teatri kassast (kassa nr. 2) ringhäälingu kasutamismaksu kviitungi (1937. a. II pool või 1938. a.) ettenäitamisel (iga kviitungi peale üks pääsetähti). „Estonia" kontsertbüroo.

„Laste Rõõm"

on laste maailm!

Maitske

siis veendute „Havai päike" segude headuses

PRAETUD JAHVATAMATA —

Pidud

ESTONIA TEATER

Neljapäeval, 16. detsembril, kell pool 8 õhtul esietenduseks
„Sügismanööver"
I. Kalmani operett 3 vaat.
Pääsmed Kr. 3.— kuni 30 s.

Reedel, 17. detsembril, kell 8 õhtul
Edit Oltorp'i
tantsudeõhtu.
Klaveril: Bruno Luck.
Pääsmed Kr. 3.— kuni 30 s.

Laupäeval, 18. detsembril, kell ½8 õhtul
2. korda
harilike hindadega
„Sügismanööver"
I. Kalmani operett 3 vaat.
Pääsmed Kr. 2.50 — 30 s.

Pühapäeval, 19. detsembril, kell ½3 p. l.
10. korda
alandatud hindadega
„Müüdud mõrsja"
B. Smetana ooper 3 vaat.
Pääsmed Kr. 1.75 — 20 s.

Kell ½8 õhtul
2. korda
harilike hindadega
„Tseesar"
„Kaugete randade" ja „Fanny" järg. Marcel Pagnoli näidend 4 vaatuses (13 pildis).
Pääsmed Kr. 1.50 — 20 s.
Teatri kassad avatud kella 12—4 p. l. ja õhtul kella 6—½9.

TOULISTEAATER

Neljapäeval, 16. detsembril, kell ½8 õhtul
9. korda
harilike hindadega
„Inimesed ajujääl"
B. Werneri komöödia 3 vaatuses.
Pääsmed 20—125 senti.

Reedel, 17. detsembril, kell ½8 õhtul
53. korda
üldhindadega
„Õitsev meri"
Andres Särewi dramatiseering Aug. Mälgu romaani järele 3 vaatuses 8 pildis.
Pääsmed 25 ja 50 senti.

Laupäeval, 18. detsembril, kell ½8 õhtul
14. korda
„Kolmekrossi ooper"
J. Gay — B. Brechti lugu lauludega 3 vaat. 10 pildis
K. Weilli muusika.
Pääsmed 25—150 senti.

Pühapäeval, 19. detsembril, kell ½3 p. l.
18. ja lõplikult viimast korda üldhindadega
„Hädа õnnega"
J. Kihulase komöödia 3 v.
Pääsmed 25 ja 50 senti.

Pühapäeval, 19. detsembril, kell ½8 õhtul
esietendus
harilike hindadega
„Tootsi pulm"
Andres Särewi dramatiseering Oskar Lutsu nowelli järele 3 vaatuses 8 pildis.
Pääsmed 20 — 125 senti.

Kassa avatud iga päew kella 12—4 p. ja 6—8.30 õht.

KN NÜ

näitemüük-jõulufaat

Kunstihoones

16.—20. dets. kl. 10—6

Soodus võimalus jõulukingituste ostmiseks.

Üllatusi lastele

Kohvifaud

Loterii

Pääs vabaõhtiku maksu eest.

★

EESTI DRAAMA TEATER

Eesti Draamateater Tallinnas

Reedel, 17. detsembril, kell ½8 õhtul
103. korda
„Kevade"
A. Särewi-O. Lutsu dramatiseering 3 v. (6 pildis)
Näitejuht — Leo Kalmet.
Lawapildid — P. Raudwee

Laupäeval, 18. detsembril, kell ½8 õhtul
39. korda
„Suvi"
A. Särewi-O. Lutsu dramatiseering 3 waatuses
Näitejuht — Leo Kalmet.
Lawapildid — P. Raudwee

NOORSOOTEATER.

Pühapäeval, 19. detsembril, kell ½3 p. l.
esietenduseks
Nukuetendus.
1) „Reis ümber toa" — A. Awenariuse lugu lastele.
2) „Lillhaldjad" — A. Kiwika dramatiseering hiina aineil.
3. „Mänguasjade mäfs" G. Helbemäe lugu lastele.
Näitejuht — Wold. Alew.
Lawapildid — U. Martin.
Kostüümid — Karin Luts.
Muusika koost. — W. Jakobson.

Pühapäeval, 19. detsembril, kell ½8 õhtul
34 korda
„Must suvi"
Rudolf Sirge näidend 3 waatuses.
Näitejuht — Andres Särew.
Lawapildid — Pärn Raudwee.

Kassa avatud kella 11—1 e. l. ja 5—8 õhtul.

HELIOS KINO

5, 7, 9

Paul Hörbiger südamlikus filmis

„Lastearst Dr. Engel"

Arstid

Dr. Margot Arak

Naistehaig. ja fünnitusabi.
10—12 4—5
Kentmani 20-a—25 (sissek. põikänawast). Tel. 470-31.

Hambaarst F. Kusmanoff

Elan nüüd
Tartu mnt. 12
(Reimani tän. nurgal)
Kus telefoni nr. on 319-73

Hambaarst Sergei Rešanski

Pikk tän. 47—5
wõtab jälle hambahaigeid wastu kl. 9—12 ja 2—7.
Pühapäewiti 10—1.
Kunsthammaste laboratoorium.

Olen jälle terwe ja wõtan endiselt wastu
üldkeha- ja näomassaashi
Emilie Leppik
Kaupmehe 15—2, telef. 460-32.

Tunnid

English

is tought in a few months 1.5 kr. a lesson. Kirj. slt. „9/2249".

Saksa keel

— konwersatsioon, tõlked, koolitaja. Riiitli t. 2—5, tel. 433-86, kodus kl. 3—8.

Tööpakkumised

Tarvis

kohe naisemeest-sulast piimaveo- ja laudatöödele. Kirj. slt. „14/2294".

Wajatakse
sulast
kes talutöid tunneb. Kaubeldakse 17. jtp. kella 10—12 Estonia puiesteel 27, Ploomani, Sirkeli äriš.

Ilma kapitalita, ilma riisikota ®

võite endale luua

kindla iseseisva positsiooni.

Kodumaa kindlustusselts vajab noori energiilisi jõude

kutseliste välistegelaste

kaadri laiendamiseks. Eelteadmisi ei nõuta. Väljaõpe ja sissetöötamine seltsi ametnike juhtimisel. Kirj. slt. „M. 12354"

J. PUHK & POJAD

RAUA- ja KOLONIAALÄRI

(Estonia puiestee 27)

on üleviimise tõttu suletud reedel, 17. detsembril ja

avatakse uutes ruumes

laupäeval, 18. dets.

Estonia puiesteel 15.

Telefoni kodukeskiaam 427-55
(raua- ja koloniaalosakonnale).

®

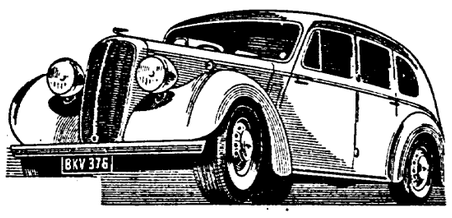

JÕULUKINK!

„HILLMAN-MINX"

esindusauto soodsa hinnaga müüa, sõidetud 7000 km.

Esindaja Eestis:

Joachm Christn Koch

Tallinn, Vene tän. 12, tel. 478-63.

Korrapärane iganädalane kaubaveoühendus.

Tallinnast Antverpeni ja Rotterdami

ärasõiduga igal laupäeval Tallinnast.

Soodsad kaubatingimused. Kaubaülesandmisi võtab vastu

Thomas Clayhills & Son. Tel. 435-58.	Carl F. Gahlnbäck. Tel. 450-30.	A. & J. Trankmann & Ko. Tel. 442-57.

Kaubapakkujat
agenti hästiminevale pudukaubaartiklile tarvis enne pühi. Teenistus v. hea. Kautsjon 50 kr. nõutav. Pakk. slt. „1/2641" või tel. 516-91.

Vaja väikesesse perekonda
üksiteenijat
kes oskab keeta ja räägib vene keelt, tarviline tunnistus. Tulla 5—7 Pikk tän. 64—6.

Otsitakse
tütarlast-teenijat
Nõmmele väikesesse perekonda, oma korterist käies. Kirjal. pakk. ühes aadressiga palut. anda Hiiu jaama raamatukappi.

Suurem seltskondlik kuukiri vajab vilunud tellimiste vastuvõtjat
agenti
Esineda ainult priima tööjõul. Pakk. slt. „9/2289".

Elektrisisseseade tööd
välja anda. Valgustuspunkte üles seada umbes 50—60 punkti kokku mitmes ruumis. Pakkumised saata kohe Kiviõli kaevandus, postkontor nõudmiseni nr. „2/2642".

Tüdrukut
kes lehmi lüpsab, waja tallu Estonia pst. 23—3.

Wajatakse
teenijat
kes hästi keeta oskab. Tulla Estonia pst. 11—1, Lauluõeste klubisse.

Passijat
on tarwis, kes keeta oskab Ao tän. 8—3, tulla pärast kella 5 õhtul.

Wajatakse
klantstriikijat
kes kas keemilist tööd oskab Pesumaja Ilmanta 8.

Wilunud
müüjannat
tarwis puuviljakauplusse pühadehooajaks. Kullasepa 2

Puhvetipreilit
tarwis hotell Euroopasse, Wiru 24. Tulla ainult keeli walitsejail.

Head wilunud
söögisaalikokka
tarwis. Wiljandi, Tartu tän. 3, söögisaal „Salwe".

Teenijatperenaist,
kes iseseiswalt wõib talitada, tallu waja. Kaubelda 16. jtp. kella 6-ni Harju tän. 34—5. Wõib ka kirjalikult slt. „19/2339"

Plekisepa
käealust ja õpipoissi
tarwis. Tulla Suur Patarei, A. Le Coq'i ehitus.

Perenaiseabi
leiab koha. Palk 10 krooni kuus. Suur Ameerika tän. 49—15, majaomanik juures.

Tüdrukut
maale tallu tarwis. Kaubelda täna kella 3—6 Kunderi tän. 2—11.

Linna lähedale tallu waja töötundjat
teenijat
Tulla kauplema Pärnu m. 6, Urla maja, J. Hormi riideärisse.

1-liigi autojuht
waja uuemale weoautole. Läbi rääkida kl. 20—21 Uus Kalamaja 25—3 (Tähelep.: Käik üle kanalisatsiooni).

Passikoha
wõib saada kahe inimese juure aus korralik puhtusearmastaja keskealine naisterahwas; soowitaw, kes ka keeta oskab. Harju 30—9

Wajatakse kutsega
pagarit
kes tunneb kondiitritööd. Teatada kirjalikult Pärnu, „Pärnu Päewaleht" tal. „Pagar".

Anname provisjonile: aurukatelde ● aurumasinate ● külmutus- ja jäätööstuse masinate ● veeturbiinide ● tööriistade masinate (vindilõikemasinad, revolvertreipingid)

ESINDUSE

hästi sissetöötanud vastava ala esindajale ● Pakkumis. ühes referentsidega saata MASCHINENFABRIK GERMANIA, vorm. J. S. SCHWALBE u. SOHN, CHEMNITZ Asut. 1811.

Wajatakse nooremat
teenijat
soowitaw Hiiu wõi Saaremaalt. Ahju t. 3—3.

Lumepühkijaid
naisi tarwis Jahu t. 12, tulla kella 2—4 päeval ja enne kella 7 hommikul.

Suurema praktikaga
apteegipraktikanti
waja Tallinna. Teat. slt. „7/3007".

Tarvis
lihtsamat müüjannat-teenijat puuwiljakaupl., wäikese kautsjoniga. Kaubelda Kopli tän. 48—2.

Malmivalajaid
wajab A.-ü. Ilmarine Põhja puiestee 21.

Wajan
köögiteenijat
Kohwik Marcelle, Raekoja plats.

Wajatakse
veinibaari müüjat
Pakk. slt. „B 5044"

Agente
waja minewa artikli lewitamiseks. Järelepärim. jaaia slt. „4/3004".

Koralikku töövarmastajat 16—17-a.
poissi
wajatakse kino „Skalasse" mehaanikuabiks.

1. jaanuariks wajatakse tublit
ukse-hoidjat
kotka ja kokaabi. Kirj. slt. „B 5039".

Majahoidjat
kohe waja. Teat. saab Kõie 16—2, Tallinnas.

Waja wilunud
ettekandjat
Tulla Wiru t. 6, söögisaali

Linna ligidale waja
tüdrukuid
kaupa teha 17. jtp. kella 10—12 S. Ameerika tän. 6—2.

Kartuli- ja põllusaaduste kaubandusse waja
osanikku
Kr. 1000—2000. Kirj. slt. „40/2400".

Tööotsimised

Lasteta vanem abielupaar soovib
kojamehekohta
II või III linnajakku. Ennem olnud. Pal. teat. slt. „16/2656".

Vilunud
1-liigi autojuht
otsib teenistust veo- või sõidumasinale, on vilunud metsaveos. Kirjad slt. „15/2655".

Ärimehed!
Teen odavasti kauba nimetuse, hinna ja muid plakateid vaateakende jaoks. Teat. slt. „12/2652".

Karske igapidi korralik
saare-noormees
palub mingisugust tööstusse, hobusemeheks, väljavedajaks pagari juure või nõdagi muud. On mitmesugustel aladel töötanud. Soovikorral endistest töökohtadest soovitused. Teat. pal. slt. „10/2650".

On jõudnud kohale suur saadetis

taskulambi kääbuspirne ja patareisid „PERTRIX"

Müük suurel ja väikesel arvul ●
Hinnad soodsad ●

Joh. Freybach TALLINN V. Karja 8

Kunstkeraamikat

A/S. D. Mirvitz ja Pojad

V. Karja 7. — Estonia pst. 13.

VIKING ASKIM

Odavad NORRA

kalossid ja botikud

En gros ladu „ELGEN" Uus t. 14

Trükist ilmus:
L. Raudkepp,
Koldetule paistel.
Hind Kr. 1.50.
Lugulaule, luuletusi, mõtteteri.
Pealadu „Päevalehe" raamatukpl.
Pärnu mnt. 10 ja Pikk t. 2.
Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisus.

Wilunud
raamatupidaja
otsib kohta tööstusse, panka wõi kaubandusl. alale. On tööianud ka ärijuhina. Wastused slt. „19/2659".

Üksik 33-a.
mölder
soovib kohta, tunneb kivide- ja valtsijahvatust, ka paarisvaltsidel ja kaubandustööd. Remondivõimeline. Teatada slt. „24/2264".

Tisler
otsib kestvat tööd suuremasse tööstusse. Kirj. slt. „18/2298"

Naiskokk
soovib kohta, tunnistus olemas. Kana tän. 4—1.

Aus korralik
tütarlaps
palub kiires korras wõimaldada tööd üksköik mis alal. Ennem äris teeninud. Kirjad slt. „9/2329".

Abielupaar otsib
kojamehekohta
Enne olnud. Remondiõskus Kirj. slt. „33/2313"

23-a. poolõppinud
tisler
otsib tööd, wõib ka majinameheks, kas niiid wõi uueks aastaks. Kirj. slt. „1/2361"

Köikidel aladel wilun soowitustega, 8-a. pra kaga bilanssiwõimeline
raamatupidaja
otsib uut teenistusko Kirjad slt. „12/2372"

Wähema garantii tunnistusega
aednik-mesinik
soowib mingisugust i üksköik mis alal, kas r wõi edaspidi. Kirjad „9/2369".

Noor neiu
palub teenistuskohta t tusse, wabrikusse wõi nele muule töölale. slt. „2/2362".

Karske wilunud 1.-B
autojuht
otsib kohta. Kirj. slt. 3005".

Karske, 31-a. poiss
autojuht
üle 10-a. praktikaga i guste majinatega nii j kui ka remondis, w hästi jaksa ja wene õõitnud ka wälismail, lub mingisugust teen kas sõiduautole, taksole weoautole. Nõus ka winnsi. Kirj. slt. „38/2

Korralik
aus noormees palub ja wäikese rahalise taj üksköik misugust lihtt tööd. Omab soowi Kirj. slt. „11/3011".

Sauel
müüb „Päevalehe" üksikuid numbre
E. Tammiste

Kinkige jõuluks „Havai päike"

see ehtne oakohv on hinnalt kättesaadav igaühele

Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisuse trükk

Eesti ewangeelne kirik waba rahwakirikuna

Rahwakiriku küsimus on kujunenud meil wiimasel ajal aktuaaliseks. Wõetakse korduwalt jõna, ja just nende ridadest, kes tunnistawad, et nad „ei ole ühegi kiriku liikmed". Wäidetakse, et Eesti ewangeelne kirik ei ole weel wälja jõudnud rahwakiriku ideaalini, wõi koguni ta ojutawat tagasimineku. Enne, kui wastata küsimusele, kuiwõrd meie ewangeelne kirik kannab eneses rahwakiriku tunnuseid, tuleb selgitada lühidalt seda, mis usupuhastuse kirikus mõistetakse rahwakiriku mõiste all.

Nagu see ajalooliselt on wälja kujunenud ja nagu seda iseloomustawad tunnustatud autoriteedid, on rahwakirik niisugune kiriku kuju, millele liikmeiks on kõik need, kes ise ei ole teatanud enda lahkumisest kirikust. Seega loetakse ka kiriku liikmete lapsed ristimise läbi kiriku liikmeiks. See on wastand wabakirikule wõi wabakoguduse le, mis kogub enese ümber ainult tunnustajaid liikmeid, ega tunne liikmeid sündimise poolest. Kui rahwakirikut nimetatakse weel wabaks rahwakirikuks, siis selles mõttes, et ta oma wälist ja sisemist elu wõib korraldada ja juhtida sõltumata riigiwalitsusest. Kiriku ühtlase ilme mõttes on kahtlemata wabakirik paremas seisukorras, sest rahwakirik haarab enesesse nii elawaid usukuisimusi, kui ka leigeid ja wõib olla neidki, kes kirikust ja ristiusust suuremat ei hooligi. Teiselt poolt wabakiriku-wabakoguduse tegewus piirdub wäikese wõi suurema ringiga, rahwakirik aga seewastu püüab awaldada oma mõju laialistele rahwahulkadele ja neid kaswatada elawale usule. Ta seisab seega ka lähemas ühenduses kõigi rahwa elunaeluldustega, nii majandus-poliitiliste kui ka kultuuriliswaimsetega.

Eesti ewangeelne kirik on juba algusest peale seadnud enesele ideaaliks olla waba rahwakirik. Kui 1917. a. Tartus kokku astus „esimene Eesti ewang.-luteriusu koguduste asemike kongress", siis wõib iseloomustada tema seisukohta selles küsimuses järgmiste prof. Kõpu sõnadega: ideaaliks on „waba rahwakirik! kirikust wäljaastumise wõimalust antagu igaühele; kiriku liikmed on eo ipso kõik need, kes oma wäljaastumisest ei teata. Kiriku korraldus ja tegewus olgu edaspidi niisugune, et eesti rahwal wõib olla tunne ja peab olema: see on meie oma kirik." See põhimõte on püüsima jäänud Eesti ewangeelse kiriku arenguloos kuni tänapäewani. Esimeses põhimääruste kawandisse on märgitud, et eesti ewangeelne kirik „on waba rahwakirik ja seisab koos kõigist ew.-luteriusu kogudustest; ta on iseennast walitsew asutus juriidilise isiku õigusega. Kuni 1934. a. maksma pandud „Kirikute ja usuühingute seaduse" kehtiwas kiriku põhikirjas seisab: „Eesti ewang.-luteriusu kirik on waba rahwakirik", ja praegu kehtiwas põhimäärustes on see järgmiselt formuleeritud: „Eesti ew.-luteriusu kirik on waba rahwakirik, kel on enesekorraldamise ning endawalitsemise õigus. Temasse kuuluwad kõik Eesti wabariigi territooriumil olemasolewate ewangeeliumi luteriusu koguduste liikmed".

Wastawalt sellele põhimõttele ja neile õiguslikele alustele on korraldatud ka meie kirikuelu juhtimine, nimelt koguduste ja kiriku enesewalitsemise printsiibil. Kogudused kuni tänapäewani korraldasid oma walitsewate organite kaudu ise oma elu, nad saadawad oma esindajad praostkondade sinodidesse, need omakord waliwad esindajad kirikukogusse ja wiimane seab ametisse kirikuwalitsuse. Kirikukogul on õigus anda kirikuellu puutuwad seadlusi ja sundnorme. Kiriku kõrgem waimulik — piiskop — walitakse koguduste walitud esindajate poolt. Kui kehtiwate põhimääruste alusel mitmeid suuremaid õigusi on antud kiriku juhtiwaile organeile, siis ei ole see mitte weel kaotatud printsiip, mis üles seati esimesel kirikukongressil Tartus 1917. a., waid mõnesugused piiramised on ojutunud wähemalt üleminekuajaks kiriku ühtluse kaitseks tarwilikeks. Kuid need ei ole kaugeltki mitte nii suured, kui mõnes teises kirikus, näiteks wõiwad Eesti ap.-õigeusu kiriku kogudused enesele walida hingekarjase ainult mitropoliidi loal; kõik mitropoliidi otsused on lõplikud jne. Ka Läti ewangeelse kiriku juhtiwate organite wõimupiirid on suuremad, kui see meil on. Eesti ewangeelse kiriku põhimäärused ei taotle midagi muud, kui seda miinimumi, mis on kätte näidatud wabariigi walitsuse poolt antud „kirikute ja usuühingute seaduses". Seejuures wõiwad koguduse liikmed wabalt oma soowil lahkuda kirikust (Phm. § 146 ja K. U. S. § 27). Neid ei saa aga wälja-heita maksuwõlgade pärast: „Igaüks wõib igal ajal lahkuda kirikust wõi ta kogudusest wõi usuühingust, teatades oma soowist kiriku põhimääruses wõi kiriku wõi usuühingu põhikirjas ette nähtud korras." Mingit teist korda ei ole praegu kehtiwas seaduses ja seadlustes ette nähtud selle kohta; ja minu teada ei ole koguduses pärast 1934. a. mitte ühtki koguduse liiget liikmemaksu-wõlgade pärast maha kustutanud. Küll nägi ette koguduste endine normaalpõhikiri mahakustutamise wõimaluse maksuwõlgade pärast (§ 14). Liikmete wäljaheitmine on wõimalik ainult siis, „kui keegi ristiusu wastu awalikult põlgust awaldab" jne. See § 147 on põhimäärustesse üles wõetud endisest normaalpõhikirjast (§ 45), nimelt wastawa kohandamisega.

Eesti ewangeelne kirik ei ole end kujundanud mitte ainult organisatsioonilt wabaks rahwakirikuks, waid ta on wõidelnud kuni wiimase ajani selle eest ja tahab seda jatkata ka tulewikus, et oma otsesel tööpõllul ta jõuaks iga oma liikme juure, et teda kaswatada usulis-kõlbliselt, seejuures teda juhtides kõigewäelise Jumala igaweste tõdede juure. Ta on seda teinud nii suurel määral, kui see iganes meie oludes on wõimalik olnud. Just selles on sisult tema tööpõld, olgu see noorsootöö, misjon, waimulik kirjandus ja laul, Jumala sõna kuulutamine kirikutes ja kõhtadel: talutubades, koolimajades, rahwamajades jne., mitmewõrra kaswanud. Ja seepärast on wäär, kui mõnel pool kiriku tööpõllu kaswamise juurust püütakse hinnata ainuüksi koguduste arwu suurenemisega. Õige ja igakülgse ülewaate saame selleest tegewusest alles siis, kui kiriku kogu tööga arwestame. Wõib ütelda, et Eesti ewangeelse kiriku tööpõld on wiimaste aastate jooksul nii laialiseks kaswanud, et ta wajab praegusest palju rohkem töötegijaid. Ja kui neid oneti ei saada tööle rakendada täiel määral, puudu noortest usuteadlastest ei ole, siis on seda keelanud tegemast kiriku aineline kandepõhi, mis ei ole oneti sel määral tugewnenud, nagu töö ise waimulikul tööpõllul.

Waba rahwakirik on oluline osa rahwa elust, ja wiimase majanduslikud, poliitilised kui ka waimsed seisukorrad ja liikumised ei mööda ka kirikust mitte sel wiisil, see wõib olla ehk „wabakoguduste" — usulahkude juures — kuidagi wõimalik, et ta seda kõik ühel wõi teisel määral kaasa ei elaks. Seda wõime jälgida ka Eesti ewangeelse kiriku elus. Meie ajastu on kriisi, kõige wana suremise ja uue sündimise, uute ideede ja sihtide otsimise ajastu. Seda rasket aega elab üle kirjandus, (näiteks positiiwsuse nõue), kunst (rahwalähedane maalikunst), teadus ja kõik teised waimse tööpõllu alad, jäägu siinkohal kõrwale majandus ja poliitika. Üheks ildisiks tunnuseks kõigi nende sünnituswalude juures on kõikjale tungiw kõikumata usk inimese kõikwõimsasse mõistusse ja ülimalikuses kõige usulise ja waimuliku elu kohta. See ei halwa mitte üksi Eesti ewangeelse kiriku tegewust ja tööd ja waid see on täiel määral eranditult ülemaailmlik kriisi aeg kõigi kristlike kirikute elus. Seda on õieti iseloomustanud ka Põhja wikaarkonna aruanne kiriku 1937. a. aruandes, kus rõhutatakse kirikust wõõrdumise hädaohtu wõi seda, et walitseb pealiskaudsus ja üksküksus. Ega see üksi meie kiriku häda ei ole, Saksamaal näiteks on see aina kaswamas, ja saksa kirikuelu juhid on otsinud seni asjatult arstimeid kiriku raske haiguse wastu. Kui tunnused ei peta, siis on Eesti ewangeelne kirik üle jõudmas selle raske kriisi haripunktist, seda julgesin weenwalt wäljendada ka oma eelmises kirjutuses selle lehe weergudel. Meil ei ole kriis mitte süwenenud wõrreldes iseseiswuse algaastatega, waid ennem küll wähenenud. Ja seda just sel põhjusel, et kirik ei ole kaotanud lähedast kontakti rahwaga, wõttes osa rahwa elust parima tahtega, kuigi seejuures temal raskeks koormaks on olnud ajalooline tagasein eesti rahwa minewikust.

Wõib kindlasti wäita, et ka see on Eesti ewangeelse kiriku elawa waba rahwakiriku tunnuseks, kui meie kirik on wankumata ja sirgjooneliselt kogu selle 20-aastase arengu jooksul kinni pidanud usupuhastuses saadud usutõdedest. Seni, kui meie kirik selles ei eksi kiriku Isjanda ja tema õpetuse wastu, ei saa temale lõplikult hädaohtlikuks mitte ningisugune ilmalikkus ja inimese enesele ebajumalaks olek.

Eesti ewangeelse waba rahwakiriku põhim ja suurim ülesanne on teenida oma rahwast jumalike igaweste tõdede — usu, armastuse ja tõelikkuse — istutamisega igaühe hinge, et meie rahwa pojad ja tütred suudaksid olla maailma walgusteks ja „maa soolaks" (Matt. 5, 13. 14) Eesti riigile ja rahwale. Aga selle kõigega tuleb ta toime wähemal wõi suuremal mõõdul ainult siis, kui oma ülesande täitmisel piisib korrapärase pidewa tööga korda austades ja kaswatades, hoolimata sellest, kui temale seepärast põhjuseta etteheiteid tehakse.

J. Annwer.

Matieseni
ÕUNA MAHL
LUSCHER & MATIESEN

Nimetamisi põllutööministeeriumis

Riigihoidja oma otsusega 15. dets. s. a. nimetas senise põllutööministeeriumi majanduse juhataja Heinrich Keremani põllutööministeeriumi majandusdirektoriks, arvates 14. skp., pannes temale ühtlasi kantseleidirektori ülesanded kantselei majandusala osas.

Riigihoidja oma otsusega samast päevast pani põllutööministeeriumi üldasjade juhatajale Karl Jõgisele ministeeriumi kantseleidirektori ülesanded kantselei üldala osas, arvates 14. skp.

Nii H. Kereman kui ka K. Jõgis omavad kõrgema õigusteadliku hariduse.

„Ehitajale" määrati abidirektor

Riigihoidja otsusega 15. skp. määrati riigi ehitusettevõtte „Ehitaja" abidirektoriks, ühtlasi ka direktori asetäitjaks, insener Artur Vanderer, arvates 15. dets., s. a.

Muudeti pagaritööstuste öötöökeelu seadust

Muudatus hakkab maksma 1. sept. 1938. a.

Vabariigi valitsuse koosolekul 15. dets. s. a. vaadati läbi ja antakse riigihoidja dekreedina pagaritööstuse öötöökeelu seaduse muutmise seadus.

Muudatus puudutab ainult seaduse 9. paragrahvi, mis hakkab kehtima 1. sept. 1938. a. Seni oli kehtiva pagaritööstuse öötöökeelu seaduse maintud paragrahvi järele nõue, et pagarikäitiste tööruumes ei tohi olla ühtki ust, mille kaudu saab otseselt eluruumesse wõi teistesse ruumidesse, mis ei ole tarwilikud kältise tööks. Selle nõude täitmiseks oli pagaritööstureile antud aega kuni 1. jaan. 1938. a. Kuna paljud pagaritöösturid ei ole sliski suutnud veel seaduse nõuet täita ega suudaks seda ehitustehnilisse tingimuste tõttu teha ka määratud tähtajaks, siis käesoleva seaduse muudadus ongi mõeldud selleks, et anda aega pagaritööstureile kohaldada tööstuseruume seaduse nõuetele.

Tähelepanuks postiteel õnnesoowijatele

Arid, firmad ja ettewõtted harilikult saadavad hulgaliselt iga aasta jõulu pühiks ja uueks aastaks oma klientidele hinnakirju, reklaame ning õnnesoove, kusjuures aga nende saadetiste aadressid on sageli niiwõrd puudulikud wõi ebaõiged, et kirjakandjad ei suuda leida üles adressaate. Nähtavasti osa neist ebaõigeist aadressidest kirjutatakse maha mõnest vanamenud aadressraamatust.

Läinud aastal sääraste puuduliku ja ebaõige aadressiga ja alandatud taksiga õnnesoovi- ja reklaamsaadetiste arv Tallinnas küündis 15.000-ni ja kogu jaanuari kuu tuli Tallinna peapostkontori 2—4 ametnikul õiendada neid aadressbüroos. Selle tõttu hilinesid need saadetised ise 1—3 nädala võrra ja põhjustasid aadressbüroos lillinemise ka kirjade aadresside õiendamisel ning kutsusid esile kaebusi postisaadetiste aeglase kättetoimetamise peale.

Kuna nende alandatud taksiga õnnesoovi- ja reklaamsaadetiste saatjate enda huvides on, et ka need saadetised adressaatidele kätte jõuaks õigel ajal, oleks hädatarvilik, et nende saatjad, enne aadresside kirjutamist, ise laseksid need aadressid kontrollida aadresbüroos, telefoni abonentide viimse väljaande järele, või muul viisil ja postile annaks saadetised juba täpse ja õige aadressiga.

Pariisist Tallinna 10 tundi kiiremini

Muudatusi raudtee tulewasuwises sõiduplaanis

Rahwuswahelisel raudteekonwerentsil, mis neil päewil peeti Kaunases, otsustati teha mitmeid muudatusi 15. maist 1938. a. maksma hakkawas sõiduplaanis. Selle kawa järele wäljub kiirrong nr. 11 Pariisist kell 19.15, saabub Kaunasesse järgmisel päewal kell 19.45, Riiga kell 23.43 ja Tallinna kolmanda päewa hommikul kell 8.00.

Kiirrong nr. 12 wäljub Tallinnast kell 20.30, saabub Riiga järgmisel hommikul kell 5.10, Kaunasesse kell 9.39 ja Pariisi kolmandal päewal kell 10.45. Sellega kestab sõit Pariisist Tallinna 36 tundi 45 minutit senise 46 tunni 45 min. asemel. Tallinnast Pariisi on wõimalik jõuda 38 tunni 15 minutiga senise 40 tunni 45 minuti asemel.

Berliinist wäljub rong nr. 21 kell 23.28, saabub Kaunasesse järgmisel päewal kell 11.25 ja Riiga kell 16.40. Seega sõidab rong Berliinist Riiga 15 tundi 20 minutit senise 21 tunni 40 minuti asemel. Riiast Berliini sõidab rong nr. 22 ainult 16 tunni 43 minutiga senise 21 tunni 8 minuti asemel.

Konwerentsil muudeti ka teisi sõiduplaane. Kohalike rongide sõiduplaanide ühtlustamiseks Läti ja Leedu wahelises liiklemises korraldatakse läbirääkimised 14. ja 15. jaanuaril tulewal aastal Mozheikieis.

Iga päev värske praetud
KOHV
untud headuses. 16 erisegu.
Harilikud ja Soome segud
Joh. Luts Lai tän. 2. Könetn. 437-52.

Rawiwahendite kontroll kõwemaks

Luuakse riiklik eripreparaatide kontrollasutus

Wabariigi walitsuse koosolekul kolmapäewal, 15. detsembril, waadati läbi ja antakse riigihoidja dekreedina kaks seadust, mis puudutawad rawiwahendeid ja nende kontrollimist. Seaduste nimedeks on: rawiwahendite, kosmeetiliste ja dietetiliste preparaatide ja desinfektsiooniwahendite seadus ja riikliku eripreparaatide kontrollasutuse seadus.

Wene arstiseadusest oli meil seni kehtimas weel 12 paragrahwi, mis käsitasid liitrawimite ja kaitstud nimega rawimite (arstiteaduses „falarohud") walmistamist, sisseweu ja müüki. Need paragrahwid on nüüd koondatud ühte — rawiwahendite, kosmeetiliste ja dietetiliste preparaatide ja desinfektsiooniwahendate seadusse meie olude kohaselt muudetud kujul ja täiendatud ainete ja preparaatidega, millede suhtes tegelik elu on näidanud, et nende walmistamise, sisseweo ja müügi terwishoidlik kontroll on tarwilik. Seepärast on nüüd seadusse wõetud peale rawimite weel rawimseebid, rawiainetega immutatud ja steriliseeritud puuwill ja mähismaterjal, inimese ja looma parasiitide häwitamise (desinfektsiooni) wahendid, rawimkompressid, materjalid hammaste plommimiseks ja kunsthammaste walmistamiseks, kosmeetilised ja dietetilised preparaadid ning mineraalweed.

Seni wõis näiteks selliseid preparaate, nagu desinfektsiooni wahendeid, rawimkompresse ja hammaste plommimise ja kunsthammaste walmistamise materjale sisse wedada ja müügile lasta ilma igasugune kontrollita, sest kehtiwad seadused ei annud mõjuwaks kontrolliks küllaldast alust. On aga selgunud, et desinfektsiooniwahendid sageli on täiesti mõjuta. Meil leidub müügil rawimkompresse, eriti nõndanimetatud raadiumkompresse, mis ei näita sageli mingit tähelepanuwäärtwat omadust, peale äärmise kõrge hinna. Ka kunsthammaste walmistamiseks ja hammaste plommimiseks tarwitatawad materjalid on ofutunud mõnikord kõlbmatuiks wõi terwishoidlikult alawäärtuslikeks. Neil põhjusil on tarwilik eelloetletud preparaate seada kindlama kontrolli alla.

Tähtis uudis!
Juuksekreem
TERMOL
Viko TALLINNA
Selle uue juuksevõie eriomaduseks on, et ta ei määri peakatet ega pesu, teeb juuksed pehmeks, annab neile ilusa läike ja püsiva soengu. Daamidele eriti soovitav enne lokkimist tarvitada. Proovige tingimata!

Ettewaatust, lastehaigused!

Linna terwishoiuosakond annab juhtnööre laste jõulupuude ja kooswiibimiste korraldamiseks

Kuna jõulu ajal korraldatakse koolides ja mitmesugustes organisatsioones jõulupuid, siis on haiguste levimine siin eriti wõimalik, mispärast ei tuleks korraldajail keelduda mõningatest ettewaatusabinõude tarwitusele wõtmisest. Seda silmas pidades Tallinna terwishoiuosakond palub linna kooliwalitsust koolide suhtes tarwitusele wõtta järgmised ettewaatusabinõud:

1. Tallinna linna koolides ja lasteaedades jõulupuude korraldamine jätta wastawa koolijuhataja ja kooliarsti otsustada;

2. jõulupuid koolides ja lasteaedades korraldada ainult oma kooli õpilastele, pidades mittesoowitawaks, kui sinna tulewad ka õpilaste nooremad õed-wennad, samuti nende wanemad;

3. wälisorganisatsioonidele lubada jõuluwaheaja kooli ruumides jõulupuid korraldada ainult kuni 30. detsembrini s. a., millega kaaneks wõimaluse koolirumme tarwilisel õhutada ja puhastada enne uut õppetöö ajawahemikul 30. det. s. a. kuni 7. jaanuarini 1938.

Ühtlasi terwishoiuosakond peab weel soowitawaks, et kõik lapsed, kellel on nohu, köha, kurgupõletus jne., ei wõetaks jõuluwaheajal osa eraorganisatsioonide poolt korraldatawatest jõulupuudest, samuti lastejõulatest, nõnustustest, teatri- ja linnetendusist jne. Ka tuleb soowitawaks pidada, et lastega perekonnad üksteist külastaksid ainult siis, kui wastastikku on teada, et lapsed on terwed.

Kodukaunistamise wõistlus kodutütardele ka tulewal aastal

Mida jagati tänavu wõistlejaile auhindadeks

Neil päewil saadeti kodutütarde kodukaunistamise wõistlusist osawõtnuile määratud diplomid ühes vastawate auhindadega ringkondadesse, kus nad jõuludeks asjaosalisile kätte toimetatakse. Ühenduses sellega andis kodutütarde peawanem prl. S. Pruuden ajakirjanikele jutuajamise, milles ta märkis muuseas järgmist:

Rühmawõistlustel esikohale tulnud rühm sai pidulike koonduste puhuks laua-lipu, vastava graveeritud pealkirjaga ja 2 küünlajalga ühes küünaldega. Teistele rühmadele jagati rohkesti mitmesuguseid laagri- ja matkatarbeid, nagu seljakotte ja söögiriistu, pealeselle rühma kodude kaunistamiseks pilte, albume ja kodukorrashoidu puutuwat kirjandust.

Üksikwõistluste esimese auhinnana anti välja Piitsepa kriidijoonistus „Tartu motiiw". Teisile üksikwõistlejaile jagati wäiksemaid maale, rohkesti lillewaase, mitmesuguseid töö- ja tarberiistu, nagu aiatööriistu, maitseainete purkide komplekte jm. Shell Company annetas putukapritse ühes vastava vedelikuga. Pealeselle anti auhindadeks suuremal arwul mitmesugust kodukorrashoidu puutuwat kirjandust samuti ilukirjandust.

Kodukaunistamise wõistlustööd kavatsetakse jätkata kindlasti ka tuleval aastal, kui saadakse selleks toetust, milleks ka väljawaateid olemas.

K/M V. V. DEMINI
konserwid
on funtud headena läbi 110 aastat
Nõudke kõikjalt

E. Phillips Oppenheim

AADLIK VARGAKS

6

Abbsi wõimlemissaal.

Pokksimine. Kehakaswatuse õpetus. Wehklemine.

(Mõõdukad tingimused.)

David tõmbas lahti pöörukse ja seisatas hetkeks trepiastmete ees, mis wiisid kontorisse, kus töötasid kaks masinakirjutajannat, ning waatas ringi suures ruumis. Seal wõideldi paarikaupa ja töötati ägedalt poksipallidega. Sämas kiirustas üks wäike tüse mees üles.

„Mida wõin teha teie heaks, sir?" küsis ta lõbusalt.

„Kõigepealt tundke mind ära. Siis tahaksin, et näitaksite mulle siin kõike."

Wäike mees waatas uuriwalt külastajale. Akki hakkas ta nägu särama.

„See on ju noor mr. David!" hüüdis ta. „Tore teid jälle näha, sir, — tõesti tore!"

David ulatas käe, mida teine tugewasti raputas. Akki pilwenes kehakaswatuse instruktori nägu. Ta kõhatas:

„Palun wäga wabandust, milord," wabandas ta. „Unustasin korraks. Arwasin, et olen jälle tagasi Anderleytonis."

„Tahan, et unustaksite Anderleytoni," ütles David talle järsult. „Elan lühikest aega, hm, inkognito — nii palju kui wõimalik. Õigupoolest," jatkas ta, naeratades ebameeldiwalt, „olen elanud inkognito juba wiimase kuue kuu jooksul — täielises üksinduses, Abbs. Kas olete sellest midagi kuulnud?"

Wäike mees köhatas weel kord.

„Olen küll kuulnud, nagu olnuks midagi," mõõnis ta, „ja mul oli wäga kahju. Ja siis weel kaotada sel kombel oma isa ja wennad. Küllalt, et ajada pea segi kel tahes."

„Laskem sel olla," ütles David lühidalt. „Tulin siia äriasjus, Abbs. Kes on see liiwakarwa juustega poiss seal, kes taob parimini?"

„See on Sammy West," usaldas Abbs. „Treenime teda tõsiselt. Tal on järgmisel nädalal wõistlus Albert-hallis. Siis on seal, weidi kaugemal, Teddy Levy. Tema puhkab praegu."

„Ons jiu-jitsu-instruktoreid?"

„Praegu ainult üks, aga teisega olen kirjawahetuses. Wõite kindel olla, sir, et wõiksime wälja saata niisama hea wõitlejate salga nagu iga teinegi, — mehed, kes teawad, kuidas kasutada käsi ning jalgu ja tulla wälja puhtalt mistahes wõitlusest."

„Kas äri läheb hästi?"

Mr. Abbs kratsis kukalt.

„Läheb kuidagi, sir," wastas ta, „kuid sellegipoolest on seda raske teha tasuwaks. Meil on praegu palju osawõtjaid — elle ei saanud kõiki mahutadagi. Suur osa tuleb neist harjutama ainult pooleks tunniks. Siin on neil parem kui kuskil awalikus kohas, kuid see ei too just palju sisse."

„Teeme wäikese ringkäigu," palus David. „Tahaksin näha teie poisse pingutamas."

Nad tegid ringi ümber ehituse. Siis pani David käe oma kaaslase käsiwarrele.

„Wiige mind oma kontorisse," palus ta. „Mul on teile ettepanek."

Mr. Abbs juhatas teed trepist üles korratult hoitud kontorisse, kus istus paar tüdrukut, tippides wanamoodsate laudade juures. Seintel rippus pokksiwõistluste reklaami ja siinseal wedeles lõhkirebitud spordikuulutusi. Üks tüdrukuist katkestas töö ja, sõrmed weel kirjutusmasina klahwidel, waatas uudishimuliselt Davidile. Teine jatkas tööd, panemata midagi tähele. Mõlemad mehed läksid edasi tagumisse wähemasse ruumi ja Abbs sulges hoolikalt enda järel ukse.

„Mida wõin teha teie heaks, sir?" küsis ta, wisates mõned paberid ühelt toolilt ja sellelt ühtlasi hoolikalt tolmu piihkides.

David süütas sigareti. Ta silmad pöörduisid ikka-jälle wõimlewate noormeeste poole, kelle kogud paisksid uduselt läbi ukse klaaspaneelide.

„Kuulsin teie ettewõttest mõned kuud tagasi," tähendas ta, „ja kui kuulsin, et selle omaniku nimi oli Abbs, olin kindel, et see olete teie. Pange mind hästi tähele, Abbs. Mida arwate, mispärast on nii paljud noormehed huwitatud poksi ja jiu-jitsu õppimisest?"

Abbs waatas teraselt oma külastajale. Paistis nagu ei oleks tal täiesti mugaw. Ta toetas kord ühele, kord teisele jalale ja kaalus hetke.

„Kas tõesti tahate, ütleksin seda teile sir?"

„Sellepärast tulingi."

„Hea küll, ütlen siis. Muidugi on juhtunud asju, mis on mind wiinud sellise oletuseni," algas Abbs aeglaselt. „Paljud tulewad ainult harjutama, sest nad tahawad olla suutelised eneste eest seisma, kui peaks minema kakluseks, aga suur hulk, kes siia tulewad, nende kohta ma ei ole kindel. Imelikud poisid on nad kah, mõned neist."

„Rääkige mulle neist midagi!" palus David.

„Waadake, sir," jatkas Abbs, „praegusel ajal harrastatakse kiiret, üllatawat röövimist ja noor mees, kes oskab kasutada oma rusikaid ja samuti jalgu ning randmeid, saab sellega hästi hakkama. Pange tähele," jatkas ta, walides sõnu, „ma ei ütle, et leiaksite neid palju minu juurest, aga olen kindel, et see on nii mõnelgi tagamõtteks."

„Gangsterid," sosistas David tasa.

„Gangsterid on, jah, õige sõna. Wanasti oli meil ainult pool tosinat jõuku üle maa ja needki koondunult hipodroomide juure. Nüüd ütleksin aga, et neid on wähemalt wiiskümmend. Halwimad neist tarwitawad nuge ja kuulrelwi. Katsun taguda oma poiste ajudesse, et sealt hakkabki tõsine hädaoht. Katsun õpetada nejle kõik, mis on wajaline kaitsmisel wõi ründamisel ausas wõitluses, kui seda nii wõib ütelda."

„See on hea," nõustus David. „Räägikides gangstereist," jatkas ta, „kas olete kunagi midagi kuulnud „lammastest"?"

Abbs raputas kaheldes pead.

„Mitte nime järele, sir," ütles ta. „Tean, et on jõuk — wäga tegew, — kel on juht, kellest arwatakse, et ta elab peidus ja et ta juhib neid eemalt. Kuid ma ei tea neist siiski midagi, sir, ei nendest ega teistestki."

„Minu kawatsus on," teatas David, koputades weel teist sigaretti wastu lauda ja süüdates selle, „teha just see röövsalk wõimetuks jatkama senist tegewust. Kas arwate, kas wõiksin palgata ja treenida ütleme kolmkümmend teie poistest, kes wõtaksid selle töö siis enda peale teie ja minu juhatuse all?"

Abbs ehmus tõsiselt.

„Wabandage mind, sir," waidles ta wastu, „kindlasti on see politsei asi seda teha."

„Ma ei ole politseiga just parimas wahekorras," seletas David kuiwalt. „Te teate, Abbs, et mu ettepanekus on raha. Igatahes küllalt, et asi end tasuks."

Wäikesel mehel oli kindlasti ebamugaw.

„Mul läheb päris hästi mu wäikese asutusega," usaldas ta. „Ma parema meelega ei teaks, mis nad teewad wäljaspool neid seinu."

„See oleks teile tuhat naela," ütles David, olles kurt teise sõnadele. „Kümme naela nädalas poistele, wiiskümmend naela iga „lamba" pealt, kelle nad pokri saadawad wõi kelle nad wõitluswõimetuks teewad."

„See oleks küll ausasti teenitud raha," nõustus Abbs järeleandlikumalt, „kuid kõigele waatamata need gangsterid on hädaohtlikud. Ei ole ühtki neist, kes ei kannaks nuga wõi reiwolwerit, wõi midagi muud. Minu poisid ei ole härjuud selliste riistapuudega."

„Seda ma usun, aga tahan, et neid poisse treenitaks nii, et nad suudaksid ka sellistega hakkama saada," seletas David. „Jiu-jitsu abiga ei ole palju wahet mehe wahel, kes on relwastatud, ja mehe wahel, kes seda ei ole, kui nad on teineteisele küllalt lähedal. Usun, et wõin teile tõendada seda kord, kui selle ettewõtte teostame. Pealegi wõin teile ütelda weel midagi „lammastest". Nad on wiimasel ajal liig palju raha teeninud. Nad on kaalu juurde wõtnud ja laiaks jäänud, eriti mõned neist, ja nad ei suuda enam nii hästi wõideldagi kui wanasti."

„Kas olid nemad need kaabakad, milord?" küsis Abbs.

„Olid," jaatas David, „ja kas aitate mind wõi mitte, kõik nad peawad seda kahetsema. Wõin anda teile selle tscheki tuhande naela peale niiid, kui tahate, Abbs."

„Homme hommikul, kui see teile ei too kahju, sir," palus teine mees. „Jätame selle niikauaks ja ma waatan, mis wõin teha. Ma ei oleks tahtnud sellise asjaga tegemist teha, aga kui see olete teie, sir, ja see raha on aus."

David, pöörduides lahkuma, tundis äkki imelikku rahutust. Hetkeks oli ta jälle tagasi Jeles inetus kõrtsisaalis ta kirewa hiilgusega: õllelaikudega kaetud sisustusega. Ta tundis selgesti toa rikutud õhku oma ninasõõrmeis ja ühtlasi segatult sellega pooleldi meeldiwat, pooleldi põrritama panewat parfüümi, mis kutsus esile pilte metsikust dshunglist wõi saladuslikest, pööritamapanewaist kohtadest. Rutu tõstis ta pead. Wäljast kostis sahinat.

„Kust pagan see lõhn tuleb?" küsis ta.

Abbs waatas üles üle wihesena.

„See on üks neist neetud masinakirjutajannadest."

Õpetajate palgad tõsteti kriisieelsele tasemele

Korraldatakse ühistel põhimõtetel riigiametnike palkadega

Tuleb jälle ülendamisi wanemaiks õpetajaiks

Õpetajate palkade tõstmine kriisieelsele tasemele kooskõlas riigiametnike palkadega on olnud arutusel mitmel wabariigi walitsuse koosolekul. Küüd õpetajate palkade küsimus oli märksa raskem lahendada kui teiste ametnike palkade asi. Riigiametnike palgaastmed ei olnud wahepeal muutunud, juure oli tulnud ainult palkade jaotus kahe elukalliduse rajooni järele. Siin ei olnud muud waja kui lisada igale palgaastmele teataw summa. Õpetajate teenistuslikud olukorrad olid wahepeal aga tugewasti muutunud. Teenistuse seadusega seati sisse 1935. a. õpetajaameti kandidaadi, noorema õpetaja ja wanema õpetaja astmed, mis mõjutasid ka palga suurust. Palgaseadus rajati hoopis uutele alustele ja kutsekoolide seadus lõi uued koolitüüübid, mis tõi kaasa uued palgaliigitused. Seepärast nõudis õpetajate palkade küsimus põhjalikku kaalumist. Küüd wabariigi walitsuse koosolekul kesknädalal, 15. detsembril, otsustati küsimus lõplikult.

Õpetajate palgad korraldati umbes samadel põhimõtetel kui riigiametnike omad. Säilitati kaks elukalliduse rajooni, kusjuures palgad wiidi kriisieelsele tasemele. Palgatõus kõigis liikides ja astmetes wastab wähemalt riigiametnike palgatõusule wastawas astmes.

Peale üldise palkade tõstmise wõeti erilisele korraldamisele maaõpetajate palgad. Teatawasti kannatasid maaõpetajad kriisi all kõige rohkem, kuna nende palgad wähendati wõrreldes linnaõpetajatega ühe astme wõrra, mis tähendas nende palkade wiimist nagu kolmandasse elukalliduse rajooni. Wabariigi walitsuse 15. detsembri otsus toob siia tundwad parandused. Õpetajateameti kandidaatidel ja noorematel õpetajatel, kelle palgad olid eriti madalad, tõsteti palgad täies ulatuses linnaõpetajate palga tasemele. Teistes astmetes jäid püsima mõnekroonised wahed. See palgawahe on osa õpetajate juures parandataw wanemaks õpetajaks ülendamisega. Wiimasel ajal ei wõetud wanemaks õpetajaks ülendamisi ette krediitide puudusel, küüd tahetakse seda jälle wõimaldada. Uued normid hakkawad maksma nagu riigiametnikelgi 1. oktoobrist s. a.

Kas jälle uued lainepikkused?

Eesti ringhääling taotleb oma praeguse lainepikkuse allesjätmist
Meie ringhäälingut segawad Hispaania ja Palestiina jaamad

Igale riigile ekskluſiiwne lainepikkus?

Riigi ringhäälingu direktor F. Olbrei jõudis tagasi rahwuswaheliselt ringhäälingute aastakongressilt, mis peeti Nizzas wiimase suurema rahwuswahelise nõupidamisena enne tulewat kewadel Kairos toimuwat riikide administratsioonide-wahelist kongressi. Kairo kongressil määratakse kindlaks lainealad kõigi raadiotoimingute jaoks. Raadio äärmiselt kiire edenemise tõttu walitseb rahwuswaheline närwilikkus lainealade kasutamise suhtes — keegi ei taha oma lainealast loobuda, kuid kõik riigid tahaksid juure saada uusi lainepikkusi.

Nizza kongressil töötati wälja Kairo kongressile ettepanek, mille järgi ringhäälingute lainealad suurendataks — seni algas ringhäälingute lainepikkus 200 meetrilt, kuid nüüd ettepaneku järgi algaks see 165 meetrilt. Samuti tuleb kõne alla lühilainete laiendamine ringhäälingutele. Esialgu kawatseti Nizza kongressil wõtta kõne alla ka üksikute jaamade lainepikkuse kindlaksmääramine, kuid otsustati siiski selle teostamine läbi wiia tulewa sügisel arwatawasti Brüsselis toimuwal rahwuswaheliselt ringhäälingute kongressil.

Dir. F. Olbrei tegi Nizza kongressil ettepaneku, et Tallinnale jäetaks Brüsseli konwerentsil tema praegune lainepikkus, kuna nuele lainepikkusele üleminek tooks kaasa suuremaid raskusi, sest sel juhtumil oleks jälle wajaline nüüd saatemasti ehitamine jne. Wähemad riigid on üldiselt huwitatud sellest, et igal riigil oleks wähemalt üks ekskluſiiwne lainepikkus, millel ei töötaks ühtki teist jaama.

Tallinna lainepikkusel töötab praegu näiteks weel kaks Hispaania saatejaama ja lisaks nendele wiimasel ajal ka üks Palestiina jaam. Lootusi ekskluſiiwse lainepikkuse läbiwiimiseks on wähe, kuna suuremad riigid seisawad selle wastu. Selle teostamisel — kui ühe suurema riigi kõik jaamad annaksid ühist kawa ühisel pikkusel, jääks riba lainepikkusi wabaks, millega wõimaldaks teiste riikide rahuldamine.

Nizza kongressil Poola tõstis küsimuse, kas poleks wõimalik asutada ringhäälingute poolt eriline ringhäälingute heliplaatide walmistamise keskus wastutaagina grammofoniseltside ataagile ringhäälingute wastu. Küsimuse kaalumine otsustati anda alamkomisjoni.

Huwitawa tähtsusena on märkida weel muusikalise skaala wõnkumiste arwu kindlaksmääramist. Nüüd on wiimasel ajal järjest ülespoole wiidud. Uue normaal-A kindlaksmääramiseks kunakse eriline komisjon. Wiini kongress 1885. a. määras normaal-A wõnkumiste arwu kindlaks 435-le. Nüüd on kawatsus määrata wõnkumiste arw kindlaks 440-le. Kindla normaal-A puudumisel kerkib esile riba raskusi. Näiteks wõidakse suuresti hädas olla oreli tellimisega, kui puhkpillide normaal-A ei wasta oreli omale. Praktiliste nõuete kohaselt on nüüd sobata normaal-A wõnkumiste arwu kindlaksmääramist 440-le.

Dir. F. Olbrei wiibis reisil läbi kuu aega.

„Tormilind" jõuab täna Hangösse

Sadamas tahetakse wrakki tõsta õigesse asendisse. — Teekonda Tallinna alustatakse lähematel päewadel

Jäämurdja „Tasuja" ja päästelaew „Meteor" jatkasid möödunud öö jookul purjelaew „Tormilinnu" pukseerimist Hangö suunas. Waatamata sellele, et mõlemad laewad wrakki weawad, jõutakse edasi wäga waewaliselt. Osalt on selle põhjuseks üsna tugew wastutuul, osalt asjaolu, et wrakk on küljeli.

Täna hommikul kella weerand kümne paigu olid „Tasuja" ja „Meteor" wrakiga jõudnud Russarö tuletornist 5 miili kagu poole. Hangösse loodetakse saabuda täna õhtuks, kuna ranna läheduses ja sadamajuus wastutuule mõju ei ole enam nii suur.

Hangös täiendab päästelaew esmajoones oma jõetagawarasid, mille järel katsutakse „Tormilindu" tõsta õigesse asendisse. Selle õnnestumisel punnitatakse wrakk weest tühjaks ja piiitakse põhja tekkinud auku kuidagi panna kinni, et enam nii palju wett ei woolaks laewa. Kui see kõik korda läheb, wõtawad „Meteor" ja „Tasuja" „Tormilinnu" uuesti pukſiiri ja toowad ta Tallinna. Edasi peaks sel juhul pääsma juba palju hõlpsamini, kuna siis takistus wees ei ole enam nii suur ja mõlemad abilaewad wõiwad wedada täie jõuga. Praegu seda teha ei saa, kuna kardetakse wraki weesolewate mastide murdumist.

Kui „Tormilinnu" õigesse asendisse tõstmine Hangös ebaõnnestub, siis tahetakse wõtta maha wähemalt tema mastid. Ka sel juhul oleks wraki pukseerimine palju kergem kui praegu. Millal nende töödega Hangös saadakse walmis, seda on praegu raske öelda ja seepärast pole ka teada, kunas „Tasuja" ja „Meteor" alustawad teekonda tagasi.

Nõupidamine üleriikliku karskusnädala asjus

Eile hommikul oli Haridusliidu ruumides üleriiklike seltskondlike organisatsioonide nõupidamine üleriikliku karskusnädala asjus. Nõupidamisel oli esindatud 13 organisatsiooni, nende hulgas Maanaiste Kesklselts, Eesti Õpetajate Liit ja õpetajate koda, Haridusliit, ÜEMÜ, Naiste Karskusliit, Eesti Karskusliit jne.

Kõigepealt E. K. L.-u peasekretär E. Kubjas andis ülewaate seniseist saawutusist karskustöö edendamisel. Kõne all olew nõupidamine on arwult juba neljas selles ulatuses. Warem üleseatud miinimumprogramm on annud häid tagajärgi. Maaorganisatsioonides, eriti maanaiste omis, aga ka mõnes kaitseliidu üksuses wõib märgata tendentsi korraldada kooswiibimisi ilma alkoholita. Suurimaks karskust edendawaks aktsiooniks kujunes karskusnädal k. a. alguses.

Järgmine karskusnädal on tulewal aastal, 30. jaanuarist 5. weebruarini. Otsustati awaldada organisatsioonide ühine üleskutse ja ühine lendleht, samuti saata ühine märgukiri walitsusringkondadele, et need pidurdaksid wõimalust mõõda alkoholi tarwitamist kooswiibimistel neile allunwais organisatsioones (tuletõrje jne.).

Nõudmine esimestele apelsinidele tagasihoidlik

Esimesed jõuluhooaja apelsinid ilmusid kauplustesse müügile eile pärast lõunat. Need apelsinid on pärit Küprose saarelt Wahemerel. Saadetis saldas waid 350 kasti, mis tuli sisse kahe importfirma kaudu. Apelsinikastid rändasid kohe laiali kauplustesse. Kuna hinnad osutuwad wõrdlemisi kõrgeteks ja apelsinid on pitut hapuwõitu, siis nõudmine esialgu ostus tagasihoidlik. Lõppeks on pühadeni weel aega ja saabumas on Jaffa apelsinid, mille omadustes tarwitaja on enam teadlik.

Küprose apelsinide hinnaks suurmüügil on 33 krooni kast. Wäikemüügil on need apelsinid 20—35 sendiga. Jaffa apelsinid tulewad müügile 30 krooniga kast. Wastawalt sellele kujuneb madalam ka wäikemüügi hind.

Apelsini teeb kalliks wõrdlemisi kõrge tollikoormis ja crimaks. Need kokku moodustawad 12 krooni kastilt. See on 100% apelsinide hinnast. Peale selle tuleb arwata juure wedu, mis kasti kohta tegewat wälja 3 krooni ja importööri wahekasu niisama suures summas. Tollita ja crimaksuta wõiksime apelsini siiin ligemale poole odawamalt, wähemalt sama odawalt, nagu on apelsinid Soomes. Kuid meil on weel wõrdlemisi suuri, õunatagawarasid, mis odawate apelsinide puhul ei leiaks tarwitamist. Seetõttu ei kaotatudki nähtawasti esialgu weel apelsini tolli.

Tarwiline ajakiri igale naisele ja mehele.

Ilmus müügile wäga huwitawa ja mitmekesise sisuga perekonna suurajakiri „Kõigile" nr. 6 koos lõike- ja mystrilehega. See ajakiri on hädatarwiline igale kodanikule. Seepärast loewad ajakirja „Kõigile" üle 40.000 naise ja mehe, seega suurema lewikuga ajakiri Eestis. Ta pakub kõike, mida teie wajate tööl ja kodus. Palju toredaid jutte, westeid, nalju, põnew romaan, weetlewad naised, ideaalne mees; karikatuure, ringi ümber abielu. Eriti suur on moe, käsitöö ja kõõgi osa. Palju ilusaid moejooniseid naistele, mille lõikeid ära toodud lõikelehel. Ka mehi ja lapsi pole unustatud. 2 nägusat talwemantlit ja elegantseid ülikondi meestele, pesu ja lasteröiwaid, mida kanda hommikul ja õõsel. 7 suurt lehekülge käsitööd; kogu walge-tikand laudlinu ja kardinaid, 2 põrandawaipa, sohwapatju, mehepullower, jõululaudlina, sileewoodikate, lastemängukaru, moodne hõegelkleit, kootud kampsun, telgedel kootud waipu ja talweriideid, moodsaid kindaid j. n. e. Toitlustamine talwekuudel, supid, metsloomaliha walmistamine, muid toite, magustoite, jõulukooke ja küpsiseid, igasugu nõunandeid ja juhiseid, küsimusi ja wastuseid j. n. e. Ajakiri „Kõigile" pakub poole rohkem kui teised ajakirjad ja on hästi toimetatud. Enne, kui ostate wõi tellite mõne teise ajakirja, lehitsege ja wõrrelge teda ajakirja „Kõigile'ga", siis teie kindlasti weendute, et ajakiri „Kõigile" on palju sisukam, pildirohkem ja kõigiti parem. Tellige ajakiri „Kõigile" 1938. aastaks, kuni 24. dets. s. a. maksab aasta kiirtellimine ainult Kr. 3.15. Tellimisraha saata otse talitusele, Tallinna Sauna 1—11, wõi maksta posti jooksw. arwele 470. 10 wäärtuslikku kinki jagatakse aastatellijate wahel, kes tellimisraha Kr. 3.60 tasunud 1. weebruariks 1938. 4-lambiline raadioaparaat, „Union" õmblusmasin, jalgratas (meestr.), ülikonnariie, kleidiriie, 20 kr. raha, kohwiserwiis, lauakell, 10 kr. raha, maniküürkast. 1938. a. alates ilmub ajakiri „Kõigile" iga kuu 15. kuupäewal. Hind endine 40 senti.

Lasksime müügile lihtsas pakendis võrratu maitsega

uudisšokolaadi

AHAA

Lihtne pakend võimaldab tarvitajaile he
šokolaadi odava hinnaga. Maitske ja veendu

GINOVKE

Hiina Jaapani protektoraadi a

Jaapan tunnustas Pekingi walitsust de facto. — Uues walitsuses pole wälis- ja si

Tschiang Kai-schek koondab wägesid

Schanghai, 15. 12. (ETA) (Havas) Hankonst teatatakse, et nii Hiina kui ka wälismaa waatlejad jälgiwad suure huwiga wälisriikide pealinnade reaktsiooni wahejuhtumitele Jangtse jõel. Üldiselt arwatakse, et seisukord on jõudnud kriitilise punktini, ja et tulewikus teiste riikide huwid Kanges-Idas olenewad suuremalt osalt wälisriikide, eriti aga ühendriikide ja Inglise, seisukohtadest. Keegi Hiina ametlik esindaja seletas täna Havasi kirjasaatjale munseas, et kui wälisriigid ei reageeri wahejuhtumite tagajärjel küllaldase kindlusega, siis on wõimalik, et Hiina awalik arwamine loobub kaitsmast nende huwisid Kanges-Idas, tunnustades lahtise ukse põhimõtte pankrotti. Ta lisas, et see soodustaks jaapanlaste pinguntusi asetada Hiina Jaapani protektoraadi alla.

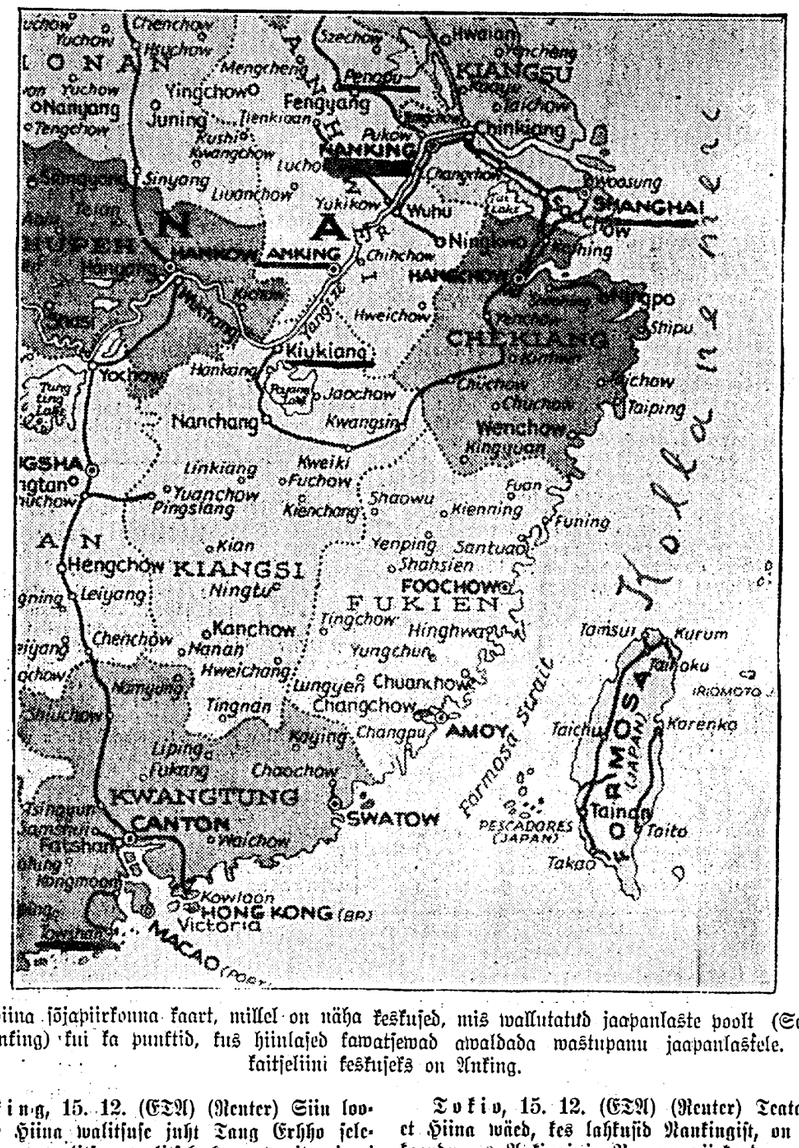

Lõuna-Hiina sõjapiirkonna kaart, millel on näha keskused, mis wallutatud jaapanlaste poolt (Schanghai, Nanking) kui ka punktid, kus hiinlased kawatsewad awaldada wastupanu jaapanlaskele. Uue kaitseliini keskuseks on Anking.

Peking, 15. 12. (ETA) (Reuter) Siin loodud uue Hiina walitsuse juht Tang Erhho seletas, et uus walitsus walitseb kogu territooriumi üle, mis on wabastatud Kuomintangi alt. Jaapan on nüüd walitsust de facto juba tunnustanud. Uus walitsus püüab saawutada tunnustust ka teistelt riikidelt. Uus walitsus tahab pidada sõprust kõigiga, wälja arwatud ainult kommunistid. Esialgu walitsus koosneb ainult administratiiwsest, kohtulikust ja seadusandlikust komisjonist. Wälisministeeriumi ja sõjaministeeriumi ei ole.

Tokio, 15. 12. (ETA) (Havas) Jaapanlaste järgmisteks eesmärkideks on wallutada Hankou ja Kanton. Ajaleht „Nitschi-Nitschi" teatab Hongkongist, et seisukord Kantonis on õige pinew. Marssal Tschiang Kai-schek kawatsewat koondada sinna üle 300.000 sõduri. Lõpuks leht arwab, et Kantoni okupeerimine jaapanlaste poolt lõpetab Hiina wägede wastupanu.

Tokio, 15. 12. (ETA) (Reuter) Teatatakse, et Hiina wäed, kes lahkusid Nankingist, on nüüd koondumas Ankingi ja Pengpu piirkonda. Kuuldawasti on Hiina sõjawõimudel kawatsus luua nüüd tugewat kaitseliini, mille keskkoht oleks Ankingis ja mis ulatuks Kiangsi ja Tschekiangi prowintsidesse. Jangtse jõkke Ankingi ja Kinkiangi wahel tahetawat ehitada mitu tõket ühes miiniwäljadega.

Washington, 15. 12. (ETA) (Havas) Rahwasaadik Ludlow on esitanud seadusecelnõu, mis taotleb ühendriikide põhiseaduse muutmist ses mõttes, et sõja puhkemiseks on wajalik ette wõtta rahwahääletust. Et Ludlowi ettepanek wõiks tulla arutusele, selleks ta pidi koguma 218 rahwasaadiku allkirja, mis ta on ka saanud. Ludlowi ettepanekule on mõjunud soodsalt wahejuhtum Jangtse jõel ühendriikide suurtükipaadi „Panay'ga". Olgu tähendatud, et selle celnõu wastuwõtmiseks on wajalik kaks kolmandikku saadikutekoja ja senati häältest. Arwatakse, et celnõu poolt ei anta kaks kolmandikku häältest ja et Ludlowi ettepanek lükatakse tagasi.

Ühendriigid ei ta

Washington, 15. Wälisasjade riigisekretär S
duse esindajaile, et Ühendr
kunagi kawatsemud ega kaw
ühist demonstratsiooni ega
wäelist aktsiooni ühenduses
ga, mis on aset leidnud Ja
Hiljem selgitati wäga au
et jõu tarwitamine ei kuu
millega Ühendriikide walit
Hiina konflikti lahendust.

ülemaailmlik bo wast

London, 15. 12. (ETA)
liiga täitew komitee pidas täna
kus otsustati organiseerida kog
pani faabuste wastu, arwates
on otsustatud organiseerida Hi
sel alukel. Pärast koosolekut
Täitew komitee palub riikide w
witusele wõtta wajalisi abinõu
kallaletungile. Selleks pakutakse
majanduslikke abinõusid, keelate
weo ja Jaapani warustamise
wõidakse kasutada sõjaliste ees
walitsused ei tee selles mingit
taw wabatahtlikult tarwituse
saawutada sama eesmärki.
üleskutse kõikidele organisatsioo
pani sõsetungi Hiinasse.

Rünnak Lõuna-Hiin

Hongkong, 15. 12. (E
mid Kantobist teatawad, et 12
tud sõjawägedega, on Jaapani
nemas Toischanile, kus ka ware
sid maale saadetud. Need teated
likku kinnitust.
Jaapani merewäeükste te
konna wetes annab põhjust ar
watsewad ka Lõuna-Hiinat rünn
konnad on wäga huwitatud ku
et Jaapanil on kawatsus Ka

Briti noot Jaa

London, 15. 12. (ETA
testinoot Jaapani walitsusele
Selles noodis üteldakse muuse
maawägede kallaletungid Brit
dele, mis leidsid aset 12. detse
lähedal, on wäga tõsist laadi.
hea meelega teatawaks Jaapan
milles awaldatakse sügawat ka
rast Briti sõjalaewadele ja teo
tud tarwituse abinõusid selli
mise wältimiseks, lisades, et si
tusele, ja et tekitatud kahjude
tasu. Briti walitsus märgib a
ole mainitud kallaletunge Brit
pärast on tarwis, et Jaapani
Jaapani noodis öeldu mahaba
kaubalaewadele.
Briti walitsus ei saa jätta
wahejuhtumeid, millede puhu
awaldanud kahetsust Briti loda
tele kallaletungimise pärast u
wastawaid samme selliste waho
timiseks. Meenutatakse kallale
Hiinas, kallaletungi autodele
ametlikud isikud, kallaletunge
wäelastele Schanghai rahwus
piirid, samuti teisi wahejuhtum
kordunuid lubadusi kolmandate
rimiseks praeguses konfliktis H

Jaapan totalita

Tokio, 15. 12. (ETA)
mõjus siin poliitilistele ring
täna awaldati tuntud patrioot
esimehe Toyama ja würst Itsch
nõutakse uue rahwusliku erako
guste poliitiliste erakondade l
rem oli teada, et Minseito ja
mete keskel on tekkinud liikum
taarse riigi loomist.

R. Möllerson esi tas volitused

Helsingi, 15. 12. (ETA) Riigipresident K. Kallio wõttis täna pärast lõunat kell 4 wastu Eesti uue saadiku R. Möllersoni, kes esitas temale oma wolitused.

Hiljem riigipresident wõttis saadik Möllersoni raadientsile, mis kestis umbes weerand tundi. Samal ajal diplomaatiliku korpuse wanema, Taani saadiku abikaasa proua Lerche esitles proua Möllersoni riigipresidendi abikaasale proua K. Kalliole. Sellele järgnes kooswiibimine tassi kohwi juures.

Helsingi, 16. 12. (ETA) Täna kell 13 Eesti saadik Möllerson asetab pärja Wabadussõjas langenute hauale.

Eesti ja Saksa waheline õhuliikluse kokkulepe heaks kiidetud

Riigihoidja oma otsusega 15. detsembrist kiitis heaks Eesti-Saksa wahelise õhuliikluse kokkuleppe ja wolitas wälisministrit, wõi tarbekorral wabariigi saadikut Berliinis wastawale kokkuleppele alla kirjutama.

Loodeta
reedel, 17. d
Õõsi fergeid, päewal kõ
tuuli. Pilwes ja sombane.
tuur juurema muutusteta.

Mustamäe jahiloom

Balder Jaan

Jahimees on ka hea olla. Ole kohe nagu omaette kuningas, kellel on õigus seadusi teha ja maha lasta. Eks see ole tore lõbu!

Niisugust lõbu lubab endale kütiselts „Vahur", kes on teinud ja välja kuulutanud seaduse, et kõik koerad, kes tulevad oma isandata lonkima Mustamäe piirkonda, need muudkui lastakse maha. Miks? Noh, sellepärast ikka, et koerad hävitavad linde ja metsloomi.

Nõnda läheb Nõmme koertel jälle räbalasti. Mõni aeg tagasi oli neile nuhtluseks keegi sõge sell, kes käis ringi ja kastreeris neid. Elu jättis alles, aga ... Nüüd tulevad „vahurid" ja tahavad penidelt ka elu ära võtta.

Ega see koera elu ka kerge ole. Muudkui maksa maksu ja pea suu. Raha on ikka muidu niisugune asi, et kui sa seda kellelegi annad, siis sa saad selle eest ka midagi vastu. Aga siin seda ei ole. Raha maksad, kuid midagi sulle ei anta, vaid võetakse viimanegi vabadus ära. Kui lähed Mustamäele värsket õhku hingama, siis lastakse maha.

Nõmme on vist viimasel ajal kangesti muutunud. Mina tundsin ka Mustamäge, käisin seal jalutamas mitme aasta jooksul sageli. Ei mulle tulnud seal ükski metsloom vastu. Vahel ikka kõstis põõsa tagant nagu karu jõminat, aga see oli topsivendade jõmin. Neid ikka leidus seal, kuid mina neid metsloomadeks ei osanud pidada.

Nüüd aga on seal vist päris tõelisi metsloomi. Küllap nad said vist kuskilt valeinformatsiooni, nagu asutataks see paljuplaanitsetud loomaaed Mustamäele. Metsloomi tuli siis sinna kokku vist selle mõttega, et pakkuda ennast loomaaeda. Eks loomadegi seas ole neid, kes on valmis läätseleeme eest oma vabadust maha müüma. Mis see vangipõli tähendab, seda ei pane nagu tähelegi. Peaasi, et sa ise ei pruugi endale toitu muretseda, vaid saad prii lobi ja oled tähtis, et sind vahitakse.

Võtsin täna oma koera kaasa ja läksin Mustamäele. Mitte selle mõttega, et koerast lahti saada. Vaid selle mõttega, et näha, kui palju koer võib Mustamäel kahju teha, missuguseid metsloomi tema jaksab maha murda. Ja kas tema on nii osav, et nabib isegi metslinde kinni.

Ilus oli meil koeraga kahekesi Mustamäel jalutada. Ainult igav hakkas. Mitte ühtki metslooma me ei näinud. Männiokstes lendles küll linnukesi, tillukesi tihaseid, kuid et minu koer oli niisugune vanamoeline, kel on saba, kuid propellerit ei ole, tiibu ka mitte, siis puu otsa tihase kallale ei saanud lennata. Tal polnud seda tahtmistki.

Lõpuks olin mina pettunud, aga koer ei olnud. Mina olin tulnud siia naiivsena näha metsloomi ja niisuguseid metslinde, kes istuvad maas ega viitsi lennata ka siis, kui koer asub noa-kahvliga ta kallale. Koeral siia tulles niisugust rumalat lootust ei olnud, sellepärast tema ei olnud ka pettunud.

Ja et Mustamägi osutus jahiloomadest üpris tühjaks, siis mõistsin mina „vahurite" seaduse salajast mõtet. Noh, kui muud midagi lasta ei ole, siis on ka koer hea küll. Saab ikka laskmise lõbu ja küttimise põnevust. Satuvad koerad jooksuajal oma pulmaringiga Mustamäele, vaata kui palju küttidel siis lõbu ja lusti ei ole!

Aga mu härrad! Kastreerija tiriti süüpinki ja tema tabaja sai humaanse teo eest auraha.

Aga kuidas siis nüüd sedaviisi ... Kes siis nüüd tabama läheb? Või loetakse nüüd humaanseks teoks seda koerte tapmist, mida ähvardatakse lõbu pärast teha.

Noh, siis ei ole tabada kedagi, siis tuleb auraha anda koertetapjaile.

„Kas ma olen kuningas või ei?"

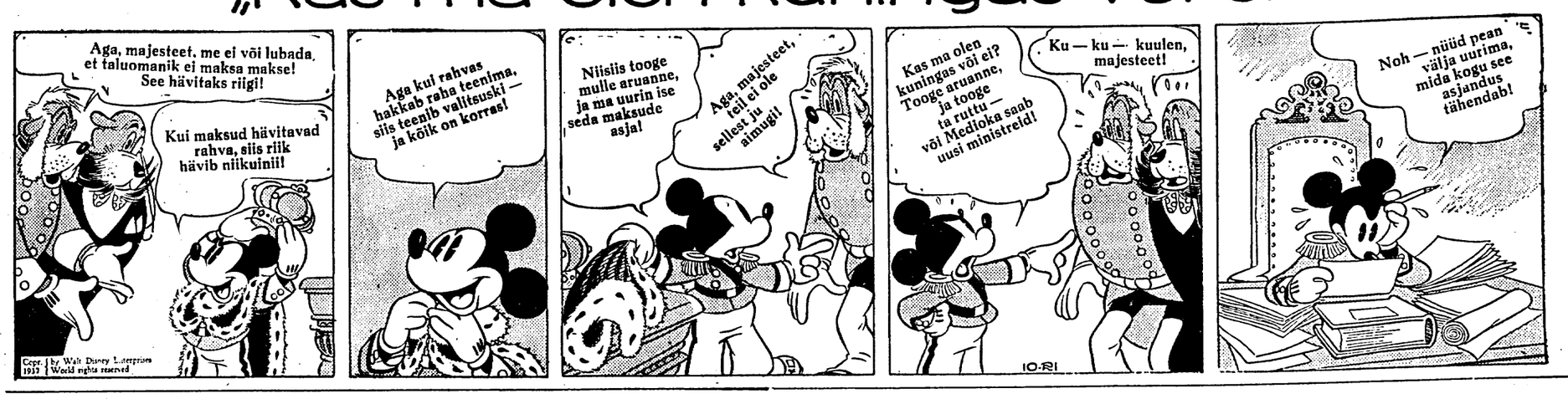

„Ettewõte" andku ruumi „käitisele"

Keeleuuenduslik dekreet, mis sai alguse ühest riigikohtu otsusest

Wabariigi walitsuse koosolekul 15. detsembril s. a. waadati läbi ja anti riigihoidja dekreedina mõnede töökaitseseaduste muutmise seadus. See on järgmine:

„Tööstusliku töö seaduse neljanda jaotuse kolmandas peatükis (§ 257—371), neljandas peatükis (§ 372—491) ja seitsmendas peatükis (§ 541—597), seaduses laste, alaealiste ja naiste töö kohta tööstusettewõtetes (RT 68 — 1924) ja tööstusettewõtete nädala-puhkepäevade seaduses (RT 4 — 1926) tuleb lugeda „ettewõtte" asemel „käitis".

+

Kuni 1931. aastani tarwitati meie tööõiguslikes seadustes waastawa termini puudusel sõna „ettewõte", mis oma mõistelt on kitsam terminist „käitis". Wiimane termin wõeti tarwitusele seadusandluses alates 1931. aastast. Kogu aeg aga töökaitse ja sotsiaalkindlustuse asutused käsitasid mõistet „ettewõte" niisama laialt kui hilisemat mõistet „käitis". Samal seisukohal asusid ka kohtud, kaasa arwatud riigikohtu administratiiwosakond.

Mõni aasta tagasi asus aga riigikohtu tsiwiilosakond ühe wigajaanud töölise nõude suhtes majanduslikul teel mõja ehitanud tööandja wastu teisele seisukohale. Tsiwiilosakond leidis, et töölisel ei ole õigust nõuda tööandjalt, sest seadus, mille põhjal tööline nõudis, kehtib ainult ettewõtete kohta, kuna aga isik, kes ehitab endale maja, ei oma mingisugust ettewõtet. Tsiwiilosakonna arwates ettewõtte olemasolu eeldab omaette isesseiswat pikemat wõi siihemat aega kestwat inimtööjõudu ja kapitali wõi loodusvarade koostöö korraldust ettewõtja poolt kutsewiisiliselt tulusaamise eesmärgiga.

Kuna riigikohtu administratiiwosakond ja ka osa tsiwiilosakonna liikmeid olid teisel arwamisel, andis riigikohtu esimees asja lahendamiseks riigikohtu üldkogule. Wiimane oma istungil 17. detsembril 1936. a. ühines tsiwiilosakonna seisukohaga.

Riigikohtu üldkogu seisukoht on juhtnööriks kõigile kohtuile ja ametiasutustele. Selle seletuse tagajärjel wabanewad kõik tööd, mida tehakse mittekutseliste ettewõtjate poolt tulusaamise sihiga, nende wanemate töökaitse ja sotsiaalkindlustuse seaduste eeskirjade täitmise kohustusest, kus on tarwitatud terminit „ettewõte". Nii ei pea oma töölisi enam kindlustama isikud, kes ehitawad endisele maja, omawalitsused, kes teewad mulitsapriigitus-, kanalisatsiooni-, õrgeehitus- ja teisi töid. Samuti ei ole nad kohustatud täitma eeskirju, mis on antud naiste, alaealiste, laste ja pühapäewase puhkeaja kohta.

Säärane seisukord on aga ebaloomulik. Töökaitse seadustes ei tehta kuskil maailmas wahet tööde wahel nende otstarbest wälja minnes. Kui on olemas mingisugune töö, mille kohta on kehtiwad töökaitse ja sotsiaalkindlustuse seadused, siis on nende seaduste eeskirjad kehtiwad kõigi tööliste kohta, olgu töö otstarbeks wõi tööandja sihiks kasusaamine wõi mingid teised eesmärgid. Nii saadi ennemalt aru ka meil ja nii see peaks ka tegelikult olema.

Riigikohtu seletus oli tingitud meie wanemate seaduste ebatäpsest terminoloogiast. Selle seletuse läbi tekkis ebaloomulik seisukord, mille kõrwaldamine oli hädatarwilik.

Selle ebaloomuliku olukorra kõrwaldamiseks antigi eelnimetatud seadus. Selle seadusega ajendatakse kõigis töökaitse ja sotsiaalkindlustuse seadustes, kus weel ette tuleb termin „ettewõte", wiimane terminiga „käitis".

Ülikooli ajalooline semester lõppes ajalooliste koosolekutega

Oodatakse uusi peremehi ja uusi korraldusi

Eile lõppes ülikoolis ametlikult 1937. aasta sügissemester. See semester kujuneb ülikoolile mitmeti ajalooliseks semestriks, kuna selle semestriga lõpeb ka wahetud ülikooli rektori, prorektorite, ülikooli walitsuse ja dekaanide ametiaeg ning uus semester algab juba ülikooli uue seaduse tähe all, mille järele tuleb alatiselt määramisele ülikooli rektor ja esimeseks ametiajaks uue seaduse kehtima hakkamisel ka prorektorid ja dekaanid.

Ühenduses sellega möödub käesolew nädal ülikoolis ajalooliste koosolekute tähe all. Teisipäewa õhtul pidas ülikooli nõukogu oma koosoleku, mis tõenäoliselt jääb wiimaseks selle praeguses koosseisus ja ülikooli wana seaduse alusel. Seetõttu kandis ka möödunud koosolek mõnewõrra ertilmet ja andsid tunda sealt lahkumismeeleolud.

Ajalooliste koosolekuid peawad ka teaduskonnad walitud dekaanide juhtimisel. Teisipäewa õhtul kujunes erakorraliseks just õigusteaduskonna kogu koosolek, kuna uue seaduse maksmahakkamisega muutub praegune õigusteaduskonna majandusteaduse osakond iseseiswaks majandusteaduskonnaks ja selle õppejõud ei kuulu enam õigusteaduskonna kogu alla. Nii oli seega õigusteaduskonna ja majandusteaduse osakonna õppejõududel teisipäewal wiimane ühine koosolek.

Peale eelnimetatud teaduskondade on pidanud jel nädalal oma koosolekud ka teised teaduskonnad. Eile õhtul oli koosolek weel matemaatika-loodusteaduskonnas. Koosolekud kõigis teaduskondades lõpewad käesolewa nädalaga. Peagu kõik teaduskonnad, samuti ülikooli nõukogu, on saatnud jäädwustada oma praeguseid koosseisud üleswõtetel.

Kuna 1. jaanuar 1938, millal uus ülikooli seadus kehtima hakkab, ei ole enam kaugel, siis arusaadawalt walitseb mitte üksi ülikooli ringkonnis ja akadeemilises peres, waid ka kogu Tartu seltskonnas elaw huwi selle wastu, kes uue ülikooli seduse kehtimahakkamisel määratud ülikooli juhtkonna moodustawad ja kunas nende koosseis selgub. Seni ei ole selles suhtes weel midagi teada. Waatamata algawale pühadewaheajale walitseb ka üliõpilasorganisatsioonides mõnewõrra elewust ühenduses üliõpilasorganisatsioonide peatse muutumisega konwentideks, sest ei ole weel täit selgust selle kohta, kuidas see ümberformeerumine teostub ja millisteid üksikasjalisi korraldusi siin täita tuleb.

Ühesõnaga wõiks öelda, et ülikoolis elatakse praegu ajalooliste „jüripäewa" tähe all ja oodatakse põnewusega uusi peremehi ja uusi seadusi ning korraldusi, et wõida weenduda kuiwõrd need on paremad kehtiwaist ja kuiwõrd nad suudawa oma eluõiguse kunastada ja ära teenida.

Tundmatu naisisiku surm weduri all

Õnnetus Kohtla jaamas

Kohtla raudteejaamas läi kolmapäewa õhtul umbes kella 7 ajal jällegi üks naiskodanik wedurirataste alla, saades sellejuures silmapilkselt surma. Ohtuse kiirrongi jaama ette tulekul, millal jaamaesisel kees elaw rahwa liiklemine, juhtus mingil seletamatul kombel sisesõitwa rongi weduri ette kellestki märkamatult keegi keskealine naisterahwas, kellest rong sõitis üle. Kui õnnetu rataste wahelt wälja tõmmati, selgus, et rattad olid tal lõiganud maha mõlemad jalad, wigastades teda raskesti ka mujalt. Naise surm oli silmapilkne. Õnnetuse tõttu rong hilines umbes pool tundi.

Allajäänud naisterahwa isikut pole seni weel juudetud kindlaks teha. Wäliste tunnuste järele wõib teda pidada umbes 40-aastaseks. Mis põhjusel naine sattus weduriirataste alla, seda asus kohe lähemalt juurdlema raudteepolitsei.

30—40%
hinnaalandusega
müüme
Ed. J. Loskiti veine
tehase likvideerimise tõttu
E. VILDTAG & Ko
Valli tän. 4

Kohtla-Järve kolmanda õlivabriku peahoone valmis

Vabrik ületab suuruselt kõik senised. — Praegu käsil masinate monteerimistööd

Kohtla-Järve põlevkivitööstusse asuti möödunud kevadel püstitama arvult juba kolmandat õlivabrikut teiste tehaste kõrvale. Läbi suve käis otsc palavlik töö, sest uus õlivabrik on kõigist senipüstitatuist palju suurem.

Oma väliste mõõtude poolest vabrik ei erine palju vanadest. Suuri lahkuminekuid tuleb aga tema ja teiste töövõime suhtes, sest uus vabrik hakkab põlevkivi toormaterjali läbi töötama tunduvalt rohkemal määral. See näitab, et ka õlitööstuse ala meie järjest arenev tehnika teeb suuri edusamme.

Taneme tähele

Lapsed ja nende abistamine

Tervishoiunõukogu aruandest loem Laste tervisliku kaitse peale kulutas so siaalministeerium möödunud eelarveaast 29.978 krooni, laste kasvatamiseks per kondades anti toetust 46.190 krooni. Las lahtise hoolekande kulusid oli riigil ja om valitsustel 440.000 krooni ja laste erakorr liseks abistamiseks maksis riik kogusu mas 100.000 krooni. Sihtasutus Eesti La tekaitse sai sotsiaalministeeriumilt 32.4 ja riigivanemalt 60.000 krooni. Viima summa läks majaostmiseks tütarlaste i ternaadile. Eesti Lastekaitse Ühing s sotsiaalministeeriumlit 32.300 krooni, E nane Rist 50.000 krooni ja teised las kaitse organisatsioonid 24.000 krooni.

Kõik need summad on antud lastek dude, suvekolooniate ja nõuandlate ül pidamiseks ja selliste asutuste võrgu la nedes kasvavad aast-aastalt kulusumma Riigi ja omavalitsuste summadele tuleb vata juure veel seltskonna abi, mida s vutatakse lastekaitseks korjandustega.

Eeltoodud arve avaldades ei saa ütel et riik ja omavalitsused kulutaksid la eest hoolitsemiseks vähe. Aga ometi p sib laste surevuse tase kõrge ja uues en de ja lastekaitse seaduse eelnõus on e nähtud avaramaid võimalusi ja suurem summasid lastekaitse korraldamiseks.

Tahetakse panna erilist rõhku just l terikaste perekondade toetamisele. S siaalministeeriumi kogutud andmed näi vad, et kõige raskem on aineline seisuko perekonnas, kus on kasvatada mitu la Perekonna toitja kehv palk ei võima küllaldasel määral hoolitseda laste e Need jäävad alatoitluse mõjul tervislik kiduraks ja on kergesti vastuvõtlikud h gustele.

Appi peab ruttama riik, aga suuri hustusi on siin ka seltskonnal ja kõigepe tööandjail. Palga- ja korteriolude para des hakkaks paranema ka laste tervis seisukord ja nende surevus väheneks. aga elukalliduse tõustes kisub rahva os jõud tagasi, siis pole midagi imestada, kodanike pere ei kasva.

Lastekaitse tegelastega rääkides ütle need, et lastekaitse vääriks suuremat helepanu kui seni. Tegelikus elus näe et sageli leitakse palju kergemini raha made tõuaretamiseks kui lastekaitse Loodetakse, et uus emade ja lasteka seadus, kui see ellu viiakse, toob siin neski asjas paranemist. —s.

Nüüd, kus vabriku hoone koos oma kõrge to osaga on valmis, algas ka juba mitmesuguste m nate ja generaatorite sissemonteerimine. Olgu nitud, et suurem osa vabriku sisseseadeist tellit kõik kodumaa tehaseilt.

Kavatsuste kohaselt vabrik peab valmis ol vaks kevadeks.

Festimaa kuningas

Mihkel Aitsama ajalooline jutustus

16

Vainu Peeter asus viiuliga etteotsa ja hakkas marssi mängima. Temale järgnes Mikk haviga, siis teised hanireas järel.

Rein ja Jüri häälitsesid taktis kaasa. Tuju oli nüüd jälle hea ...

Opman Wilken magas veel, kui köögitüdruk ta üles ajas.

„Mis häda sul on?" küsis unine opman.

„Ma ei leia havi üles. Härra õhtul ütles küll, et on kuuri all, aga mina ei leia."

„Kuhu ma ta siis panin?" tuletas opman meele. „Ei noh, kuuri all peab ta olema. Dresselt aitas mul veel üles riputada."

Opman riietus ja läks kuuri alla. Konks on alles, aga kala ei ole. Kassid ei suutnud nii rasket elukat kuhugi vedada, veel vähem nahka panna.

„Mine kutsu Dresselt siia."

Tüdruk läks, tuli aga kohe tagasi.

„Kirjutajat ei ole kodus. Läinud mölder Berendsoni poole. Kas pean sinna järele minema?"

„Ei ole tarvis," vastas opman pahase häälega. Talle tulevad lõunaks külalised, tulevad havi söömá, aga havi ei ole. Polnud kahtlust, et kala oli üle lõõdud. Aga kes seda tegi? Tingimata laseks vargale talliõues naha peale anda.

Pahane opman käis mõisas, käis ümber mõisa, käis rohuaiaski, aga havi jälile ei saanud. Kui teopoisid teda tööpäeval vihastasid, sai ta kohe nende kallal südant lahutada. Täna, pühapäeval, on ta eriti vihane, aga kelle peale nüüd viha välja valada?

„Kui krahv peaks mind küsima, siis ütle, et olen läinud Berendsoni poole," ütles opman tüdrukule.

„Mis ma lõunaks valmistan?" küsis tüdruk.

„Midagi pole vaja," vastas opman pahase häälega ja lõi ukse enda järel paukudes kinni.

Opman tegi teel käänaku sinna, kus ta õhtul poisid oli tulelõkkelt leidnud. Justnagu oleks havi tulnud siia tagasi!

Tulease oli kustunud. Ahvena- ja särjepoegi oli aga veel murul, kuhu poiss nad kotist oli puistanud. Nüüd krõbistas neid möldri kass ja pidas söömaaega.

Opman tahtis kassi kepiga lüüa, tema kallal oma pahameelt lahutada. Loom oli aga kärmem ja jooksis põõsasse, ahvenas põigiti suus.

„Donnerwetter!" kirus opman. Kassil on kala süüa, aga tema, krahv Mannteuffeli võimas valitseja, jookseb ringi tühja kõhuga.

MÕISTA, MÕISTA, MIS SEE ON?

Ravila kõrtsimehel Tipi Jüril oli täna tööd.

Alguse tegi Ülesoone Rein, kes tellis korraga kuus kannu õlut. Teopoisid olid lõunatanud Kangrul, kus anti keedetud havi juurviljaga. Nüüd pühitsesid teopoisid kõrtsis havi liiku, nagu seda oli Rein õhtul lubanud. Järgnesid uued kannutäied selle tähistamiseks, kuidas õela opmani käest havi tagasi toodi. Oli kuulda lõbusat vestlust mujaltki, aga kalapüüdjate kamp oli ülemeelikum kõigist.

Kangru Mikk tõmbas taskust ettevaatlikult eseme, mille nägemine tekitas uue naerupuhangu. See oli hiiglahavi lõualuu nõelteravate hammastega.

„Kes teab, mis tarvis see hea on!" naeris Mikk ja pistis lõualuu tasku tagasi. „Olgu see ühtlasi meie püügi- ja võidumärgiks."

Jälle telliti uued kannutäied ja kõrtsimees ei saanudki õllevaadi eest kaugemale. Oli teisigi õlletellijaid. Peagi sumises suur kõrtsituba nagu mesipuu enne percheitmist.

Vainu Peeter tõusis pingile püsti ja hüüdis üle toa:

„Läheb labajalavalts mõistatustega. Kui õieti vastate, läheb lugu kohe edasi, jääte vastuse võlgu või annate valevastuse, peate ostma mulle kannu õlut, muidu edasi ei mängi."

„Lase aga tulla, küll me saame hakkama. Embakumba, kas joodame su surnuks või sa ei saa täna tilkagi!"

„Ärge lootke, et ma vanadega välja tulen, on uued mõistatused."

Esimeseks mängis Peeter marssi. Teopoisid ja tüdrukud koostasid tantsupaare. Vastata võisid esiteks tüdrukud.

Marsile järgnes valss.

Peeter mängis mõned tuurid. Tantsijad olid hoos, kui korraga viiulimäng katkes. Kõik jäid seisatama ja kuulatama.

Peeter köhatas ja laulis, iseennast viiuliga saates:

„Rahvas pani käed risti,
Käed risti, käed risti:
Kuidas see võib seista püsti,
Seista püsti, seista püsti?
Ise pikk ja peenike,
Kaun kõver, paksuke.
Mõista, mõista, mis see on?"

Peeter toetas viiuli põlvele ja jäi muheledes vastust ootama.

Poisid turtsusid naerda, tüdrukud langetasid häbelikult pilgud.

„Noh, kes ütleb kõige enne? .. Kas sina, Otsa Mari?"

„Peeter, mis sa nüüd kahemõtteliselt mõistatad, kes sulle julgeb vastata."

Poisid kihistasid naeru. Las tüdrukud olla hädas, eks nad või omakorda naerda poisse, kui nende kord tuleb vastata.

„Mina tellin Mari eest õlle!" hüüdis Rein ja astus pillimehe ette. „Kas ütled siis, mis see tähendab?"

„Seda vaatan õlle pealt," naeris Peeter vastu.

„Kuule, va Tipi, kann õlut pillimehele!" hüüdi Rein leti poole.

Kann toodi ja Peeter maitses pealt vahtu. Pan siis kannu lauale ja hüüdis:

„See on hernevars ja kaunad küljes! Siin pol midagi kahemõttelist."

Algas uus lugu ja tantsijate paarid keerutasi põrandal. Nii möödus paar lugu, kui Peeter jäll katkestas ja andis uue mõistatuse. Sisult üsna es mese sarnase.

„Mõista, mõista, mis see on?"

„See on oavars ja kaun küljes! .. Oavars j kaun küljes! Nüüd jääd õlleta!" naerdi pillimehel Tüdrukud olid võidurõõmsad.

„Ehee, mööda rabasite, kallikesed," naeris Peete selle peale. „Pole kaugeltki oavars."

„Mis see siis on?"

„See, mis te esiteks arvasite."

Samal ajal istusid kõrtsi saksakambris kol meest. Nemadki maitsesid õlut, sekka aga peenviin ja suupisteid sinna juure. Need olid opman Wilke Dresselt ja Berendson. Havi lugu polnud opman meelest läinud ja lõpuks tuldi meelt lahutama nin aega viitma kõrtsi. Saksakambrisse kogunes s ajal mõisaametnikke ja käsitöölisi-sakslasi. k eraldasid end külarahvast ja lõbutsesid omaet ruumis. Läbi letitoa kostis siiagi pilli- ja lauluhäälı Kõrtsimees sulges küll vahepealsed uksed, a sakste teenimisel tuli ustest käia.

Olles juba paraja „auru" all, jutustas mölde teistele oma eilset nägemust. „Mina ei usu tond ega tulihännalugusid, aga eile nägin metsavaimu om silmaga."

„Kas sa ei tulnud enne seda kõrtsist?" küs Dresselt.

„Tulin küll, aga olin päris kaine. Kangur Re nägi samuti."

„Kus sa seda vaimu nägid?"

(Järgneb.)

Reformid kalamajanduses

Nõutakse kalurite liigitamist kutseliseks ja asjaarmastajateks, kalakaubanduse tsentraliseerimist ja kalatööstuse ellukutsumist

Kalanduskoja eilsel nõukogu koosolekul olid arutusel kalurite ellu puutuvad põhimõtteliised küsimused, mis taotlevad reforme kalanduse alal. Kalanduskoja juhatus on koostanud kalamajanduse kawa põhilaused, milles tähtsamatena on nähtud ette kalade wäljaweo monopoliseerimine, kalatööstuse arendamine, kala katseasutuse ellukutsumine ja kalurite liigitamine. Nõukogu kiitis esitatud kawa heaks. Peale selle otsustati teha mõningaid täiendusi kalapüügi seaduse eelnõus kalurite huwide kindlustamise suunas.

Kalamajanduse kawa koostamisel on wäljutud põhimõttest, et wiia meie kalaasjandust paremale järjele. Seda esijoones kalurite elamiswõimaluste loomise seisukohalt, kuid suurel määral ka rahwamajanduse huwides. Kalanduse alal leiab tööd ja teenistust wäga palju kodanikke. Kalurite arw üksi ulatub kümnele tuhandele. Kuid kaluri elatiswõimalused on wiletsad. Nende parandamiseks ei ole seni suuremat korda saadetud. Seetõttu on kaluri kutse jäänud sellisteks, millele waadatakse ülalt alla. Walitsejd arwamine, et kaluriks hakatakse kõige suuremas hädas. Siis kui mujal enam leiba ei saa.

Kalamajanduse kawa kohaselt lunastse kaluri kutsele teatud kaitse. Kalurid liigitatakse kutseliseks ja asjaarmastajateks. Eelistamisele kuuluwad kutsekalurid. Neile antakse eesõigusi püügikohtadel ja tehakse teisigi soodustusi. Kes praegusest kaluritest pääseb kutseliste liiki, selle küsimuse otsustab erikomisjon. Selle juures on põhimõtteks, et kalapüük peab olema peamine leiwateenistus. Uutele juurestulijatele kutseliste liiki seatakse aga kindlad nõuded. Kutsekalur peab peale kalapüügi tundma ka kalade elulugu, seadusi ja määrusi kalapüügi kohta jne.

Kalanduskoda on arwamisel, et praegu on selline aeg, kus reformi läbiwiimine kalurite kutsekiisimuses on kõige kergem, sest tööpuudust meil ei ole ja inimeste förwalteenistus kalapüügist ei oma nii suurt tähtsust kui raskematel aegadel.

Teine reformiline küsimus kalamajanduse kawas on kalakaubanduse tsentraliseerimine. Kalade wäljawedu ulatub meil waewalt 1,5 miljonile kroonile aastas, kuid eksportööride arw tõuseb juba neljakümnele. Seesugust nähtust ei peeta kuidagi normaalseks. sest lõppeks elatawad eksportöörid endid, katawad oma kirjawahetuse, kontori, teenijate ja muud kulud kalurite arwel. Millisel kujul kalakaubanduse tsentraliseerimine läbi wiiakse, selle kohta kindlamaid kawasid weel ei ole. Kuid põhimõtteliselt on ajutud seisukohale, et wäljaweo alal peaks töötama ainult üks ajutus. Seniste kalakauplejatele tahetakse jätta wõimalus edasitegutsemiseks, kuid wäljawedu siinniks waid monopoliajutuse kaudu.

Edasi on tunnistatud wajalikeks kawakindel propaganda kala ümbertöötamise alal waastawa tööstusharu ellukutsumiseks. Kalanduskoja hinnangul meil praegu sellekohane tööstus üldse puudub. Senised kalakonserwitööstused ei wääriwat seda nimetustki. Seetõttu on ka äärmiselt wähe ümbertöötatud kala eksport. Sel kujul läheb kala wälja waid 10 proc. Eestis näiteks läheb ümbertöötatud kala wälja 90 proc. Hiljuti kutsuti ellu kaks uut ettewõtet kala ümbertöötamise alal, kellelt loodetakse nende ülesannete täitmist.

Kala katseasjanduse ellukutsumiseks on kawatsus ajutada eriline ajutust.

Kalapüügi seaduse eelnõu täiendati punktiga, mis angerjate jõgawpüügil kindlustab kalurile püügikoha.

Millest on kujunenud nimetus „Soo

Eestis waewalt küll leidub isikut, kes ei teaks, et Soomes kohwi ei kaswatata ja sellega „Soome kohwi" kui niisugust olla ei saa. Ja ka mujal maailmas ei tunta „Soome kohwina" oakohwi sorte.

Millest on siis meil Eestis kujunenud nimetus „Soome kohw"?

Selemis on lihtne.

Kunagi oli kohw Soomes kaugelt odawam kui meil. Eestis ja seepärast iga huwirejisja wõi reisija, kasutades juhust, tõi sealt kilo kohwi kaasa, nimetades seda lihtsalt „Soome kohwiks".

Nüüd, kus meil toll kohwi pealt on tunduwalt alandatud, ei tule wist kellelgi enam mõttesse Soomest kohwi siisse wedada, sest Soomes müügil olew kohw on juba kord tollist läbi käinud ja kui see meil teiskordselt tolli läbistaks, siis kannatab selle all nii kwaliteet kui ka hind kahekordse tolli tõttu. Kuidas siis „Soome kohwi" meil saaks weel soodsasti turustada?

Nagu Soome, nii ka teised riigid ja loomulikuli ka Eesti peawad oma oakohwi importeerima maailmaturu otsestest kohwiallikatest. Ja nagu mujal, nii ka Eestis segawad ja praewad seda kohwinduse eriteadlased, kel selleks on aastakümnesed kogemused. Pealeselle need asjatundjad oma alal pakiwad kohwi eripakendeisse, seda segades maitsekohaselt, arwestades kõikide ostjate eripoolwidega. Tollialanduse meie tõttu oleme suutelised duses kohwisorte igas hinnas

Ekslik oli ühe pealinna teade 11. jkp. lehes, kus ma turule waid lahtine kohw. meil on omad asjatundjad, ke kides kohwi 100-, 200- ja 400- waastalwalt sordile, on siis ka juba leheweerwikkusest kuulu päew tagasi „Päewalehe" u on loendatud rida kohwisorte pakendites leiduwate eriforti

Samuti ekslik on mainitu wamus, et kaubaleping Soo Eesti kohwiturule. Kuigi E aastas importeerima oma nagu see olewat Soomes, sii Eestis midagi kohwisi ei tea jaile pakkuda häid ja stabiili nimetatud teade on lehte sat legi kus see lõhnab kõlwatu

Loodetawasti need read jaile pakkuda häid ja stabiili kohwisõprade rikutud tuju.

Nowembri wäliskaubandus miljon kr. aktiiwne

11 kuu passiiwiteet 6 miljonit krooni

Täna keskpäeval valmis riigi statistika keskbüroos kokkuvõte väliskaubanduse kohta novembris, mis näitab väljaveo ülekaalu enam kui miljoni krooni suuruses. Väljavedu on tugevasti tõusnud kõikidel aladel. Ka sissevedu on suurenenud. Seetõttu näitab läbikäik tunduvat juurekasvu.

Aktiivne bilanss novembris on aidanud parandada aasta 11 kuu väliskaubanduse bilanssi. 11 kuu passiviteet on nüüd vähenenud 6 miljonile kroonile.

Milliseks kujuneb aasta-kokkuvõte väliskaubanduses, see oleneb detsembrist. Tavaliselt on detsember olnud suur sisseveokuu. Tõenäoliselt on see seda tänavugi. Kuid ka väljavedu osutab tänavu tublit aktiivsust, mille tõttu raske on öelda midagi kindlamat detsembri bilansi kujunemise kohta.

Rahwasteliidu kriis

Briti tahab kõwendada Genfi ajutust. — Rootsis nõutakse suhete arutamist Rahwasteliiduga

Warsawi, 15. 12. (ETA) Poolametlik „Poola poliitiline informatsioon" awaldab artikli, milles käsitellakse Rahwasteliidu küsimust ja seletatakse muuseas: Rahwasteliidu probleemid on wiimaste aastate jooksul kujunenud nii tõsisteks, et ei ole mitte liialdus kõneleda Rahwasteliidu kriisist. Seisukorda iseloomustawad eriti Itaalia lahkumine Rahwasteliidust ja Saksa deklaratsioon. Poola poliitika on juba pikemat aega teinud pingutusi, et wältida seda seisukorda, millesse on sattunud Rahwasteliit pärast Itaalia lahkumist. Ent Poola pingutused ei leidnud küllaldast arusaamist teiste liikmesriikide keskel.

London, 15. 12. (ETA) (Reuter) Wastates Arthur Hendersoni sellekohasele pärimisele, wälisminister Eden selgitas täna alamkojas, et Itaalia lahkumine Rahwasteliidust ei munda sugugi Briti poliitikat, millele eesmärgiks on kõwendada Rahwasteliitu kõigi wõimaluste piirides.

Stokholm, 15. 12. (ETA) (DNB) Itaalia Rahwasteliidust lahkumise tähendust ja wõimalikke tagajärgi arutades „Stokholms Tidningen" kirjutab muuseas: Kui edaspidi selgub, et wäikeste riikide erapooletuspoliitika ei lase end ühendada Rahwasteliidus liikmeksolekuga, siis jääb üle ainult üks wäljapääs — munta Rahwasteliidu põhikirja sanktsioonide-artiklit. Kui seda ei tehta, siis wäikesed erapooletud riigid wõiwad aeganõõda Rahwasteliidule kadunna minna.

„Aftonbladet" peab tungiwalt tarwilikuks, et Rootsi parlament wõtaks arutusele Rootsi suhtumise Rahwasteliidule.

Praktiline kink pühadeks!

on maitseka mustriga kwaliteetriidest, hea lõikega meie töökojas valmistatud TRIIK-, PÄEVA- või SPORDISÄRK, PIDSHAAMA või HOMMIK-KUUB

Eritellimised ostja soovi kohaselt.

Sõjaväe Majandusühisus

TALLINN, PIKK 11.

Tartu ● Võru ● Rakvere ● Pärnu ● Narva ● Viljandi.

Saksamaa suurendab sõjalaevastikku

Berliin, 16. 12. (ETA) (DNB) Lehed annawad ülewaate Saksa praeguse sõjalaewastiku ja uute sõjalaewade ehitamise kohta. 1937. aastal on ajutud ehitama üht lahinglaewa, üht lennukite emalaewa, kaht kerget risttlejat ja 15 allweelaewa. Lähemal ajal kawatsetakse ehitada weel kaks kerget risttlejat, kuus torpeedopaati ja 10 allweelaewa. Saksa sõjalaewastiku seisukord on praegu järgmine: Neli ehitusel olewat lahinglaewa ja kaks lahinglaewa — „Scharnhorst" ja „Gneisenau", kumbki 26.000 tonni, mis on juba wette lastud, kuid ei ole weel ajaund teenistusse, edasi kolm 10.000-tonnist soomuslaewa („Deutschland", „Admiral Scheer" ja „Admiral Graf Spee"), kaks lennukite emalaewa, kumbki 19.250 tonni, kaks rasket risttlejat „Blücher" ja „Admiral Hipper", mis lasti wette käesolewal aastal, füüme kerget risttlejat, neist kaks ehitusel ja kaks kawatusel, 22 miiniristlejat, neist 15 ehitusel, 30 torpeedopaati, neist 18 ehitusel ja 61 allweelaewa, neist 25 ehitusel.

Kirikutülid S.-Kõpus

Kirikunõukoguga pole arwestatud kirikuõpetaja kandidaatide ülesseadmisel

Suure-Kõpu ew.-luteriusu koguduses pole enam mõnd aega koduraha. Juba aastaid tagasi algasid kogudusе elus hõõrumised, mis terawa otsaga olid suunatud kogudusе endise hingekarjase õp. Põldmetsa (Palkai) wastu. Kui siis õp. Põldmets wiimaks kogudusе hingekarjase kohalt oli sunnitud lahkuma ja tema asemele waliti õp. G. Küla, arwati, et sisetülid waibuwad. Kuid seegi arwamine pole ofutunud paikapidawaks. Seda tõendab asjaolu, et wiimasel kirikunõukogu koosolekul tuli ilmsiks, et kogudus on jagunenud kahte waenulikku leeri ja praegu terwe kirikunõukogu juhatus on lahkunud kohalt.

Waremini olid teatanud juba oma tagasiastumisest juhatuse esimees A. Rosental, kassapidaja M. Maaten ja kirjatoimetaja Pedanik. Koosolekul sai teatawaks, et lahkub ka juhatuse abiesimees T. Saarepera. Seega wanast juhatusest jäi järele waid üks mees — ametita liige H. Hammer.

Kogudusе kassapidaja M. Maaten põhjendas oma lahkumist sellega, et tema tegewus kassapidajana oli raskendatud, kuna õp. G. Küla temale ei annud üle neid summasid, mis õpetaja kaudu on laekunud. Õpetaja Küla omakorda aga wäitis, et tema mõningad summad pidanud kinni selleks, et kõtte saada oma palka. Sellele lahkunud juhatuse liikmed waidlesid wastu, wäites, et õpetaja on palga kõtte saanud korralikult.

Edasi selgus juhatuse lahkumise põhjuste kohta, et arusaamatusi on olnud ka konsistooriumiga. Kiriku-seaduste kohaselt konsistoorium wakantsele õpetajakohale kandidaate määrates oleks arwestama pidanud ka kogudusе nõukogu ja juhatuse seisukohtadega. Konsistoorium peab wakantsele kohale kandideeriwate õpetajate nimekiraja saatma tutwumiseks ka kogudusе juhtidele. Kõpu tegelased aga pahandawad selle üle, et konsistoorium neile pole nimekirja saatnud, seega pole kirikunõukogu ja juhatusega arwestanud.

Edasi on kogudus palunud, et õpetaja-walimised lükataks kuue kuu wõrra edasi, et wõimalus oleks tutwuda proowijutlustajatega. Konsistoorium jätnud selle palwe aga rahuldamata. Pealegi olewat tatistusi tehtud mõnelt poolt, et tõik soowijad pole pääsnud kirikukantsliisse proowijutlust ütlema.

Nüüd on walitud ametisse uus kirikunõukogu juhatus, eesotsas kohaliku wallawanema M. Meetiga. Abiesimeheks waliti H. Hammer, kassapidajaks J. Pihlak ning ametiia juhatuse-liikmeteks Tepper ja Jürisson. Ei ole eite näha, et kirikutülid Kõpus waibuksid niipea.

Suusatajad!

Parim kink on meilt ostetud

● **suusasaapad**

Va mistame sa tellimise peale

SMÜ veekindel saapamäre

„Jahimees"

teeb naha vastupidavaks ja veekindlaks ●

SÕJAVÄE MAJANDUSÜHISUS

Vene tän. 5.

Soome parlament lõpetab eduka tööaasta

Helsingi, 16. 12. (ETA) Eduskunna wiimane töökoosolek käesolewal aastal peetakse homme. Laupäeval toimub eduskunna töö pidulik lõpetamine käesolewaks aastaks. Eduskunna töö on tänawu olnud nii algatuste arwu (1937. a. 631, eelmise aasta 400 wastu) kui siin poolest eriti wiljakas, kusjuures on leidnud wastuwõtmist mitmed wäga suure tähtsusega seadused, nagu kewadisel istungjärgul wastuwõetud kodanike üldise pensioniseadus, ennade abistamise seadus, mille järele antakse tehwadele ennadele siinnitamise puhul riigi poolt toetusi 450 marga suuruses, ülikooliseadus ja rida teisi tähtsaid seadusi. Hõlpsasti ja rekordilise kiirusega eduskund wõttis tänawu wastu ka 1938. a. riigieelarwe. Eduskunna töö lõpetamise puhul on laupäeval pidulik juubilateenistus Suurkirikus, millele järgneb pidulik lõppkoosolek.

Tänasest-jõuluni

müün oma ladust

kütepuid

järgmise hinnaga:

46-sm. kased Kr. 3.75 m³

46-sm. lepad Kr. 3.— m³

Puud head.

J. PAUL'i PUULADU,

Kopli 5, tel. 438-94.

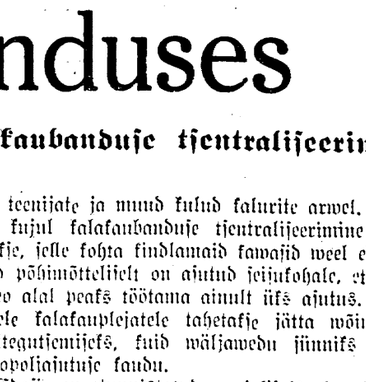

Meie järjekordne edusamm!

Lasksime välismaa eeskujul uudisena müügile

sigaretid

Idamaa Kuld

õhukindlais alumiiniumist toosides.

Sigaretid säilitavad neis täielikult oma loomuliku aroomi ja maitse, mis on tubaka tähtsamaid omadusi.

Nägusad toosid suitsetajate lauale. Sobivad kinkimiseks. Palume proovida neid võluvate omadustega sigarette.

ETK tubakatehas

Alandatud toll Eesti õuntele Soomes

Helsingi, 16. 12. (ETA) Öösl vastu 15. detsembrit astusid Soomes jõusse uued tollitariifid õunte sisseveo kohta, mille järele õunte sissevootoll langes 6 margalt 1½ margale kilolt. Suuremad importöörid alustasid õunte tollimist kohe pärast kesköösd. Tollimisele tuleb suur hulk õunu, mis saadetakse siis laiali suurematesse äridesse.

Relvaladu Pariisi garaažis

Pariis, 15. 12. (ETA) (Havas) Politsei on korraldanud läbiotsimise ühes siinses garaažhis, kus on leitud tõeline relwaladu. Politsei on konfiskeerinud kuus kuulipildujat, 800 püssi, umbes 30 automaatpüssi, mis on Saksa ja Itaalia päritolugа, 28 kasti granaate ja suur hulk padruneid.

Debosi soe vastuvõtt Prahas

Jugoslaawia ei toeta Prantsusmaad igas asjas

Praha, 15. 12. (ETA) Prantsuse wälisminister Delbos, tulles Jugoslaawiast, saabus Prahasse täna kell 16.20. Teda oli watsalis terwitamas Tschechoslowakkia wälisminister Krofta, Praha linna ja siinse Prantsuse kolonia esindajad. Watsalist ülalane sõitis Prantsuse saatkonda, kuhu ta jääb korterisse. Rahwas tänawail terwitas Prantsuse wälisministrit waimustatult.

Warsawi, 15. 12. (ETA) (DNB) „Wieczor Warszawski" teadmiseb Prantsuse wälisministri Delbosi külastusest Belgradis, et Jugoslaawia tahab küll säilitada liitu Prantsusmaaga, kuid ta ei nõustu tortama Prantsuse kawasid Kesk-Euroopa ümberkorraldamise kohta. Jugoslaawia eelistawat lindlustada oma julgeolekut lepingutega, mida ta otseselt sõlmib Itaaliaga ja Saksamaaga.

61 miljonit naela sõjajõudude ele

Rooma, 15. 12. (ETA) (Reuter) Itaalia 1938., 39. a. eelarwe näitab umbes 400.000 naelsterlingit ülejääki. Eelarwe ei sisalda aga kulutusi relwastusprogrammi teostamiseks. Neist ei ole maa-, mere- ja õhuväe summad eelarwes näidatud. Need wäljamineku kaetakse „erakordsete abinõudega".

Walitsus tänasel koosolekul määrat 61 miljonit naelsterlingit sõjajõudude tarwete rahuldamiseks. Uutest maksudest ei kuuldu midagi.

Naisõpetajate küsim

Awaldame mõttewahetuse korras.

Toim.

7. detsembri, s. a. „Uus Eestist" wõisid asjasthuwitatud lugeda kirjutist, kus tõsiselt hädakella löödi õpetajaskonna naisestumise kohta. See küsimus ajakirjanduses ei ole küll enam uudne, aga kui seda ikka ja jälle wäga omapäraselt mainitakse, siis on lõppeks põhjust naisõpetajail, kes oma õppe- ja kaswatustöö ülesandeid on täiesti andumuse ja kohusetundega täitnud, kui ka naistel üldise olla tõsiselt puudutatud. Nagu nimetatud kirjutises mainitakse, peetakse õpetajaskonna naisestumist tõsiseks pahaks, mille tõrjeks ei olla weel mõjuwaid abinõusid leitud. „Kokkuwõttes: õpetajaskonna naisestumise wastu saa wõidelda, kuid ainult tõsiste abinõudega. Ning abinõudega ei tohi hiljaks jääda."

Nii siis wõiwad kõik naisõpetajad weenduda, millisel hädaohuks nad on noorsoo kaswatamisel ja meie rahwakultuuri allakiskumisel! Imelik. Ja teiselt poolt toonitatakse üldiselt naise kui ema ja just haritud ema suurt osa ja õilsaid ülesandeid wääriliste rahwa poegade ja tütarde kaswatamisel. Tähendab, naised lojn kaswatama kõlbawad, neidsamu lapsi aga koolis kaswatama ei kõlba. Selleest loogikast on raske aru saada wist isegi meesõpetajail. Edasi, sama kirjutist lugedes, on wiimaks ometi selge, et õpetaja ei pea olema esijoones mitte õpetaja ja kaswataja, waid seltskonnategelane ja rahwawalgustaja ärkamisaegses mõttes. Ei ole sellestki kaua tagasi, kui aktuaalselt arutelti probleeme, kuiwõrd soowitaw on õpetajaile mitmesugusest organisatsioonilisest töösst osawõtt wäljaspool kooli ja jõuti arwamiseie, et suuremas ulatuses see soowitaw ei ole, kuna see wõiks takistada õpetaja edukat kutsetegewust. Näiteid on küllalt, kus õpetajad maal, peamiselt koolijuhataiad-meesõpetajad, ei ole kohapeal mitte ainult seltskondliku elu juhiis, waid kuuluwad peale selle weel igasugusesse piima-, wee- jne. ühinguisse. Siis on ka päris loomulik, et seesama õpetaja, kulutades energia mujale, ei funda oma esimest ülesannet, olla õpetaja ja kaswataja, enam korralikult ja rahuldawalt täita. Ja sageli tangeb osa nende ülesandeid koolis sellesama põlatud naisõpetaja õlgadele. Käesolew jõnawõtt ei taha mitte kiidulaulu laulda naisõpetajaile ja on kaugel sellest, et mõningaid näiteid üldistada. Kuid „Uus Eestis" ilmunud kirjutis tahab panna kõik pahed, mis ka eesti algkoolis ette ei tuleks, naisõpetajate arwele. Loomulikult on kooliõpetaja üheks kohustuseks olla nõuga abiks kohapealse wabaharidus- ja seltskonnatöö korraldamisel, kuid igasugune juhtimine ja eestwedamine jäägu piiridesse, et see ei takista edukat õppetöö. Oma kaswatustöö förwal juhtida laulukoori, pajunakoori, näitemängu harjutusi, peale selle olla weel esimeheks kaitseliidus, mõnes ühistegelises ettewõttes ja mujal, see täiks juba harukordse energiaga inimesele üle jõu. Seesugusel on raske olla korralik õpetaja. On ta naisõpetajate seas küllalt neid, tes suure innu ja hoolega oma wõtawad kohapealsest seltskonnatööst. Kui nad selle juures hooletusse jätawad oma töelise tööpõllu, ei ole see neile kaugeltki auks. Ja kui meie koolitöö mõnelpool kannatab, siis otsitagu süüdlasi nii mees- kui ka naisõpetajate seast, ärgu süüdistatagu ebaõiglaselt ainult naisõpetajaid. Maal suurt tähtsust omaw wabaharidus- ja seltskonnatöö organiseeritagu ja korraldatagu aga Haridusliidu laudu ja leitagu wõimalusi kohtadele alatiste nõunadjate saatmiist, kes neid oma otseseid ülesandeid wõiks täita õigiti tulemuseriikalt ja olla kogu energiaga asja juures.

Küll tuleb aga õigiti nõus olla, et õpetajate palgaolud ei ole kaugeltki hiilgawad, kuid ainult palga tõstmine wist ei saaks ka kardetud „naisõpetajate hädaohtu" körwaldada. Küll kõneldakse palku tõsta, kuid siin tuleb t kirjutise autoriga ühel arwo riikliku korra juures, kus rõõ õigusluse põhimõte, oleks jä tõstmine waimse pankroti tuu walitsusliku „wana hea" tsaa

Näib aga küll nii, eriti naine oma psüühilisteit ele „kutsutud ja seatud" olewat Nende eelduste seisukohalt p rohkem lähedale kui mees. wõlnuat üksluine ning wähe õpetaja kutse, ja siirduta iste oskuste ja teaduste juu us annawad palju uut ja a

„Uus Eestis" ilmunud t uus läbi ja läbi äraproowit ajate arwu suurendada. T olemas ka tõhus eriabinõu, heade meesõpetajate arwu ole nus, waid juba wene aj stipendiumide määramine kel minari kaswandikele." „meeskaswandikele„. Sest diume üldiselt kõigile andeka siin paratamatult ka naisõp seas on, nagu kuuldub, mõn meeskaaslastest sugugi taha detud „naiste hädaoht" ikkag

Nii on siis naisõpetajad tud seisukorda, et nende töö kaswatajatena ja õpetajatena mehe omast. Ei tahata siis juhtiwa ja kaswataiwa intelli osa ajuks säärasele ebaõiglas seisukohale.

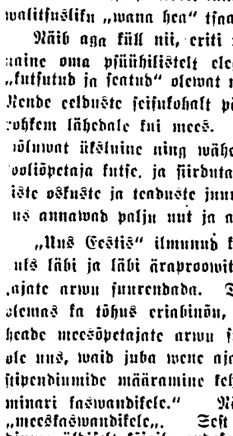

Eris juuste eest h

Ta ei sünnita juus annab neile ilusa ning elustab peanah Hind 35 s. tk. mis

Kooliõppetöö võistluse võitjad

Neil päewil oli noorkotkaste peastaabis koos igaaastase skautlikkude organisatsioonide — noorkotkaste, kodutütarde, skautide ja gaidide — kooliõppetöö wõistluse hindamiskomisjon, kes waatas läbi möödunud 1936./37. õppeaasta kohta sisse tulnud materjalid ja esitas tulemused noorkotkaste peawanemale kinnitamiseks.

Wõistlusest wõttis osa 38 noorkotkaste ja 24 kodutütarde üksust, kuna skautide ja gaidide üksusi sel aastal kaasa ei wõistelnud. Eriti elaw osawõtt oli noorkotkaste Walga malewast ja kodutütarde Pärnumaa ringkonnast. Märgataw edu on saawutatud osawõtjate üksuste suuruses, mis on tõusnud keskmiselt 20-le liikmele, kuna waremail aastail oli see wähem. Sellega ühenduses on ka wõistlewate üksuste tulemused hinnatawamad.

Wõistluste tagajärjed kujuneid järgmisiks:

1. Kodutütarde Lääne ringkonna Haimre rühm, kelle keskmine hinne oli 4,4 wõimalikust 5-st ja kes omandas üheks aastaks härra riigiwanema rändauhinna — hõbedase raamatu tammepuust puldil;

2. kodutütarde Walga ringkonna Helme algkooli rühm, keskmisega 4,34, omandades üheks aastaks haridus-sotsiaalministri rändauhinna — pronksist kuju „Löögiwalmis";

3. kodutütarde Wiru ringkonna Tu u inna rühm hindega 4,33;

4. kodutütarde Pärnu hindega 4,19;

5. noorkotkaste Walga „Kajaka" haukapere hindeg aastaks kaitseliidu ülema auhinna — kolmenurkse plakettidega.

15 esikohale tulnud i diplomid. Pealeselle hinnati piiskopi rändauhinnale, mi raamat. See läheb esikohale malewa „Kullisilma" ha Margus Kalmarule. „Kulli keskmine hinne oli 4,88, jä maa ringkonna Tori rühm malewa Uue-Riisipere rühm

Korporatiivne k

Wiin, 15. 12. (ET kantsler dr. Ender, kes on Schuschniggi nõunadjaks f das täna wälisajakirjanike korra wäljaarendamise koh tas, et liidukantsleri juurd moodustatud poliitilised e kogu, kulturii-, riigi- ja hemalt ühaliselt moodustade wajalik esmalt organiseeri organiseerimisiöö läbiwiim kogukonnapäewad moodus dadesse kuulwate kodanike dab teejuures isamaaline Igal juhul, ütles dr. Ender hiseaduse walmimist ei toim konnademokraatia mõttes.

A-S.

H. Moser & Ko

Pikk tän. 19, tel. 437-47

SOOVITAB RIKKALIKEMAS VALIKUS

TASKU- ja KÄEKELLI maailmakuulsast H-y Moser & Cie vabrikust Le Locle Schweiz. SEINA-, LAUA- ja ÄRATUSKELLI KULDKETTE ja KÄEVÕRUSID ning HÕBE- ja HÕBETATUD ASJU. Parimat ROOTSI KRISTALLI.

UUDIS ! Veekindlad käekellad, eriti sportlastele.

Ostame kulda ja hõbedat kõrgema hinnaga!

Uus ajakiri

Teile

Majanduslik ringvaade

Ilmub neljapäeviti

Optimistid ja pessimistid vastamisi

Kaks hinnangut puuvillatööstuse seisukorrale

Jaan Taklaja

Tekstiiltööstuse seisukorrast ja vaateist tulevikku informeeriti avalikkust möödunud nädalal kahest autoriteetsest allikast: Konjunktuur-instituudist ja Üleriikliku Tekstiiltöösturite Ühingu (ÜTÜ) juhatuse esimehe hra J. Kuke poolt.

Konjunktuurinstituudi majandussektsiooni koostatud ülevaates Eesti majandusest, mis ilmus instituudi häälekandjas 8. dets., kirjutatakse: „Tööliste arv k. a. on suurenenud puuvilla-, siidi- ja niiditööstuses. Villatööstuses on olukord stabiilne, kuna linatööstuses ilmnes võrreldes m. a-ga väike tagasiminek. Tekstiiltööstuses hindab osa väiksemaid ettevõtteid turuolukorda nõrgaks. Valdav enamus konstateerib seevastu aga rahuldavaid väljavaateid."

Vaevalt oli aga ajakirjandus võinud teha lugejaile teatavaks „rahuldavate väljavaadetega seisukorra tekstiiltööstuses", kui tuli jälle hoopis vastupidine hinnang ÜTÜ-lt ja nimelt: „seisame (tekstiiltööstuses) kriisi lävel, mille ärahoidmiseks on meie töösturkond võimetu."

Mis oli vahepeal sündinud? Ajaliselt ei võinud juhtuda midagi erakorralist, sest tekstiiltööstürid pidasid oma „kriisi ennustava" koosoleku 8. dets. ja samal päeval ilmus ka „Konjunktuuri" number ülalmainitud hinnanguga.

Kuna aga kahes autoriteetses asutuses on tuldud ühel ja samal ajal erinevaile seisukohtadele, siis võis see armeenia mõistatusele sarnanev olukord tekkida arvatavasti vaid seepärast, et lähtekohad pidid samuti olema nii siin kui seal täiesti erinevad.

ÜTÜ juhatuse esimehe tekstiiltööstuse olukorda hindavas ja ajalehtedele antud kokkuvõttes üteldakse: paisunud laod, puuvilla ja villa languse tõttu nendelt saadavad suured kahjud ja lõpuks töötajate arvu paratamatu tagasiminek tõendavad, et on tegemist algava kriisi tunnusega.

Kuid ametlikud andmed kõnelevad siiski teist keelt.

Tööolude kohta tekstiiltööstuses on 14. dets. ilmunud „Majandusteadetes", mis osutub konjunktuurinstituudi nädala-väljaandeks, toodud järgnev ülevaade: tekstiiltööstuses oli k. a. 1. XI 12079 töötajat. Oktoobris suurenes töötajate arv 2,1%, võrreldes m. a-ga on suurenemine 5,7% ja 1929. a. — 21,7%. Väikest aktiivsuse nõrgenemist võis märkida okt. puuvillatööstuses, villa-, köie-, nööri- ja niiditööstuses. Võrreldes m. a-ga on olukord tööjõulatuse poolest siiski soodsam puuvillatööstuses 9,9% ning köie-, nööri- ja niiditööstuses 9,6%.

Toodud andmed kinnitavad, et töötajate arv pole tekstiiltööstuses mitte langenud, vaid koguni tõusnud. Kuna aga k.-instituut saab andmed tööliste arvu kohta otseteed vabrikutest, siis lahkuminekud ÜTÜ-ga võivad olla tingitud üksnes sellest, et ühele on antud ühed ja teisele teised andmed. Et aga k.-instituudi andmed on ametliku iseloomuga, siis tuleb need võtta aluseks, ja seepärast ei ole tööjõu poolsest küljest tekstiiltööstuses veel akuutse kriisi tunnusmärke. Vähemasti peab see paika nõndakaua, kuni konjunktuurinstituut pole õiendanud oma „eksimust" või selle omalt poolt avastanud ÜTÜ.

Aga tagavarade seis?

Puuvilla on veetud sisse jooksva aasta 10 kuu kestes 5388 tn. eelmise aasta samal ajal sissetoodud 4658 tonni vastu, seega enam 730 tonni. Puuvillast lõnga ja -niiti ning puuv.-riiet eksporditi käesoleva aasta 10 kuu jooksul 2349 tn-i eelmise aasta 1768 tonni vastu, seega rohkem 581 tn. Need arvud näitavad, et puuvilla sissevedu koguselt on tõusnud 15,7%, väljavedu aga 32,8%, mis kinnitab, et puuvillakaupade turustamisolud on märksa paranenud, kuid mitte halvenenud. Kuna palgaliste teenistuse üldsumma 1936. a. seisult 73,7 milj. kr-lt on arvutatud 1937. a. 87,5 milj kr-le, seega enam 18,7%, siis on tõusnud ka ostujõud ning seepärast on mainitud andmete põhjal võimatu arvata ja jõuda otsusele, et puuvillakaupade tagavarad sisseveetud puuvilla seisude alusel oleksid mitmekordselt turunõudeid ületavad. Igatahes ei lase puuvillakaupade üleküllastatud olukorda kuidagi põhjendada kokkuvõtted ametlike andmete alusel.

Edasi kurdab aga ÜTÜ esimees, et puuvilla-vabrikute laod on tulvil kõrge hinnaga ostetud puuvilla ning nüüdne hindade langus välismaal sunnib ladusid odavamalt ümber hindama, mis toob suuri kahjusid.

Sisseveo andmete alusel, mis on kogutud importijatelt saadud andmeil, oli puuvilla sisseveo keskmiseks hinnaks möödunud aastal aastakeskmiselt 1 kr. 13 s. kg ja tänavune puuvilla hind 11 kuu keskmiselt 1 kr. 38 senti kg, tõus seega keskmiselt 8½%.

Kuude viisi on puuvilla hinna kujunemine meie importijate andmeil keskmiselt järgmine:

Puuvilla hind

	1936. a.	1937. a.
	1 kg sentides	
jaan.	120	133
veebr.	122	131
märts	122	138
aprill	118	136
mai	119	142
juuni	126	146
juuli	117	148
aug.	133	146
sept.	137	143
okt.	136	138
nov.	133	120
dets.	136	—

Toodud hinnaliikumine näitab, et jooksval aastal pole hinnad tõusnud mitte kogu aasta, vaid hindade kõvenemine on kestnud mõned kuud, et aasta lõpul jälle langeda 1936. a. alguse tasemele. Kuna tavaliselt suuremad puuvilla sissemost on arutatud, on asunud eriseaduse tarvilisuse suhtes eitavale seisukohale, leides, et ka kutseühingute põhikirjad võiksid endiselt tulla registreerimisele seltside ja ühingute seaduse alusel.

Ehitustööliste töökaitse ja sotsiaalkindlustus, mis osalt kaotati riigikohtu seletusega, otsustatakse kuuldavasti eriseadusega.

Töölepingu lõpetada võib tööandja kohe, kui tööline puudub töölt ilma mõjuvate põhjusteta kolm päeva järjest või kuus päeva kuu jooksul. Mõjuvaks põhjuseks loetakse töölise haigus, töölise perekonnaliikme haigus jne.

Kauba hinnakirjad kinnitatakse tööinspektori poolt vaid neis kauplustes, mis tööandja poolt oma tööliste jaoks avatud. Tarvitajateühingu kaupluse hinnakirjad ei kuulu kinnitamisele.

Põllutööliste õnnetuspensioni kohaliku komisjoni otsuse vastu võib kaebust tõsta kannatanu vaid ühe kuu jooksul otsuse teadasaamise päevast arvates. Kaebus esitatakse peakomisjonile, mille asukoht on sotsiaalministeeriumis. Pensionipalve esitamiseks on kaheaastane tähtaeg — kannatanule õnnetusjuhtumi päevast ja perekonnaliikmele kannatanu surmapäevast arvates.

Nädala tööpäevade arvu vähendada ei või tööandja töölepingu kestvusel. Kui tahetakse hakata kuue päeva asemel vähem päevi nädalas töötama, siis tuleb endine tööleping seaduses ettenähtud korras üles ütelda ja sõlmida uus tööleping, kus juba vähem tööpäevi on töötingimuseks. Päevad, kus tööd tehakse, tuleb märkida sisekorra määrustesse ja palgaraamatusse. Sisekorra määrused kinnitab tööinspektor.

Superfosfaadi hinnad Eestis

Mag. agr. A. Ratt kirjutab selle aasta viimases „Konjunktuuris" superfosfaadi hindadest järgmist:

Baltimere äärseist riikidest olid madalaimad superfosfaadihinnad viimaseil aastail Eestis. Nii ületasid superfosfaadihinnad meie siseturu hindu: Rootsis 30—35%, Lätis ca 25% ja Soomes umbes 10%. Arvestades nende maade elatusstandardit ja üldist hinnataset tunduvad superfosfaadihinnad meist tunduvalt kõrgemad olevat Lätis, kuna kõrgemate Soome ja Rootsi superforsfaadihindade vahe võrreldes meie omaga kattub osaliselt sealsete kõrgemate põllutulundussaduste hindadega.

Meie siseturu odavad superfosfaadihinnad võrreldes naaberriikidega on seletatavad peamiselt eksportriikide võistlusega meie turul, sest eksportriikide superfosfaadi ületoodang on sundinud neid ekspordi säilitamisel müüma välismaale odavamalt kui siseturule. Ning siseturu võrdlemisi kõrgete superfosfaadihindadega on kompenseeritud odavamad müügid välismaale. Nii ületasid Rootsis siseturu superfosfaadihinnad meile eksporditud superfosfaadihindu 1935./36. a. keskmiselt 40%. Samuti on siseturuhinnad ületanud eksporthindu Hollandis, Daanis ja Nõuk. Venes. Kasutades seda superfosfaadihinna konjunktuuri, on üksikud vanad superfosfaaditootjad riigid, nagu Saksa, vähendanud omatoodangut ja läinud üle impordi suurendamisele. Ka Eestile on see soodus konjunktuur seni tulnud kasuks, mis selgub siseturu superfosfaadihindade võrdlusest naabermaadega. Nii on superfosfaadihinnad Soomes, Lätis ja Leedus, kus osa tarvitusest on kaetud omatoodanguga, püsinud tunduvalt kõrgemad, kuna seal ei ole kasutada sel määral superfosfaadi eksportriikide poolt antud hinnasoodustust, sest sisemaal toodetud superfosfaadi hind on tulnud kõrgem sisseveetava superfosfaadi omast.

*

Kuna meil on nüüd oma superfosfaadivabriku ehitamine saamas tõsiasjaks, milleks juba homme peetakse koosolek, siis loomulikult on huvitav kuulda ligemalt ka neid motiive, mis selleks on annud põhjust. Nähtavasti ei osutu selleks esijoones hind, sest nagu ülalkirjutatust näha, oleme saanud seni ja arvatavasti ka tulevikus osta superfosfaati tunduvalt odavamalt paljudest teistest maadest vaid seepärast, et me pole seda valmistanud ise, vaid importinud. Et aga põllumajandus etendab väljaveos suurt osa, siis sellest sõltuvalt on ka kunstväetise hinnal kaaluv tähtsus.

Tallinna fondibörs

16. detsembril 1937. a.

Diskont	Tšekid			Ostjad	Müüjad
2	London	1	£	18.11	18.35
1,5	New York	1	$	3.61	3.68
4	Berliin (kliiring)	100	Rmk	146.00 145.00	147.85 147.50
3,75	Helsingi	100	Smk	7.98	8.10
2,5	Stokholm	100	Rkr.	93.40	94 60
3,5	Kopenhaagen	100	Dkr.	80.85	82.05
4	Oslo	100	Nkr.	90 95	92.15
6	Riia	100	Latti	71.40	72.50
6	Kaunas	100	Litti	61.00	62.50
2,5	Amsterdam	100	Guldn.	201.00	204.50
3	Pariis	100	Pfr.	12.26	12.51
2,5	Zürich	100	Sfr.	83.60	85.00
2	Brüssel	100	Belgat	61.40	62.40
5	Milaano	100	Liiri	19.00	19.35
5	Varssavi	100	Zlotty	68.60	70.30
3	Praha	100	Tškr	12.70	12.92
3,5	Viin	100	Šillingit	68.50	70.20
6	Danzig	100	Guldnat	68.60	70.30

1 gr puhast kulda

Prahiturg

Möödunud nädalal püsis prahiturul endiselt väga nõrk tendents. Hinnad on langenud sellisele tasemele, mida ka kõige suuremad pessimistid ei võinud ennustada. Üldiselt võis arvata hindade nõrgenemist, kuid ei see aset leiab nii peatselt ja sarnase intensiivsusega, oli raske ette näha.

Mõned üksikud metsaprahid, mis turul on leida, pakutakse 1937. a. minimaalhinadega, mis aga nende hindade juures on vaevalt tasuvad. Uue hooaja metsaprahtisi pakutakse 1938. a. minimaalhindadega, mis peaks olema eelduseks, et kevadel hinnad kujunevad kõrgemaks kui 1938. a. minimaalnormid.

Süteveod Balti- ja Põhjamerel püsisid endisel tasemel.

Argentiina väljaveod langesid veelgi 1/— kuni 2/— võrra ja tehingud sündisid 25/— Inglismaale ja Kontinenti.

P.-Ameerika turg muutus samuti väiksemaks ja kohati ka nõrgemaks.

Ida vedudel oli ka võrdlemisi vaikne, nii Kauge-Ida kui ka Austraalia veod nõrgenesid. Vilja eest Austraaliast Inglismaale ja Kontinenti makseti ainult 36/— mis on 14/— madalam kui septembris.

Lähedas-Idas oli täiesti vaikne. Vahemere veod nõrgenesid pisut veelgi. Puuvilla eest Aleksandriast Hulli makseti 16/6. Rauamulla eest Algiers'ist Middlesbrough'i 12/3.

Sütevedudel Inglismaalt L.-Ameerikasse ja Vahemerre hinnad nõrgenesid ja makseti veel ainult 8/— kuni 9/— Lõuna-Ameerikasse ja 6/9 kuni 7/6 Vahemerre.

Allpool toome mõned tehtud prahid Balti- ja Põhjamerel:

20/2100 tn., söed Gdynia-Mariagefjord, 5./9. dets.;

9/1000 tn., söed Boston-Masnedsund, 6./9. dents.;

30/3500 tn., söed Tyne-Kopenhaagen, 5./9. dets.;

17/2000 tn., söed Methil-Graasten, 6./6. jaan.;

18/2000 tn., söed Ayr-Troon — Aarhus, 6./— dets.

A. J.

Tavaline palk

Kui palju võib äri maksa?

Midagi ei ole ärielus levinud nii kaugele kui kõnekäänd: „Maksan tavalist palka." Sama ärimees hoiduks hoolega seletamast: „Minu kaubad ei ole paremad ega odavamad kui teiste omad." Ükski vabrikant ei ütleks terve mõistuse juures, et odavaim tooraine annab ühtlasi parima toote. Miks peame aga siis nii ohtralt kuulama juttu „tööjõu odavaks tegemisest" paremusest, mida tooks palkade langemine — kas see poleks samaväärne ostujõu mahasurumisega ja siseturu kitsenemisega? Mis kasu on tööstusest, kui teda juhitakse nii halvasti ja osavuseta, et ta ei jaksa muretseda osalistele inimesekohast elamist. Ükski küsimus ei ole nii tähtis kui palgaküsimus — rahvastiku enamus elab palkadest. Nende elu- ja palgastandard on mõõduandev maa heaolule.

Silmapilgul, millal ärimees kutsub abijõude oma käitisse — kas või ainult jooksupoisi näol — valib ta endale partneri. Ta ise võib olla töövahendite ainuomanik ja ainus ärijuhataja, aga täielikule sõltumatusele võib ta pretendeerida ikkagi vaid niikaua, kuni ta jääb oma äris ka ainsaks tootjaks, tööliseks. Ükski ei ole sõltumatu, kes sõltub teise abist. Vahekord on alati vastastikune — šeff on oma töölise liitlane ja tööline oma šefi partner; seepärast on mõttetu öelda ühest või teisest, et tema on ainus tarvilik. Kui üks surub enese esile, peab teine — ja lõpuks iga osaline — selle all kannatama. Mõlemad on vältimatud. On täielik rumalus, kui kapital ja tööline peavad üksteist eraldatud parteideks — nad on liitlased. Kui nad töötavad üksteisele vastu, kui nad tõmbavad erisuunas, siis kahjustab see igatahes organisatsiooni, milles nad on ometi mõlemad liitlastena osalised ja millele võlgnevad oma eluülalpidamise.

Iga tööandja auahnus peaks olema — maksa kõrgemaid palku kui kõik konkurendid, ja töövõtjate piüd — võimaldada seda auahnust praktiliselt. Loomulikult leidub igas käitises töölisi, kes nähtavasti väljuvad eeldusest, et iga enamjõudlus tuleb kasuks ainult ettevõtjale. Kahju, et niisugune usk üldse oleleb ja osalt koguni teatud õigustusega. Kui ettevõtja kehutab oma töölisi taotlema parimat ja inimesed avastavad veidi aja pärast, et tasu jääb tulemata, langevad nad täiesti loomulikult tagasi logelemisse. Kui nad aga leiavad oma töö vilja palgaraamatust — kui nad näevad seal tõendust, et enamsaavutus tähendab ühtlasi enam palka, siis õpivad nad ka aru saama, et nad kuuluvad ettevõtte juure, et äri edu ripub nendest ja nende endi edasijõudmine ärist.

„Mis peab tööandja maksma?" — „Kui palju peab saama töövõtja?" Need on kõik sekundaarsed küsimused. Tuumküsimus on „Kui palju võib äri maksa?" Üks on selge: ükski äri ei või kanda suuremaid kulusid kui on tulud. Kui kaevust pumbata takse välja kiiremini kui toimub juurevool, siis on kaev varsti kuiv. Ja kui kaev on kuiv, siis peavad janunema need, kes seal ammutasid. Õiglase palgajagamise nõue on praegu üldine, aga ei või unustada, et ka palkadel on piirid.

Töölised jõuaksid kaugemale, kui nad kõnekäänu asemel: „Ettevõtja peaks maksma nii ja nii palju" pigemini tahaksid toonitada: „Ettevõtet peaks nii ja nii juhitama ja edasi viidama, et ta nii ja nii palju sisse teeks." Sest ainult ettevõte ise võib maksa palku. Igatahes ei suuda ettevõtjaseda, kui ettevõte pole küllalt võimeline. Kui aga ettevõtja keeldub maksmast kõrgemaid palku, kuigi ettevõte seda lubaks, mis tuleb siis teha? Harilikult toidab ettevõte selleks liig palju inimesi, et temagi võiks toimetada hoolimatult. On otse kuritegelik teha kahju ettevõttele, milles töötab suur hulk inimesi ja mida nad peavad oma eksistentsi allikaks. Sellega ei aidata asja, kui surmatakse ettevõte streigi või sulgemise abil. Tööandja ei võida kunagi sellega, et laseb oma töölised reviiis möödu duda ja küsib seejuures endalt: „Kui kauge võin suruda alla teie palgad?" Täpselt niisama vähe aitab töövõtjat, kui tema näitab ettevõtjale rusikat ja küsib: „Kui palju võin talt välja pressida?" Lõpuks peavad mõlemad pooled arvestama ettevõtet ja küsima endilt: „Kuidas võib vastava tööstuse aidata kindlale ja kasutoovale järjele, nii et ta võimaldab kõigil kindlat ja mugavat olemasolu? Aga töövõtjad ja töövõtjad ei mõtle sugugi alati sirgjooneliselt. Lühinägeliku tegutsemise harjumust on raske läbi murda. Mida võib teha selle vastu? Mitte midagi! Seaduse ja eeskirjad ei aita, ainult selgitus ja omahuvi on selleks suutelised. Kestab küll kaua, enne kui mõjub valgustus, aga mõjuma peab ta lõpuks siiski.

Kui on õige, et ettevõtte juhataja püüab tõsta dividende, siis on tal selleks täpsesti samasugune õigus, kui ta tõstab palku. Kuid see ei ole mitte ärijuht, kes maksab kõrgemad palgad. Kui ta on selles olukorras ega tee seda, siis langeb siiü muidugi temale. Tema üksi aga ei ole iialgi võimeline palku tõstma. Kõrgeid palku ei saa maksa, kui töölised neid ära ei teeni. Nende töö on produktiivne element. See ei ole annus tegur — halb ärijuhatus raiskab töö ja materjali ning hävitab töö vilja. Töölised jälle võivad hävitada hea ärijuhtimise viljad.

H. Ford: „Minu elu ja töö".

Sotsiaalküsimusi

Jõululaupäeval ja vana-aastal lõpetatakse töö kell 12 päeval, välja arvatud käitised ja tööalad, kus töö on lubatud pühadel ja pühapäevadel. Avalikud ettekanded ja lõbustused on keelatud jõululaupäeval alates kella 18 õhtul.

Põllutööliste tööaja ja palgaolude korraldamise seaduse asendamist sundusliku töölepinguga nõudis Tallinna põllumeeste konvent, kuid ka töölepingul peab olema seaduslik alus ja seda peab andma mingi üldine seadus. Ei ole mõeldav, et töökaitse seadus kaotatakse, küll aga võib seadust muuta ja ajakohastada.

Tiisikushaigete sanatooriumides, eriti Taageperas ja Taheval, on endiselt ruumipuudus ja haiged, kes sanatooriumi soovivad pääseda, peavad liig kaua järjekorda ootama.

Näärmepalaviku all kannatab kevadel 60—70 prots. lastest, kes siis paranevad, kui neid õigel ajal ravitakse.

Abiraha töölise surma korral maksab tööandja töölise perekonnale sõltumatult sellest, kas tööline oli haigekassa liige või mitte. Abiraha maksma on tööandja kohustatud vaid siis, kui tööline oli töötanud vähemalt kümme aastat sama tööandja juures, abiraha on vastavalt teenitud ajale — 2—4 nädala töötasu suurune. Haigekassa maksab oma liikmete eest matuseraha.

Haiguskindlustuse seaduse eelnõu tuleb nüüd, kus dir. P. Margna välismaalt tagasi jõudis, viimistlemisele.

Kutseühingute seadus on praegu väljatöötamisel. Töölisorganisatsioonid, kus kü-

Tööstuse tõus Rootsis

Rootsi tööstuse produktsioon näitab üha tõusvat tendetsi. Üldine indeks oli Rootsi tööstusühingu teatel oktoobrikuus 123 septembrikuu 122 vastu, augustikuu 121, juulikuu 120, maikuu 119, aprillikuu 118, märtsikuu 116, veebruarikuu 114 ja jaanuarikuu 113 vastu ja 103 vastu 1936. a. jaanuaris. Selle indeksi aluseks on 1935. aasta keskmine kuuproduktsioon. Suurema osa tööstusharude produktsioon on oktoobrikuus olnud suurem kui septembris, välja arvatud ainult tekstiil- ja konfektsioonitööstus, kus indeks on alla läinud ühe punkti võrra 114-ni ja toiduainete tööstus, kus oktoobrikuu produktsiooni indeks oli sama, mis septembrikuus, nimelt 114. Paberi- ja tselluloositööstuse indeks on oktoobris tõusnud kahe punkti võrra 123-ni. Raua- ja terasetööstuse indeks on tõusnud 1 punkti võrra 125-ni ja masinatööstuse oma 3 punkti võrra 136-ni. Kõik need tööstuseharud on näidanud viimase 12 kuu jooksul oma toodangu jatkuvat ja kindlat tõusu. 1936. a. oktoobris paberi- ja tselluloosiproduktsiooni indeks oli 111, raua- ja terasetööstuse oma 112 ja masinatööstuse oma 118.

Poola väliskaubandus

oli käesoleva aasta esimese kümne kuu jooksul 113,6 miljoni slotiga aktiivne. Väljavedu oli 771,2 miljonit ja sissevedu 657,6 miljonit slotti. Kõige elavam oli kaubanduslik läbikäik Inglismaaga. Teisel kohal seisab Saksamaa ja siis järgnevad Belgia, Hollandi, Prantsusmaa, Tšehhoslovakkia, Rootsi ja Itaalia.

Eesti laevade liiklemine

16. detsembril 1937. a.

A.-s. Eesti Laevanduse laevad.

Al.: Kajak saabus 13. 12. Calaisse, sealt Dunsteni; Maret saabus 13. 12. Bougiesse; Piret saabus 9. 12. Makslahti; Sulev väljus 14. 12. Torontost Monopoli; Torni väljus 10. 12. Hullist Ryönaileniemi; Kalev väljus 11. 12. Oranist Sousasse; Mall saabus 14. 12. Kopenhaageni; Juta saabus 11. 12. Port Talboti; Mai saabus 13. 12. South Alleasse; Alev väljus 9. 12. Bordeaux'st Cardiffi; Olev saabus 28. 11. Barrysse; Mari saabus 14. 12. Grimsbysse; Järvamaa väljus 14. 12. Tallinnast Kotka; Kai väljus 11. 12. Villa Realist Roueni; Kodumaa saabus 11. 12. Antverpeni; ml.: Läänemaa saabus 10. 12. Tallinna; Virumaa väljus 8. 12. Pärnust South Alleasse mp.: Apollo väljus 14. 12. Landskronast Tallinna; Venus saabus 14. 12. Tallinna.

Käsmu Laevaomanike laevad.

Al.:Elna saabus 15. 12. La Goulette, sealt Glasgow'sse; Matia saabus 13. 12. Tayporti; Sigrid saabus 14. 12. Sunderlandi, sealt Odenseesse; Maria väljus 16. 12. Uurast Hulli; Lenna saabus 10. 12. Danzigi, sealt Norresundi; Minna saabus 13. 12. Funchali, sealt Dakari; Linda väljus 15. 12. Riiast West Hartlepooli; Hilda saabus 14. 12. Barrysse; Kotkas saabus 13. 12. Cataniasse, sealt Messiinasse; Julia saabus 16. 12. Riiga; Romeo väljus 15. 12. Stettiinist Mäntluotosse; Leeni saabub 16. 12. Helsingi; Marta väljus 15. 12. Riiast Antverpeni; Borghild väljus 8. 12. Danzigist Irvine; Ella Tallinnas, siit Londoni; Nemrac väljus 13. 12. Uurast Hulli; mp.: Helene Fredrikssundis talvekorteris; Meriland saabus 7. 12. Kopenhaageni.

E. Bergmann & Ko laevad.

Al.: Koidula väljus 11. 12. Tallinnast Hulli; Keila saabus 6. 12. Rotterdami; Kadri saabus 29. 11. Makslahti; Liina teel Garstenist Veeri; Kulda saabus 10. 12. West Hartlepooli; Kadli väljus 9. 12. Newcastlest Savennasse; Kaida saabus 13. 12. Dieppe.

J. Rangi, G. Otmanni, J. Kurgo j. t. laevad

Al.: Arktuurus saabus 12. 12. Kotka, sealt Inglismaale; Merkuur väljub 16. 12. Warbergist Helsingborgi; Mars saabus 14. 12. Nordenhamnist Stokholmi; Uranus saabus 12. 12. Norrköpingi, sealt Inglismaale; Kastor saabus 14. 12. Danzigi; Pollux väljus 10. 12. Burntislandist Göteborgi; Regulus saabus 15. 12. Tallinna; Polaris saabus 12. 12. Uudevalla; Vega väljus 14. 12. Smrishamnist Danzigi; Saturn väljus 14. 12. Karlshamnist Königsbergi.

A.-s. Meriluid & Co laevad.

Al.: Kuressaar väljus 14. 12. Algerist Sfaxi; Merisaar väljus 11. 1 2. Cardiffist Speciasses Osmussaar väljus 14. 12. Swanseast Genuasse; Naissaar väljus 14. 12. Lissabonist Setubali.

R. Nelbergi j. t. laevad.

Al.: Tiiu saabus 15. 12. Danzigi; Viiu väljus 11. 12. Lissabonist Glasgow'sse; Toomas väljus 10. 12. Tripolist Glasgow'sse; Tuss väljus 15. 12. Kjabingist Danzigi.

L.-ü. „EEROO" laevad.

Al.: Eos saabus 12. 12. Karlskronast, sealt Danzigi; Helios väljus 11. 12. Hernösandist Newcastle'i; Hermes väljus 12. 12. Skelefteaast Sharpnessi.

O.-ü. Kalanduse laevad.

Al.: Eestirand teel Cornbrookist Liverpooli; Kalarand teel Hullist Emdeni; Põhjarand teel Tallinnast Kotka; Harjurand teel Stokholmist Jaagurahule; Virurand Tallinnas.

P. Rassi j. t. laevad.

Al.: Uhti saabus 13. 12. Newporti; Kõ Ghentis.

G. Roosvee j. t. laevad.

Al.: Tõnu Urases.

A. Kalmi laevad.

Al.: Begonia Hullis; Margo Koivist

Haapsalu laewaomanike laevad.

Al.: Taat saabus 15. 12. Kotka; Jon Danzigis; ml.: Baltica Kopenhaagenis; m Kodu Kopenhaagenis.

U.-ü. Jakobson ja Ko laevad

Al.: Barmor ajalepingul, teel Gdynia Antwerpeni; Pomaron ajalepingul, t Wentspilsist South Shieldsi.

G. Sergo ja Ko laevad.

Al.: Hiiula Tallinnas, siit läheb L beki; mp.: Hildana Tallinnas.

J. Teng ja Ko laevad.

Al.: Arno Tallinnas; mp.: Diene Kop haagenis; Magda Tallinnas.

A.-s. Eesti Laevanduse laevad.

Al.: Nautic saabus 9. 12. Barrysse, s Algeriasse.

G. Orava j. t. laevad.

Al.: Pärnu saabus 11. 12. Turku, s Londoni.

T. Vompa j. t. laevad.

Al.: Ubari väljus 14. 12. Londo Breemeni.

L. Varriku j. t. laevad.

Al.: Eha teel Loksale.

L Auliku j. t. laevad.

Al.: Leola saabus 13. 12. Danzigi.

J. Adamsoni j. t. laevad.

Al.: Taara ajalepingul, sõidab Br Canali ja Portugali vahel.

C. H. Kopfi j. t. laevad.

Al.: Alfa ajalepingul, sõidab Lon ja Antverpeni vahel.

A.-s. Balti Päästeseltsi laevad.

Al.: Beta väljus 14. 12. Stettiinist linna.

C. F. Gahlnbäcki laevad.

Al.: Kustas Benessis, sealt Kieli.

Vellamo

Kauba kõrge väärtuse tagab riiklik kvaliteedimärk „AEDVILJA KONSERV"

naturaalmahlad, mahlajoogid ja lauaveed kahtlemata suurendavad kõigi

pühaderõõmu.

Õunajook „POMIIN" sisaldab 35—40% puhast käärimata mahlat

LIVONIA ÕLLELADU
HEERINGA 21/23. TEL. 31030.

Kohalikke teateid

Konsistooriumi uudiseid

Konsistoorium soowitab töötidele kogudustele korraldada karskusnädala puhul waskarwajõulisi jumalateenistusi.

*

Tuleval pühapäeval ordineeritakse Tallinna Toomkirikus järgmised õpetajameeti kandidaadid õpetajateks: M. Jaama, J. W. Klaus, E. Punsepp, L. Wahter, J. Põhl, J. Lindström ja H. A. Rojenstein. Ordineerib piiskop H. B. Rahamägi, asjisteerivad piiskopl. wikaar A. Soomre, praost H. Põhl ja õp. Karm. Wiimased 'olm locieldud kandidaatidest on rootslased.

*

Enne surnutepüha pöördus konsistoorium majandusministri poole palwega, et surnutepühal keelataks alkoholi müük.

Müüd saabunud wastuses teatab majandusministeerium, et surnutepüha wõetakse ejimesel wõimalusel nende päewade nimestikku, kus alkoholi müük on keelatud.

Kas kingituspakid wälisriikides on tolliwabad?

Majandusministeeriumi otsusega wabastati Eestisse saadetawad jõulukinguste-pakid 10. detsembrist kuni 20. jaanuarini tollimaksust. Selle otsusega tahetakse wälisestlastele kergendada kingituste saatmist kodumaale. Müüd on lugejate ringkonnist pööratud toimetuse poole küsimustega, et kuidas on lood kingituspakkide tollimaksustamisega wälisriikides. Et kas Eestist saadetawad kingituspakid on wabad ka Rootsis, Soomes ja Lätis. Järelepärimisel Rootsi saatkonnast wastati, et neil selle kohta teateid ei ole ja mingeid erikorraldusi kingituspakkide kohta tehtud ei ole. Tuleb nii oletada, et kingituspakid käiwad Rootsis tolli alla. Sedasama wastati ka Soome saatkonnast. Üteldi aga, et tollimine oleneb paki iseloomust. Wõib olla, et piipakid on tollirwabad.

Läti saatkonnast wastati, et pakid, ka kingituspakid, käiwad tolli alla.

Üldse walitseb selles küsimuses selgusetus. Küsi missugusest asutusest tahad, kuskil ei teata, kuidas wälispakkide tollimisega wälisriikides lugu on. Nii et kingituspakkide saatjail tuleb ikkagi arwestada tollimaksuga.

Jõululaat Kunstihoones

Eile awati Kunstihoones KMM näitemüügi-jõululaat. Oleme kuulnud laste mänguruumidest suurtes wälismaa kaubamajades, kuhu emad wõiwad ostusid tehes oma lapsed hoiule anda, nüüd on see esmakordselt olemas ka Tallinnas. Lastenurka sisenedes mudilane tõmbab nöörist jõulukella wärawa kohal. Lastenurgas on jõulupuu, mille otsas ripuwad wärwilised kerad, mida walides mudilane ei teagi, milliseid maiustusi ja mänguasjakesi ta saab, iga kera sisustus on erinew. Kõrwal on suur lumememm, mida lumepalliga tabades mudilane saab maiustustega täidetud palli. Siis on seal lumistunud majake, kes talle antud wõtmekimbust leiab õige, millega awada majakese ust, see wõib majakesest walida kingi. Kõike seda muidugi wäikese maksu eest.

Jõululaadal on ka kohwik, loteriil on wõitude seas serwiis, lauagarnituur, laste mööblit j. m., ühingu tütarlaste (algkooli lõpetajate) tööringi töist on saadud terwe „uniwersaalmagasin", kus iga asi maksab 75 senti. Ühingu käsitööklubi töist on müüa küll kindaid, pitse, eesti nukke, hiinlasi (jaapanlasi pole) ja muid asjakesi. Laudadel on kunstkäsitöökooli keraamikat ja nahatöid, edasi Haapsalu rätte, kampsoneid, kodukäsitööd, laste jõuluraamatuid igas keeles, kuna jõuluwana liigub laudade wahel ja küsib mudilaste soowide järele.

Jõululaat jääb awatuks kuni 20. dets., iga päew kella 10—8.

Naiskodukaitse jõulupuu

Eile oli naiskodukaitse Tallinna ringkonna põhjaosskonna jõulupuu. Major Lepp üttles kõnes, et eelseiswasse aastasse kaitseliit ja naiskodukaitse astuwad wabariigi 20. aasta tähe all, mis nõuab weel agaramat rakendumist kodukaitse tööle. Laud oli kaetud weriwarstidega ja koduõllega, kuid jõuluwana tuli ka kingitusi jagama, millest ei jäänud ilma isegi külalised. Õhtu kunstilise külje eest hoolitsesid jaoskonna enda naised. Laulsid jaoskonna koor ja topeltkwartett pr. Mikk-Krulli juhatusel, soololaule esitas pr. Mikk-Krull. Oli klaweripalu ja jõuludeklamatsioon.

Hoolealused soowiwad puid ja suppi

Linna sotsiaalosakond on ostnud 3000 kubikmeetrit küttepuid, mis sõõhwad tasuta jagamisele linna hoolealustele, kes ei suuda ise puid osta. Lastega hoolealused saawad 3 ja ühsikud hoolealused 2 meetrit puid. Edasi osteti 2000 kubikmeetrit puid neile hoolealustele, kes suudawad ise osalisest maksa punde eest. Neile antakse puid, kui nad ise laost ära wiiwad, 2 kr. 20 sendiga meeter ja ühes kojuweoga 2 kr. 75 senti meeter. See on ligemale poole hinnaga punde täishinnast. Punaod on Mayeri hoowis ja mujal. Üksikud wagunid juhitakse otsekohe Kopliste. Ostetud puudest jõudsid esimesed wagunid ülceile kohale ja hoolealustele kättejagamisega on tehtud algust.

Supiköögis on linnal praegu 6 ja neist antakse päewas 1.200 hoolealusele liiter suppi ja 200 gr leiba. Kui suppi üle jääb, siis müüakse seda ka teistele isikutele.

Laste toitluspunktides saab sooja toitu 1.400 last. See arw aga kaswab, sest talw tuli äkki ja puudusrkamatwate perekondade arw suureneb. Suur lumi annab siiski ka hulgale inimestele ajutist tööd. Raudteewalitsusel on isegi juba 400 lumerookijat tööle wõetud.

Laste toitluspunktide tegewust korraldab ja jagab lastele toitu Lastekaitse ühing, kuna linna sotsiaalosakond kannab toitlustamiskulud, makstes iga lapse toidusortsjoni eest 15 senti päewas.

Punase Risti president riigihoidja juures

Eile wõttis riigihoidja wastu Punase Risti presidendi, sanitaar kindral-majori H. Leesmendi ja dir. J. Rymani.

Kõne all olid mitmed Punase Risti tegewuse puutuwad küsimused, nagu wabaõhukooli ja tuwanade intelligentside kodu awamine ning wigaste laste kodu asutamine Pääskülla. Wiimane asutus awatakse 1938. a. alul ja sinna wõetakse esimestena wastu Kilingi-Nõmme õnnetusel raskemalt kannatanud lapsi.

Uued helikroonikad kinodes

Alates reedest demonstreeritakse Tallinna kinodes järgmisi Eesti Kultuurfilmi uusi helikroonikaid:

„Gloria Palace" ja „Bi-Ba-Bo" — 1) Mööblinäitus „4 sajandit mööblistiili", 2) ettewalmistus jõuludeks.

„Ars", „Helios" ja „Modern" — 1) Eesti Punase Risti kinkide kogumine, 2) küünlate walmistamine, 3) schokolaadist jõuluwanad, 4) kuidas walmib kullatüükist sõrmus, 5) Iru linnuses.

Mõne reaga

Itaalia film arstidele. Eesti Punase Risti peavalitsus koos Itaalia kultuurinstituudiga korraldab pühap., 19. detj., kell 12 päewal Itaalia seraatori Castelani juhtimisel koostatud filmi „Itaalia walitsuse poolt Ida-Aafrikas ette wõetud terwishoidlikud ja hügieenilised korraldused" demonstreerimise arstidele, welskeritele, ödedele, samaritlastele ja muule sanitaar-personaalile. Sissepääs on tasuta.

Rahwaarwu wähenemise hingelisi põhjusi. Nimetatud teemal kõneleb õp. A. Tähepõld täna õhtul, 16. detj., kell 19.30 kaubanduskõõstuskoja ruumes, Pikk t. 20, uks B 2. kord. Tallinna EMK'i awalikul koolekooseolekul, millest palutakse kõiki asjahuwilisi lahkesti osa wõtta. Sissepääs on waba.

Apteekide öövalwe

Neljapäeval wastu reedet:

R. Georgini apteek, Wiru tän. nr. 15. Tel. 450-89.
W. Kuigi apteek, Liiwalaia tän. nr. 34. Tel. 461-70.
K. Schneideri apteek, Raekojaplats 11. Tel. 481-65.
A. Pukšowi apteek, Koidu tän. nr. 43. Tel. 454-97.
J. Pilli apteek, Wana-Kalamaja t. nr. 7-a. Tel. 440-74.

Nõmmel:

Linnaapteek, S. Pärnu mnt. 90/92.

Tänuawaldus

Awaldame südamlikku tänu kõikidele sõpradele, kes meid hõbepulma puhul meele tuletasid rohkete õnnitlustega.

Helene ja Oskar Waldson.

Teater • Muusika

M. Grikise ja P. Fibigi

balletiõhtu Estonias 15. 12. 37.

Puht-balletiõhtutega on lugu harilikult nii, et nad on ainult nagu „kohapeal meeldimiseks" — kui esinejad ei ole just väga tugevad isiksused, kel peale tehnika on veel midagi pakkuda. Tantsija tehnika wõib meeldida ja imponeeridagi nagu akrobaadigi oma, aga elamuseks ta ei wõi saada. Seepärast jääb väga sageli häiskl balletitantsijaist meele ainult see, et neil oli hiilgav tehnika, et nad „hästi tantsisid". Tehnika üksi ei ole aga siiski veel kõik, isegi balletis mitte.

Ka kõnealloleva õhtu alguses tundus, et seegi jääb ainult „kohapeal meeldivaks", sest eeskava avav „Pas de deux" oli täpselt niisugune, nagu säärased „kahe sammud" harilikult on, ühesõnaga kõiksugu paade ja atitüüdide demonstreerimine ja rohkem mitte midagi.

Aga juba teine number näitas, et õhtul — mis õnneks ei olnud kaugeltki ainult „pointe'ide" õhtu — on ka pakkuda midagi haaravamat, mitte ainult külma sära, vaid ka soojust. Darsini muusika järele seatud „Valse melancolique'is" Mirdza Grikis, kes nagu ta partner Paul Fibigki on Läti rahvusooperi balleti solist, näitas, et ka „ballett" wõib midagi „väljendada". See oli meeleolult wäga meelejääv, ilusa ümmarguse kompositsiooniga pala, kus muuseas paistis silma ka tantsija ilus kätemäng.

Mirdza Grikis, keda Tallinnas nägime esimest korda, tutvustas end meie publikule igati meeldivalt ja me näeksime teda heameelega jälle. Ta on läbi ja läbi tantsija, hea kuju, suurepärase tehnika ja elava miimikaga, wäga temperamentne ja samal määral musikaalne. Tehnikaga wõis ta iseäranis hiilata „Perpetuum mobile's", temperamendiga „Tarantellas", tehnika, temperamendi ja wäga väljendusrikka miimikaga huwitawas „Sambras". Lisaks sellele ta näitas „Serenaadis", et ta oskab ka hästi käsitella kastanjette. Ilusad kostüümid aitasid head üldmuljet ainult suurendada. Publiku soe poolehoid tantsijannale kasvas iga numbriga.

Preili partner, meile juba tuntud Paul Fibig, meeldis seegikord kõige enam „Lesginkas".

Duodest „Fantaasia" jäi kuidagi ebamääraseks, „Meloodias" oli huvitav meeleoluline algus ja lõpp. Kena oli Medinši kelmikalt amuröösne „Läti tants".

Vastuvõtt publikult oli wäga hea.

V. Mettus

„Estonia" teater

Neljap., 16. dets., esietenduseks I. Kalmani operett **„Sõgismanööver"**. Kaastegevad: teenelne näitleja Aug. Mihkelsoo, näitlejad — Lydia Adler, Priit Hallap, Jaan Juhanson, Ants Jõgi, Harry Kaasik, Theodor Krull, Salme Lott, Agu Lüüdik, Konstantin Savi, Alice Serman, Alfred Sällik, Vold. Tohver, Els Vaarman, Arnold Vaino j. t. Tantsurühm, solistid — Elli Eskola-Kubjas. My Granberg, Verner Hagus, Artur Koit, Klaudia Maldutis.

Reedel, 17. dets., Edith Oltorpi tantsudeõhtu.

Eesti helitööde kontsert

korraldatakse Estonia kontsertsaalis pühap., 19. detsembril, s. a. Juhatab teeneline dirigent prof. Raimund Kull. Kaastegevad: Ida Loo (sopr.), hr.-d H. Maldre (tenor), K. Shypris (orel), E. V. Tallinna konservatooriumi segakoor. Sissepääs riigi ringhäälingu abonentidele tasuta — pääsmetega, milliseid antakse teatrikassast (kassa nr. 2) ringhäälingu kasutamismaksu kviitungi (1937. a. II pool või 1938. a.) ettenäitamisel.

Eesti Draamateater

Reedel, 17. skp., kell 1/2 8 õhtul **„Kevad"** 103. korda.

Laupäeval, 18. skp., kell 1/2 8 õhtul 39. korda **„Suvi"**,

Pühapäeval, kell 1/2 3 p. l. Noorsooteatri esietenduseks nukuetendus: 1) **„Reis ämber toa"**, 2) **„Lillhaldjad"**, 3) **Mänguasjade mäss"**; õhtul kell 1/2 8 34. korda **„Must suvi"**.

Kassa avatud kella 11—1 e. l. ja 5—8 õhtul. Toimetusele saadet. kirjandus

Töölisteater

Täna **„Inimesed ajujääl"** 9. korda.
Algus kell 1/2 8 õhtul. Pääsmed 20—125 senti.
Reedel **„Õitsev meri"** üldhindadega.
Laupäeval **„Kolmekrossi ooper"** 14. korda.
Pühapäeva päeval **„Hääda õnnega"** üldhindadega.
Pühapäeva õhtul **„Tootsi pulma"** esietendus.
Esmaspäeval **„Kraavihallid"** üldhindadega.

Siseriigist

Harjumaalt

Kloostri wald elektrifitseerimisele. Kuna kohtuministeeriumi algatusel on Ellamaa elektriwoolu liin juba wiidud Wasalemma wangilaagrini, mis asetseb Kloostri wallamajast, algkoolist ja asundusest ainult 1½ km kaugusel, siis kawatseb Kloostri wallawalitsus walla keskust elektrifitseerida ja elektriliini ka edasi wiia kuni Kiriküülani ja Risti asunduseni.

Küsimus oli neil päewil peetud wallawolikogu koosolekul arutusel, kus üksmeelselt tehti wallawalitsusele ülesandeks pööruda Ellamaa jõujaama juhatuse poole kaasabi saamiseks elektrifitseerimise kawa wäljatöötamisel, korraldada walla talupidajate keskel anket elektriwoolu tarwitajate hulga kindlaksmääramiseks ja siis, kui tarwitajate hulk on kindlaks määratud ja kawad koostatud, esineda wabariigi walitsusele palwega, et elektriwoolu magistraalliin wiidaks riigi summade abil kuni Kiriküülani.

Anija wallateenijad saawad jõulukinki. Anija wallawolikogu otsustas maksa jõulukingitusena wallasekretärile, sekretäriabile, Anija kooliteenijale ja wanadekodu teenijale igale poolekuu palk ning käfutusametnikule, wallakantselei ametnikele ja Kehra kooliteenijale igale ühekuu palk.

Rapla algkool sulgemisele. 15. skp. tegi Rapla algkooli juhataja Harjumaa kooliwalitsusele telefonogrammiga teatawaks, et Rapla algkoolis olewat wäga palju õpilasi, kes on infitseeritud difteeriapisilastega. Nii olewat 66-st sõrelewaadatud õpilasest leitud 50 õpilase juures pisilasi, 24 õpilase juures olid wastawad katsed weel tegemata. Kuna koolis on praegu ka 2 haiget õpilast, siis palus kooli juhataja maakooliwalitsuselt korraldust, kas wõib kool edasi töötada wõi tuleb sulgeda.

Maakooliwalitsuse juhatajalt tehti kohalikule jsk.-arstile korraldus kooli sulgemiseks.

Tartust

Antakse stipendiumi 6000 soome marga suuruses ühele üliõpilasele. Soome üliõpilaskondade Liit on teatanud Tartu üliõpilaskonna ajutisele juhatusele, et tema poolt on määratud stipendiumi ühele Tartu ülikooli üliõpilasele 6000 soome marga suuruses 1938. a. kewadsemestriks. Stipendium on mõeldud Eesti üliõpilasele Soome üliõpilaseluga tutwumiseks ja wennasrahwa kultuurolude ja rahwakommete tundmaõppimiseks. Stipendiumile wõiwad kandidageerida kõik Tartu ülikooli üliõpilased, kes on olnud ülikoolis wähemalt 2 semestrit.

Tartumaalt

Juubilar-sekretärile autasu. Kirepi wallawalitsus annetas sekretär K. Püssale autasuks ühe kuu palga. K. Püssa pühitses neil päewil oma 50-dat sünnipäewa ja 25-a. sekretäriameti juubelit.

Kodukaswatuspäew 350 osawõtjaga. Puhjas toimus kihelkondlik kodukaswatuspäew 350 inimese osawõtuga. Korraldajateks olid kohalik õpet. ühing, Puhja Haridusselts ja kodukasw. instituut. Kõnedega esinesid R. Peerna, insp. A. Kurwits, mag. A. Elango, pr. E. Treffner ja koolijuhataja W. Puidak. Riigihoidjale saadeti terwitustelegramm.

Narvast

Lühikesed pühad Narwa töölistele. Tänawu on Narwa tekstiiltöölistel lühikesed pühad, kuna tööd tehakse wabrikus ka pühade waheajal. See on tingitud sellest, et wabrikul tuleb täita kiire iseloomuga tellimisi. Narwa kalewin[...] ka jõulukinki, kuid kas [...] wabrikud, see on praegu [...]

Petserlased ostawad [...] pärit olewad wenelased o[...] tagusest piirkonnast talu[...] müügilepingu 5 petserla[...] asundusest talude omanda[...]

Ra[...]

Rakweres awati H[...] Teisipäewa õhtul awati P[...] Hando Mugasto mälestus[...] les linnapea Awiksoo, ke[...] werest wõrjunud kunstnik[...] misele oli tulnud rohkest[...] tud kuni pühapäewani.

Saa[...]

Omnibuseühendus K[...] hedamaks. Kuna liikle[...] praegu äärmiselt halwad [...] ka posti ja reisijate Kuu[...] juhuslik. Korraliku ühen[...] alates o.-ü. „Ühendusest" [...] liinil käima eriomnibus [...] esmasp., kolmap. ja lau[...] kell 6 homm. ja Kuresaa[...] Kuiwastu liinil peab ühe[...] wastu saabumisega.

Karja sai pastori. K[...] litt Hans Eichorn, kes j[...] jas pastori kohustetäitja [...] wastu 50. Teine kandida[...] sai poolt 47, wastu 60 [...]

Valsikuninga

Johann Strauss'i

surematu opereti

eelseisvaks esietenduseks

kinos MODERN

Nahkhiir

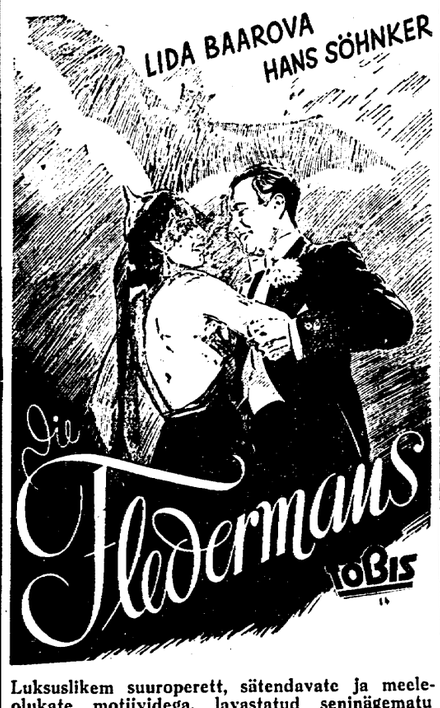

Luksuslikem suuroperett, sütendavate ja meeleolukate motiividega, lavastatud seninägematu hiilgusega, on Saksa 1937/38. a. filmitoodangu ülim saavutus.

„See on muusika, tantsude, laulude ja ilusate naiste uim", kirjutab waimustatult ajakirjandus.

Peaosades: LIDA BAAROVA, FRIEDL SZEPA, HANS SÖHNKER, GEORG ALEXANDER, HARALD PAULSEN, HANS MOSER j. t.

JOHANN STRAUSSI muusika MAAILMAKUULSA BERLIINI PHILHARMONIA orkestri ettekandel on nauding, mis waimustab igaüht.

Lumesahk tekitas õnnetuse

Täna hommikul kella 1/2 10 paigu jooksis Kadrina ja Rakwere jaamade wahel Undla walla piires olewal ülesõidukohal wastu selle katet rongi nr. 1301 lumesahk, mis selle tagajärjel kahe tagumise rattapaariga roobastelt jooksiis wälja. Selle juures rikuti 250 m ulatuses ka raudtee.

Lumesahk tõstetakse ülesõidukohtadel wastawa mehhanismiga tawaliselt üles. Mehhanismis tekkinud rikke tõttu seda aga nimetatud korral ei saadud teha, millest tekkiski õnnetus.

Lumesahk tõsteti roobastele tagasi tunni aja jooksul. Tee rike on aga esialgselt parandamata, mistõttu rongid sealt saawad läbi waid wäikese kiirusega sõites. Kui suur on raudteewalitsuse kahju, pole esialgselt teada.

Raadio

Neljapäew, 16. detsember.

17.50 helilaate ja reklaami. 18.00 soowikontsert helilaatidelt. 18.30 Inglise keele tund edasijõudnutele — R. Seth. 19.00 siisepoliitiline ringwaade. 19.15 Jan Kiepura laulab. (Helilaadid.) 19.40 päewaundiseid. 20.00 õige aeg, Ilma- ja jääteated. 20.05 Beethoveni helindeid. RR orkester. Juh. F. Nikolai. 20.35 pool tundi perenaistele E. Naisliidu kodumajandusesekretär Alma Ivanaewu: Kodused traditsioonid, eriti jõulutraditsioonid 21.05 Debussy helindeid. RR orkester. Juh. F. Nikolai. 21.35 kirjanduslikke uudiseid. (Tartust.) 21.50 instrumentaalkontsert. (XI.) Seletusi A. Üksip. 22.30 esperantokeelne loeng. Kõrgema haridusе korraldusest Eestis. 22.55 päewaundiseid.

Reede, 17. detsember.

7.00 äratusmäng. 7.05 wõimlemist. 7.20 päewaundiseid. 7.25 hommikkontsert helilaatidelt. 8.10 hommikpalwus Jaani kirikust — õp. L. Raudkepp. 8.30 Tallinn: Turuteade.

17.50 helilaate ja reklaami. 18.00 lastetund. „Trips, Traps ja Trulli seiklused". Marta Sillaots kuuldemäng. 18.30 eesti keele tund — R. Kreis. 19.00 kohwikumuusika „Kultasest". 19.40 päewaundiseid. 20.00 õige aeg. Ilma- ja jääteated Hinnanoteeringud. 20.05 Mihkel Lüdigi soololaule. Marta Pank (sopran.), 20.25 eradotsj. dr. med. P. Hansen: Suguhaigused. (Eesti Terwishoiu Muuseumi loeng. Tartust.) 20.55 Soome Euroopa-kontserdi saateks. 21.00 Soome Euroopa-kontsert. (Helsingist.) Oiwo Soini (bariton) ja Helsingi linnaorkester Toivo Haapase juhatusel. 22.00 kirjanduslikke uudiseid. (Tartust.) 22.15 Eric Coates'i helitöid. (Helilaadid.) 22.55 päewaundiseid.

12-a. õpilase surm tram[...]

Saatuslikuks sai priisõit trammiwaguni tagu[...]

Eile kella 1/2 5 paigu p. l. jäi Tartu maanteel Hermanni tän. läheduses trammiwaguni ette ja sai surmawalt wigastada 12-a. õpilane Ferdinand Korro, kelle elukoht Katusepapi tän. 7—7. Poisikene toimetati raske haawaga peas rawimisele Tallinna linna keskhaiglasse, kus ta aga umbes poolteist tundi pärast õnnetust suri.

Suurdlusega selgus, et Korro oli koos õpradega pidanud minema kella 5-ks kuskile jõulupuule. Enne kodust lahkumist oli ema poisile annud kaasa trammisõidu raha, manitsedes teda ühtlasi ka ettewaatusele. Poeg nähtawasti unustas aga ära wiimase, kuna ta koos paari kaaslasega asus trammi nr. 22 tagumisele kaitserauale, et ema keelust hoolimata nii saada linna.

Õnnetus juhtus [...] juures, kus poisikene [...] hüppas maha ja taht[...] ajal aga lähenes lin[...] millele Korro sattus [...] jõudnud enam ka pii[...] kaitserauad andis poi[...]

Raskesti wigastad[...] wale lamama meeleme[...] kiires korras toimet[...] Arstlikul ülewaatusel [...] dud tõukest oli poisi[...] ja koos sellega ka ra[...] tõenäoliselt põhjustas[...]

Sajab lund

Maja ees kühweldatakse lund. On ametis mees, naine ja woorimees. Kuulen lühiajalist kolmikõnet:

Mees: „Saab nähn, kui kaua ta seda lund õige maha ajab?"

Naine: „Pidi minema ikka jõuluks sulaks."

Woorimees: „Kus ta nii ruttu sulaks läheb; ta ikka nagu kefttalwine aeg."

Naine: „Noo, sina näeksid, et hanged tõusetsid üle maja!"

Woorimees: „Mis mul siin nähn wõi teha on. Ega inimene loodusе seadust muuta saa. Kui tuleb lund, siis tuleb."

Mees: „Eks woorimeestel on nüüd lõikust."

Naine: „Mis sa seda räägid!"

Woorimees: „Ärge kartke, et ma oma rikkusega teile jalgu jään. Kui ma suwel wedelesin hobusega päew-päewa kõrwal punhoowis, siis ei küsinud keegi, kuidas sa elad, nüüd — woorimeestel on lõikust!"

Naine: „Noh, ei tohi enam rääkida kah. Näh, aja siin kasti nurk ikka täis, ega sulle pooliku koorma eest makseta."

Woorimees: „Eks too toast pudrunni, tambi kinni, mina labidaga paremini teha ei oska."

Mees: „Oota, oota ikka! Ma ajan selle hunniku siin weel koorma harjaks."

Woorimees: „Te kühweldakste mulle reele kogu maailma lume. Aitab, aitab! Nõõh!"

Naine: „Näh, eks läksk minema. Mis neil wiga jonnida: kõik otsiwad üha woorimehi. Nüüd oleks küll waja lumesulatamismasinat."

Mees: „Sa ajad naeru peale oma jutuga."

Naine: „Noh, mis seal naerda. Mul rohkem füüa täis: kõiksugu asjad ja aparaadid wälja arwatakse, aga lumesulatamise masinat keegi teha ei märka."

Mees: „Ei, ega ma seepärast naera. Ma nägin ööst just unes lumesulatamismasinat. Sa hakkasid nüüd rääkima, see ajas naeru peale."

Naine: „Wõi unes nägid. Kuidas see lume sulatamine siis unenäos oli kah?"

Mees: „Mis ta oli. Ajasin aga tuld alla ja lumi sulas nagu waha. Aga wesi, mait, külmas kohe kinni. Lumehunnikud kadusid, aga jäämägi tõusis ja tõusis. Ma olin wiimaks oma aparaadiga nagu Olewiste torni tippus. Siis hakkasin äkki weerema kogu selle kremplіga allapidi, kuni olin kobinal omaängi ees põrandal ja ärkasin."

Naine: „Siis sa, reo, olid jällegi lakku täis!"

Mõlemad naerawad. Asuwad siis jällegi könniteed kraapima.

Sajab laia lund.

Heini

Meile ki[...]

Kohtu[...]

„Päewalehe" weerg[...] tiklis „Positiiwne näkku[...] Jaan muuseas kohtunoon[...] puhul.

Wälismaa, eriti J[...] takse küll normaalseks [...] mõistetule kuulutatud [...] juhul see juhtub kõige [...] arwates ei mõista koht[...] waid ainult seadus. S[...] seal, kus kohtunikud w[...]

Kuulutanud otsuse, [...] umbkaudselt selliselt: „[...] kohtu ja seaduse poolt [...] moraalselt, pidage meele[...]

Meie-aegses õiguse[...] mõistwale otsusele on ig[...] test kõrwaldatud kui k o n e, sel üldalusel et [...] tõega mängimisega.

Õigeksmõistetud ko[...] alla tähendab kohtu tõe[...] õigeksmõistetud isik wõ[...] 30%, 25%, 15%, 10%[...]

Kas teistel juhtudel [...] sis, — teha kohtumõis[...] mõistmise üle seaduse jõ[...] seisukohalt, kas moodust[...] õ i g u s e, see on wäga [...] õiguse seisukohalt.

Rahwa heade komm[...] moraali ja õiguse lahu[...] nende ühendamine.

Kuidas nüüd meil o[...] wõrreldes?

Wenemaal kohtu [...] seid noomitusi sündis ko[...]

Nendes meeleoludes, [...] kohtureformi puhul w[...] rahukohtunike seas ar[...] neid noomima kaebealus[...] dus siiü seaduse järele, jo[...] asja arutamiseta, kui k[...] saatmise pealtnägijaks.

Kohtutegelaste mäl[...] lugu. Keegi Peterburi [...] sild tõstetakse tema arw[...] kohe kuulutab tõstjale n[...] raldusel sild wiiakse en[...]

Teine rahukohtunik [...] noomis neid nii weendun[...] pea kaotas, kas ta mõ[...] mitus tehti kohe koh[...] see üldse pole karistus [...] motiiwid).

Meil märkused ja [...] seadustikust nüüd erali[...] tegude eest ametialal [...] teenistusalalistele ülemu[...] jalikult, m i t t e a w a l[...] seda wõidakse awalda[...] (Dist. S. §§ 1, 3, 4, [...]

Säärasest juhtub n[...] See on karistus, mis [...] ainult ametnikele ja n[...] mist sellekohaselt wõim[...]

Aga oletamine kol[...] kohta heade kommete p[...] dusest kõrwaldatud tõe[...] praksises siiski weel ju[...] siis mitte sellepärast, et [...] selle tõttu, et ka kohtun[...]

Kõik see on wäga [...] ilmutamise teel meie õ[...]

Rootsis vangista salakuulajaid

Stokholm, 15. 12. (ETA) (Havas) Rootsi sotsialistide häälekandja „Social-Demokraten" teatab, et Rootsi politsei on wangistanud kaks sakslast, keda süüdistatakse salakuulamises. Üks neist, nimega Kerning, on Rootsi tulnud Tschehhoslowakkia passiga, mis on wälja antud Zaderini nimele.

Stokholm, 16. 12. (ETA) Lehed teatawad täiendawalt kahe salakuulaja tabamise kohta, et nendest olewat Kerning ka Saksamaal soowimata isik. Ta olewat waremalt Rootsist wälja saadetud, ega olewat julgenud sõita Saksamaale. Lehed awaldawad seoses sellega arwamisi, et salakuulajad on töötanud Nõukogude-Wene kasuks.

Rakwere ringkonnakohtu alatiseks liikmeks

nimetati riigihoidja käskkirjaga 14. detsembrist s. a. kohtukoja prokuröri noorem abi Mihkel Hurt.

ÄRIRUUMI

otsib uueks aastaks soliidne äri, soovitav kesklinna. Pakk. sit. „M. 12140".

Linnaametnike palkasid tõsteti

Tallinna linnawolikogu wõttis wastu kõmutekitanud palgaredeli kui „paratamatuse". — Uneks kogukonnamaksu tähtpäewaks 1. juuni 1938. a.

Linnatööliste talwine palk wäheneb

Eile pidas Tallinna linnawolikogu oma korralise koosoleku, kus tähtsama küsimusena seisis päewakorras linnateenijate palkade tõstmine wastawalt uuele palgatabelile. Seekord wõttis linnawolikogu pärast lühemaid waidlusi kawa wastu kui „paratamatuse", ehk küll wolikogu enamuse joowidele ei ole wähemapalgaliste töötajate wastuwõetawad ja meeleldi nähakse neude suurendamist järgmises eelarwes, nagu deklareerisid seda üksikud wolinikud ja milline otsus wõeti wastu ka eelmisel wolikogu koosolekul.

Esimese päewakorra-punktina wõeti ühel häälel wastu linna 1936/1937. a. aruanne. Linna rewisjonikomisjoni poolt on aruanne leitud olewat õigiti korras ja raamatupidamine eeskujulik. Linna arwandeaasta tulud olid 11.677.601 kr., kulud 11.657.792 kr., seega ülejääk 19.809 krooni. Linna ettewõtete, eripõhikirja alusel töötawate ettewõtete ja waeslastekohtu bilansid 31. märtsil 1937. a. olid tasakaalus 79.912.281 kr.

Suuremad korratused arwepidamises ja asjaajamises awastati eelarwe-aasta jooksul linna 2. haiglas. Süüdlased wõeti kohtulikule wastutusele, osa wallandati wõi paigutati ümber. Kõik linna ettewõtted on töötanud edukalt.

Edasi wõeti wastu linna rewisjonikomisjoni ja rewisjoniameti 1936/1937. a. aruanne ja seejärel linnapanga 1938. a. eelarwe, mis on tasakaalus 750.000 krooniga. Ametnike palkade, perekonnaabirahade, teenistuswanuse-tasude ja pensionimaksude summa on tõusnud 20,6%. Otsustati tõsta ka panga esimese palka 50 kr. wõrra ja juhatusliikmete pallasid 30 kr. wõrra. Kogusummas näitab eelarwe 82.364 kr. puhaskasu. Linna pandimaja 1938. a. eelarwe wõeti wastu tasakaalus 186.955 kr. Ka linna pandimajas suureneb tundmwalt teenistustasude krediit.

Järgmised päewakorrapunktid — linna 1937/38. a. lisaeelarwe nr. 2 ja linnateenijate uue palgatabeli ja koosseisude kinnitamine — kutsub esile mitmesuguseid mõtetewahetusi. Mõlemad küsimused otsustatakse arutada korraga.

Teatawasti wõttis linnawalitsus nimetatud punktid eelmise linnawolikogu koosoleku päewakorrast ära pärast seda, kui linnawolikogu oli otsustanud tõsta wäikesemapalgaliste töötajusid märksa rohkem kui seda nägi ette linnawalitsuse kawa ja lisaeelarwe.

Wahepeal on aga linnaseadust muudetud ja seetõttu oli nüüd linnawolikogul wõimatu teha kulude suurendamisi ilma linnawalitsuse nõusolekuta,

nagu näeb ette uus kord.

Lw. R. Andreesen teeb siiski ettepaneku tõsta kõigil linnaametnikel — wälja arwatud linnawalitsuse liikmed — töötajusid 6 kr. wõrra kuus ja katta see wäljaminek teiste kulude wähendamisega — eelarwe piirides. Wolikogu juhataja R. Paabo ei pane seda ettepanekut aga hääletusele, kuna puudub üksikasjaline kawa eelarwe muutmiseks kui ka wastaw uus kalkulatsioon.

Linnapea J. Soots loeb ette siseministeeriumi ringkirja kõikidele linnapeadele, milles soowitakse töötajusid tõsta waid selles ulatuses, et omawalitsuste teenijate palgad ei ületaks riigiteenistuse wastawaid tasusid. Linnapea sõnawõtust selgub weel, et linnawalitsus on pöördunud siseministeeriumi poole ja palunud andmeid-wõrdlusi selle kohta, kas Tallinna linnaametnike uus wäljatöötatud palgatabel wastab riigiametnike omale ja milles on lahkuminekud.

Siseministeeriumi wastusest selgub — nagu linnapea luges ette üksikasjaliselt — et

linnaametnike kawatsetawad palganormid ületawad tundmwalt wastawate riigiametnike palganormid.

Pärast linnapea sõnawõttu juhtus wäike wahepala: Lw. A. Gustawson küsis linnapealt, et kas linnawalitsusel endal ei ole „Riigi Teatajat", kus on toodud üksikasjalisel ära kõik riigiametnike palganormid. Milleks seda küsida teiselt ajutuselt. „Kas härra linnapeal on alati kombeks küsida nõu siseministeeriumilt, kui tal on kawatsus teha mõnd ettepanekut?" — küsis Gustawson. Linnapea lubas Gustawsonile siis wastata, kui wiimane küsib targemalt.

Wolikogu „pahemalt tiiwalt" tõstetakse üles linnatööliste töötajude küsimus. A. Gustawson teatab, et tema andmetel olewat neil päewil wallandatud 200 alatist linna töölist. Teeb ettepaneku neid wõtta tööle ja uuel eelarweaastal tõsta tööliste palkasid kriisieelsele tasemele.

Linnapea teatab, et wallandatud on waid hooaja tööliisi. Suurem hulk neid wõetawat aga tagasi, kuid talwise palgaga. (Gustawson: „Kas see tähendab neude tööliste palkade wähendamist?" Linnapea: „Jah!"). Linnapea püüab edasi teha selgeks, et tööliste palkasid on aja jooksul ka tõstetud, eriti tükitööl. Üldiseks tõstmiseks puuduwat aga raha.

Pärast mõningaid sõnawõtte wõetakse uus palgatabel ja lisaeelarwe wastu 2 hääle wastuseismisel.

Edasi läheb koosolek juba „libedamalt". Wõetakse wastu Tallinna ajalooline linnamuuseumi asutamise põhimäärus ja otsustatakse

ehitada uus algkoolihoone Pärnu maanteele

„Jaan Poska nimelise lastekodu" krundile. Hoone on mõeldud linna 20. algkoolile ja ta läheks maksma 278.000 krooni. Kulud jagatakse kahte eelarwesse ning ehitatakse walmis 1940. aastaks.

Edasi wõetakse wastu linnamaksude normid, maksutähtpäewad ja maksude wõtmise kord 1. jaanuarist 1938. a., mis üldjoontes on endised. Kaob ära waid paadimaks ja kärumeestelt wõetaw käsiwoomaks. Seejärel muudetakse wooriäri sundmäärust.

Uneks kogukonnamaksu tasumise tähtpäewaks määrati 1. juuni.

Sellest tingituna ei wõeta kogukonnamaksu määramisel aluseks enam maksuaasta tulu, waid eelnenud aasta tulumaks.

Ado Jansonilt ostetakse Muraka tänawa alla 99 ruutmeetrit maad, hinnaga 2,5 kr. rtm. Linnaplaani järgi wajab linn uue tänawa rajamiseks Narwa m. ja Maua tän. ühendamiseks S. Beltschikowi kinniswarast Narwa mnt. nr. 32 1081,30 rtm. maad. Selleks on sõlmitud Beltschikowiga eriokkuleppe, mille järgi osa maad wahetatakse linnamaaga, osa ostetakse puhta raha eest 20 kr. rtm.

„Lagle" talu wastiele omanikule, kirjanik

Aug. Mälgule määratakse põliseks rendiks 14 kr. aastas.

Greeka kodanikul Irene Ronssakis'el lubatakse osta J. Muuseli kinniswara, mis asetseb Willardi ja Endla tän. nurgal.

Siltidelt, kuulutustelt ja reklaamidelt wõetawa maksu juhis wõetakse wastu, määratakse kindlaks linnawolikogu korralised koosolekud 1938. a., maksetakse tagasi kohwik „Corso" omanikele 1800 kr. trahterimaksu (kuna kohwik on suletud) ja wõetakse wastu rida teisi wähemtähtsaid otsuseid.

Soome kohvi-suurärid Gustav Paulig & Co

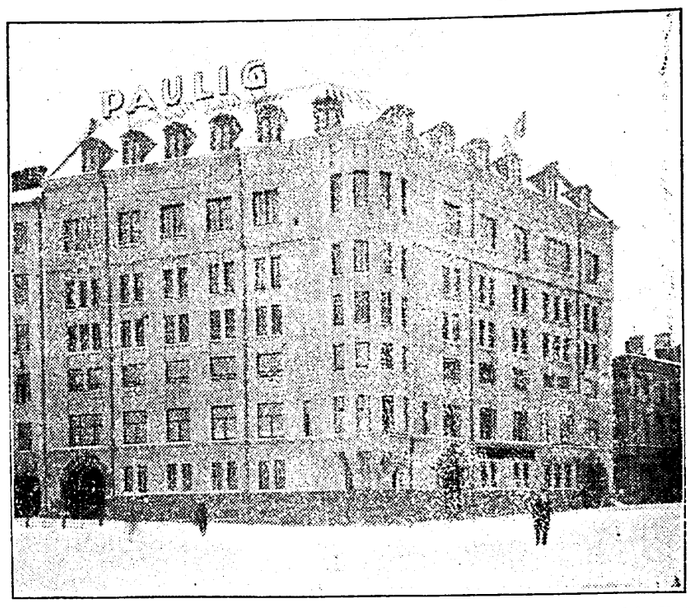

Soomes tarvitatakse väga palju kohvi ja Soome kohv on hea, nagu Soomes käinud seda kõik teavad. Suur kohvi tarvitamine on Soomes ellu kutsunud ka kohvi - suurärid Näiteks firma Gustav Paulig & Co läbimüük on 100 korda suurem kui kogu Eesti kohvi läbimüük. Tehas on moodsalt mehhaniseeritud. Kohvi kõrvetamine ja jahutamine sünnib viisil kus kohv säilitab oma väärtuse ja aroomi. Automaatpakkimismasinad pakivad minutis ligi sada 250-gr. ja 100-gr. originaaletikettidega ja firma märgiga varustatud pakki.

Arusaadavalt suudavad nii suured tehased stabiilseid sorte kindlate kaubamärkide all turule lasta ja pidevalt nende kvaliteedi eest vastutada. Kaubalepingu jõustudes tuleb ka meil müügile Soome kohv firma Gustav Paulig ja Co toodangust kindlate markide all originaalpakendis. Seetõttu võib tarvitaja ise otsustada missugune kohvimark temale meeldib ja ta võib seda pidevalt saada, ilma et peaks pimedast peast ostma tundmata sorti ja kvaliteeti kohvi.

Raadioaparaat, mille mehhanismis tellistiwi

Raadiofirmade omapärane trikk tolliwõimude tüssamiseks

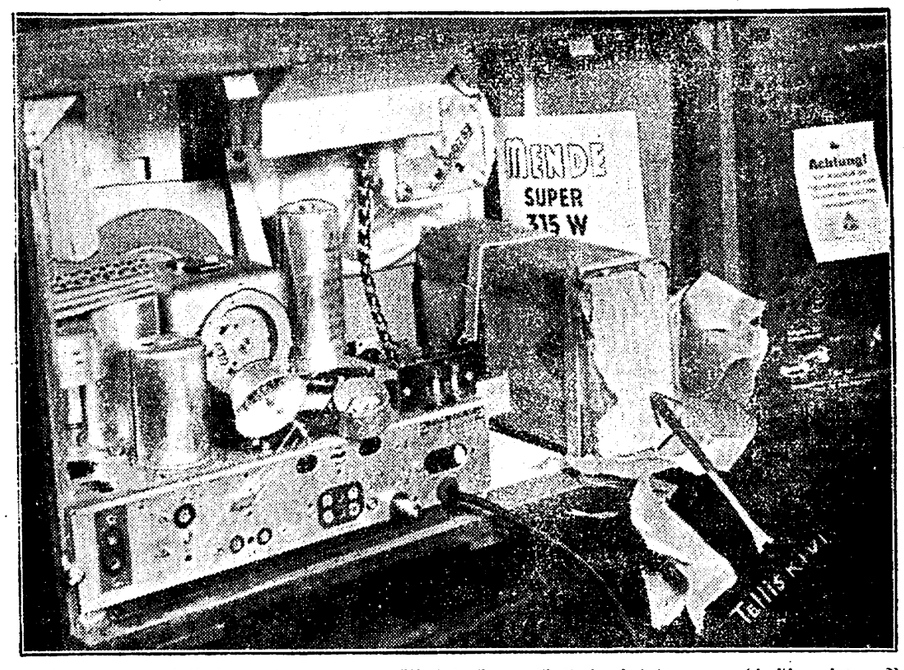

Raadioaparaat telliskiwiga. Noolega on näidatud ära telliskiwi ajutoht aparaadi sisemuses. Nagu näha, on kiwi pakitud ilusti wastawasse „mähisesse", et üldiselt jääks mulje, nagu oleks tegemist aparaadi osaga.

Et raadioaparaadid endas peale wabriku poolt konstrueeritud mehhanismi kannawad weel muid ja wäga omapäraseid esemeid, ei aima wist paljud. Nimelt on mõned wälismaised firmad saanud hakkama õige omapärase trikiga, kuidas pääseda tolliwõimudest läbi. Aparaadid, mis kaaluwad enam kui 13 kg, kuuluwad tollisenduse alusel märksa odawama tollitariisi alla kui alla seda kaalunormi aparaadid. Et „raskust" juure saada ja odawamat tollimaksu, selleks on wabrikute poolt mehhanismile juure lisatud kõlbmatuid aparaadiosasid, raudtala tükke ja ka telliskiwe, nagu meie pilt kujutab. Telliskiwi raadioaparaadi sisemusest awastasid tolliwõimud eile „Mende" raadioaparaadi juurest, mida meie pilt ka kujutab.

Uued üliõpilasühingud nõuawad ülikoolilt ja haridusministrilt toetust 5000 krooni

Toetuse mittesaamine wõtab ühinguilt kaasarääkimise õiguse üliõpilaskondlikes asjus

Kolmapäeval anti organiseerimata üliõpilaste büroo, Eesti Naisüliõpilaste Ühingu, Eesti üliõpilasühingu (EÜÜ) ja Eesti üliõpilasühingu „Ümera" poolt ühine esildus ülikooli walitsusele ainelise toetuse jaamiseks ruumide muretsemiseks ja neude sisustamiseks. Toetust palutakse 5000 krooni. Samasisuline esildus samadelt organisatsioonidelt on antud ülikooli walitsuse kaudu edasisaatmiseks haridusministrile juhul, kui ülikooli walitsus ei saa esitatud toetuspalwet ise rahuldada.

Sissejuhatus esilduses rõhutatakse, et nutel üliõpilasühingutel toetuse mittesaamisel ei oleks wõimalust arenemisel osa wõtta üliõpilaskonna elust. Teatawasti hakkab kehtima 1. jaanuaril 1938. a. uus ülikooli seadus, mis wõtab organiseerimata üliõpilastel kaasarääkimise õiguse üliõpilaskondlikes asjus. Sel põhjusel on ajutuki looma uusi ühinguid. Uus ülikooli seadus nõuab ka üliõpilasühingutelt rida kohustusi, näiteks. alaätsie koosolekute pidamist, neist osawõtu juurdusikkust, tõhusat kasuatustööd jne. Ühingute olemasolu ei ole mõeldaw aga ilma ruumideta. Wiimaste muretsemine käib noorele üliõpilasühinguiele, kellel pole weel wilistlaskogusid ega teisi toetajaid ringkondi, ja neisse kuuluwad peaaegu enamikus ainelisel kehwad üliõpilased, kes just rahalistel põhjustel pole saanudki astuda waremalt teistesse organisatsioonidesse, üle jõu.

Toetuse mittesaamisel tekib olukord, märgitakse esilduses, kus neil paremaid tahtmise juures ei ole wõimalust osa wõtta juridilise üliõpilaskonna elust. Omeid sellele waatamata nemad on kohustatud oma õppemaksust kuni 7% maksma üliõpilaskonna heaks, ja samal üliõpilaskonnal on õigus anda ka nende kohta üldkohustuslikke määrusi. Niisugune olukord junnib ühe osa meie akadeemiliisi noortest teatawale sisemisele kibedustundele, mis omakorda ei jäta mõjustamata ühel wõi teisel määral neude maailmawaate ja mentaliteedi kujunemist.

Weel rõhutatakse esilduses, et haridusminister ülikoolide seaduse wastuwõtmisel on ajakirjanduses antud juhtajamisel märkinud, et walitsus soowib üliõpilaste seniisest enamat organiseerimist ja ei nõue organisatsioonide tekkimist taheiakse ainelisel toetada, et organiseerimatutel poleks põhjust jääda organiseerumatuteks ainelisteel põhjustel.

Eelkoodud põhjusil paluiaksegi kõigile kolmele üliõpilasühingule kokku toetust ühiste ruumide soetamiseks ja sisustamiseks 5000 krooni. Esildusele on juure lisatud ka kalkulatsioonid, mille juures märgitakse, et need on wäga leplikud ja tagasihoidlikud. Kolmele üliõpilasühingule on ette nähtud kokku 5 tuba ja 1 saal. Ülikoolile antud esilduses öeldakse weel, et kui ülikooli walitsusel ei ole wõimalik toetust määrata, siis olekgid üliõpilasühingud nõus seda summat wõtma pikaajaliseks laenuks, mis maksetakse tagasi osakaupa ja kuude wiisi. Pikaajalist laenu saakid üliõpilasühingud aga sel juhul laintada, kui ülikooli walitsuse poolt antakse neile tasuta kasutada ruumid.

Nagu ülikooli ringkonnist kuuldub, ei olewat neil kuskilt üliõpilasühinguiele säärast toetussummat wõtta, ja samuti ei olewat ka ülikoolil wõimalus ühinguiele tasuta ruume anda. Kuidas haridusministeerium esitatud toetuspalwele juhtub, ei ole muidugi teada. Sääraste toetuspalwete on mitmeti erakordne ja ainulaadne teiste sääraste toetuspalwete sarjas.

MEELDIV PÜHADEKINK!

KODUMAA JA TUNTUD VÄLISMAA

KRISTALLI

MOODSAIS MUSTREIS

% J. KOPF

TALLINN, PIKK T. 27

Pöörge tähelepanu meie vaateakendele.

Tarwitajateühing „Oma" poolt korraldatud laste jõulupuult „Estonias". Iga laps sai jõuluwanalt kotikese mainustustega. Järgmine „Oma" laste jõulupuu on täna õhtul, kuna korraga ei mahuks kõik kutsutud lapsed ruumidesse.

Õisu juust

on

mõnusam jõulutoit

Õisu juust on toitev maitsev kergesti seeditav ja hoidub hästi alal.

Müügil kõikjal

Lugusid kohtust

Kaebas ise enese peale

Aksel Meister avaldas juuel, protokollile, et tema on wõltsinud ühel wiiekümnekrooniseel wekslil Karl Kuusikmanni allkirja ja annud siis selle wekseli wõla katteks Tartu ärimehele Karl Waherile.

Kui Meister seda poleks avaldanud, siis Waheri kaudu see asi poleks wälja tulnud. Kui ametiwõimud läkjid Waheri juure Meisteri juutu kontrollima, siis Waher ütles, et ta on wekseli kätte tõmmanud ja ära ostnud. Seda sellepärast, et ta on kuulnud, et Meister on wõlgadega koormatud ja wanglasse sattunud, ega niisugusest wõlga kätte saa.

Kuigi wõltsweksliit enam alles ei olnud, wõeti Meister wastutusele, sest ta ise oli juba ennast süüdi tunnistanud.

Kohus mõistis Aksel Meisteri kuueks kuuks wangi.

Wanainimene wedas kelguga turwast

Wana Anna Pällin oli kohtu ees turbawarguse pärast.

Moscwäe õppekompanii weliweebel Rabakukk kohtas ühel päeval Kopli ja Wolta tänawate nurgal kedagi naist, kelle kelgul kottides oli turwast. Edasi minnes weliweebel nägi, et kelgu jäljed wiisid linna, kus naguniist laadisi wälja õppekompanii turwast. Seal oli keegi panuud walmis ühe hunniku turwast.

Hiljem weliweebel nägi, et sama naine on tulnud kelguga seda turbahunnikut ära wiima. Weliweebel wiis naise politseisse. Ta oli näpanud pooleteise krooni eest turwast. Noh, oli talwine aeg ja wanainimene wajas küttet.

Kuid wargus on wargus. Kui me kõik hakkaksime sedawiisi . . .

Kohus mõistis Anna Pällini kuueks kuuks wangi.

Lõi allkonstaabli kahwatuks

Enno Eesmaa tegi 11. augustil Paldiskis Karl Maasiku korteris mürtsu. Selle töö juures aitas teda Karl Jugmann. Maasik kutsus allkonstaabli Heinrich Sepa korterisse korda tegema.

Allkonstaabel kutsus mürtsumehi endaga kaasa, kuid Eesmaa löi talle rusikaga wastu rindu. See oli niisugune hoop, et allkonstaabel muutus kahwatuks ja lõi jalgadel uimuma.

Selle hoobi pärast wõeti Eesmaa wastutusele. Ta seletas, et löönud ta ei ole, kuid ta läji on küll läinud kogemata wastu allkonstaablit.

Kohus mõistis Enno Eesmaa neljaks kuuks wangi.

Tegi pikenduswekslisa kelmust

Aleksander Laewa wõttis Paadremaa wallas Liisa Brakmannilt pealkirja ühele pikenduswekslile, mis pidi olema 120 krooni. Teise pealdise ta wõttis Ado Peensalult.

Wekslit ja aga pikendamiseks ei kasutanud, waid laskis sellele wäljaandjana alla kirjutada, kellelgi waranduseta kraawiõõlisel Julius Kulbergil ja diskonteeris siis Hanila ühispangas. Wekiel oli 250 kr. suur.

Niisuguse kelmustüki pärast kohus mõistis Aleksander Laewa kolmeks aastaks wangi ja wõttis ta kohtus wahi alla.

PIDAGE

oma tuttavaid ja sugulasi pühadeks meeles.

Lilleannetiste vahetalitus „FLEUROP'I"

kaudu on teil võimalus lilli saata üle maailma.

Lilleäri „IRIS"

Narva m. 42, tel. 314-93

Laua-, voodi- ja lihupesuriidcid, triiksärgiriideid, trikoopesu daamidele ja lastele, valmispesu jne.

soovitab odavasti

M. KABAL, riidekauplus,

Tallinn, V. Karja 7, telef. 444-01.

Euwe wõitis 29. partii

Aljechini esimene kaotus maailmameistrina

Üleeile Rotterdamis alanud 29. partii matšis malemaailmameistri nimele, lõppes eile Aljechini kaotusega. Partii pidi eile katkestusseisust edasi mängitama, kuid Aljechin alistus enne seda. Seega Aljechin sai oma esimese kaotuse maailmameistrina.

Politseipeegel

Vargus Koplist. Vene-Balti as. nr. 66—14 elutsev poisikene Kirill P. wõetakse wastutusele seepärast, et ta varastas Koplis asetsevast laste päevakodust kaks palitut, kindad, salli ja kummisäärikud.

Lahkus töömajast. Aleksander Kokk sai protokolli seepärast, et ta sundhooleatusena omawoliliselt põgenes Kopli töömajast.

Sõim. Kivimurru tän. nr. 11 elutsev Adele Tasso avaldas politseile, et teda on sõimanud ja tõuganud Anton Joel, kelle elukoht Katusepapi tän. nr. 26.

Joobnud isikuid paigutati politseiarestimajja 4.

Wargusi pealinnas

S. Patarei tän. nr. 23 asetseva maja ehitustööde juurest varastati Mihkel Vaani ja tei tele töölistele kuuluwaid tööriistu kokku 14 krooni wäärtuses.

Liiva tän. nr. 17 asetsevast trepikojast varastati 3 põrandariiet, mis kuulusid Tõnis Oertile.

Pärnu mnt. nr. 100 asetsevalt õuelt varastati 22 kr. wäärtuses Adolf Milleri pesu.

Saksa poiste wägitöö Niamaa peatuskohas

Septembrikuus leiti, et Elwa teemeistri piirkonnas Nõo ja Ropka wahelises Niamaa peatuskohas oli ulakate poolt pandud toime ootermmi rüüsamine. Kaitsi oli pekstud ligi 20 aknaruutu, reoštaud põrand, kirjutatud roppe lausesid seintele ja teostatud lõhkumisi. Politseilisel juurdluse selgus et selle teega olid saanud hakkama saksa koolipoiisid Tartusi. Neiskõdalal andis kuus poissi Elwa kohtus wastust oma teo eest. Neli neist, wennad Fialad, H. Beniamin ja J. Lück, anti wanemate walwe alla, kuna 2 mõisteti õigeks. Karistatud on 13—16 a. wanad.

Kolm perepoega wiljakrattideks

Möödunud jõgisel pandi toime Wõhmuta wallas ja ajunduses rida wiljanitade tühjendamisi. Nii wiidi ajundustaluomanitul A. Bachil aidast wilja 300 kr. eest ja mitmel teisel ajunikul alla 100 kr. wäärtuses. Wiljawarguseid olid salapärased seepärast, et aitade juures puudusid igasugused sissemurdmise tunnused. Nii wõidi aitadesse pääseda waid walewõtmetega ehk kasutades ka õigeid wõtmeid.

Nüüd selgitas Paide kriminaalpolitsei, et wiljakrattideks olid kohalike ajunike pojad, kellele oma ajunduses oli kerge pääseda naabritalu aitadesse. Noormehed on wilja realiseerinud Järwa-Jaanis wiljakaupmeeste juures ja saadud rahaga on korraldatud tõbusaid olenguid. Kohtu alla laugewad eeskätt kolm perepoega — E. S., 19 a. wana, E. J., 19 a. wana, ja S. K., 18 a. wana. Peale selle wõetakse wastutusele aga ka weel teisi isikuid. Wiljakrattide tegewus on weel jälitamisel ja nii wõib neude süükoorem suureneda.

Järwamaal algas rahwarinde loomine

Järwamaal on alustatud Isamaaliidu algatusel rahwarinde loomisi, milleks toimuwad koosolekud igas wallas, kus moodustatakse rahwarinde kohalik juhatus. Esimesena toimus rahwarinde loomine Ratke wallas, kus tunnetile õhtul oli kokku kutsutud kohalike tegelaste nõupidamine, millele ilmus 20 inimese ümber. Juhatusse waliti Ratke wallaõwanem A. Lahr, tema abi J. Hein, Ratke ühisranga juhataja J. Alatsei, wallasekretär E. Walk, Ratke postkontori ülem A. Mitt, Ratke alg- ja täienduskooli juhataja A. Siitas ja põllumees A. Kahar. Mõttewahetusel Riigiwolikogu kandidaadi asjus otsustati sobitada kokkulepe waliwiisringkonda kuuluwate waldade rahwarinnete juhatustega.

Rapsitaja külmas surnuks

Neljapäeva hommikul kella 7 ajal leiti Tuhalaane wallas Pahnwere alewikust ühe kauplusest läjiwan alt surnult wanawoolne meestenrahwas. Laip oli külmanud ja pooleldi lumme maetud. Mehe isikus tuuli ära Johan Jaani p. Jakobson, 50 a. wana, kes elas samas wallas Kukese talu maa-alal aiatewas majakeses. Jaoskonnaarst waatas laiba üle, selle juures wägiwallatundemärke ei leitud.

Jakobson oli juba kolm päewa tagasi läinud Pahnwere alewikku, kus sattunud kõrsti napsitama. Wahepeal oli mees käinud kodus, kuid jatkanud siis jälle joomist. Teisipäeva õhtul kella 9 ajal oli ta purujoobnuna lahkunud alewikus aiatewast Jaan Heinla kauplusest ja lubanud koju minna. Kauplusest ees aga kukkus mees lumme, kust ta järgmisel hommikul leitigi surnult.

• SPORT •

Kadrioru staadioni uus tribüün valmis

Wastuwõtmine ehitajailt toimub enne jõulupühi

Kadrioru staadioni uue tribüüni ehitustööd on lõppemisel ja uue tribüüni üleandmine ehitajalt Eesti Spordi Keskliidule toimub juba lähematel päewadel, kindlasti enne jõulupühi. Teha on weel mõningaid wiimistlemistöid, mis ei takista aga osaliselt katusega kaetud tribüüni üleandmist. Tribüüni ehitajaks oli tehniline kontor E. Olari ning ehitustööd läksid maksma 200.000 kr. ümber.

Pärast wastawat katuse wastupidawuse proowimist tunnistas juba teedeministeeriumi, linnawalitsuse, politsei j. t. esindajaist koosnew komisjon tribüüni wastuwõetawaks. Tribüüni wastuwõtjaks ehitajalt on Eesti Spordi Keskliidu poolt määratud tribüüni ehituse järelewalwe komisjon, kuhu kuuluwad K. Terras, W. Prii, Joh. Willemson ja R. Saue, samuti ehitustööde tehniline järelewalwaja arh. E. Lohk. Kas keskliit komisjoni koosseisu weel suurendab ehituse wastuwõtmise puhuks, on täiesti lahtine.

Narva veeremängu esivõistlused

Juba kuu aega kestnud Narva esivõistlused veeremängus lõppesid. Pinevas konkurentsis, millest võttis osa 2 klubi, võitis „Aleksandria" 3119 punktiga, tulles seega juba teist korda Narva veeremängumeistriks. Teiseks tuli „Ründ" 2987 punktiga, kuna kolmandaks jäi Kreenholmi klubi 2958 punktiga.

Narva malemeistriks H. Ellam

Narva Eesti Maleseltsi korraldusel peetavad maleesivõistlused lõppesid. Meistriks tuli 8 punktiga H. Ellam, teiseks jäi 7 punktiga A. Kukke, kuna kolmanda ja neljanda koha jagasid 7 punktiga V. Järve ja V. Mihhailov.

Riiglhoidjalt maadlusmattide muretsemiseks 1800 krooni

Toetus v.-s. Spordile, Tallinna ja Tartu Kalevile

Riigihoidja on määranud meie kolmele suuremale maadlusseltsile — Tallinna ja Tartu Kalewile ning w.-s. Spordile nende juubelite puhul toetuseks 1800 kr., mis jagatakse wõrdsetes osades kõigi kolme wahel. Toetussumma on määratud nendele seltsidele nende juubelite puhul. Teatawasti Tallinna Kalew ja Tartu Kalew on kumbki tegutsenud 35 aastat ja w.-s. Sport piihitses oma 25-aastase tegewuse juubelit alles nädal aega tagasi. Toetussumma on määratud juubilaridele nute maadlusmattide muretsemiseks ning iga selts saab toetussummast selleks 600 kr. Naha üleandmine seltside esindajaile toimub laupäewal Raskejõustikuliidu esimehe O. Kösteri poolt.

KARUSNAHA

Euroopa esiwõistluste kawa

Rahwuswaheline maadlusliit kinnitas tähtpäevad

Rahwuswaheline maadlusliit on kinnitanud tulewal kewadel Tallinnas peetawate Euroopa maadlusesiwõistluste tähtpäewadeks Eesti Raskejõustikuliidu ettepanekul 24.—27. aprilli, kusjuures rahwuswaheline maadluskongress toimub 23. aprillil. Rüüd on määratud kindlaks ja esitatakse rahwuswahelisele liidule kinnitamiseks ka üksikasjaline päewakawa.

Rahwuswaheline maadluskongress algab 23. aprillil kell 10.00 ja aega on jätud tema jaoks kuni neli tundi. Pärast kongressi asetawad rahwuswahelise maadluseliidu esindajad põjawäe kalmistul Wabadusõjas langenud kangelaste mausoleumile pärja. Kell 17 toimub wastuwõtt raekojas linnapea J. Sootsi poolt. Kell 18.00 algab konwerents Euroopa esiwõistlustel tegutsewatele kohtunikele. Kell 20.00 rahwusmeeskondade esindajad ja kohtunikud lähewad „Estoniasse" ooperi- wõi operetiettenäitele, millele järgneb õhtusöök.

Euroopa esiwõistlused algawad 24. aprillil ja lõpewad 27. aprillil, kestab seega neli päewa. Wõistlejate kaalumine toimub igal hommikul kella 8.00—9.00. Igal hommikul algawad wõistlused kell 11.00 ja kestawad tarwidusele järele. Õhtuti on wõistlused kella 20.00—24.00, kusjuures wiimase wõistluspäewa õhtul kestawad nad tarwiduse järele. Euroopa esiwõistlused toimuwad teatawasti „Estonia" kontsertsaalis.

Pühapäewal maadlejate kontrollwõistlused

Teatawasti pidi eelseiswal pühapäewal, 19. detsembril, toimuma w.-s. Spordi ja Tallinna Kalewi waheline klubimatsh maadluses kahekordsete meeskondadega. Kuna osa maadlejaid on haigestunud, jääb klubimatsh pidamata ja selle asemel toimuwad pühapäewal algusega kell 18.00 w.-s. Spordi ruumides kontrollwõistlused Euroopa esiwõistluste kandidaatidele.

Tartu NMKü 2. Lõuna-Eesti ringkonna meistriks

Kolmapäewa õhtuwoolikul wõistlesid Tartus ülikooli wõimlas Eesti esiwõistluste ringkonna klassis korwpallis Lõuna-Eesti ringkonna meistri nimele Tartu NMKü 2. meeskond ja pallklubi Olümpia. Mäng oli esimesel poolajal tasawägine, kuid teine poolaeg möödus täielikult NMKü paremuse juures — mängu wõitis NMKü 71:40 (34:28), tulles seega Lõuna-Eesti ringkonnameistriks korwpallis. Järgmine kohtumine on Tartu NMKü 2. meeskonnal Pärnu ringkonnameistriga.

LADU

Ervin Klausner Euroopa-turneele

Wõistleb Carneraga ja Bärlundiga

Eesti omaaegne nimekaim raskekaalu poksija Ervin Klausner, kes hakkas elukutseliseks ja läks Ameerikasse, sõidab Euroopasse võistlusturneele. Alul oli tal kavatsus sõita Euroopasse juba jõulupühade ajaks, kuid mitmesuguste ettenägematute takistuste tõttu teostub turnee tuleval kevadel.

Esimene võistlus on ette nähtud Klausneril Itaalias, kus ta kohtub omaaegse maailmameistri Carneraga, kellega ta on juba varem kohanud ja üsna napilt kaotanud. Kuna nüüd olevat Klausner heas vormis, siis ta lootvat võita. Kui K-il õnnestub hiiglast Carnerat võita, siis ta saaks otsekohe järgmise kohtamise prantsuse raskekaalumeistriga, kes hiljuti võitis ülekaalukalt Carnera.

Pariisist sõidab Klausner kodumaale. Kuna samal ajal viibib Soomes ka naabermaa kuulsaim elukutseline poksija G. Bärlund, siis on nähtud ette nende kohtamine. Asukoht ei olevat aga selge, sest Bärlund soovib, et matš peetaks tingimata Helsingis, kuna Klausner tahaks võistlust pidada Tallinnas. Võistluskoha küsimus igatahes ei tegevat takistusi mõlema mehe kohtamiseks tuleval kevadel kas Eestis või Soomes.

Saksa juusatajaid Soome

Helsingi, 16. 11. (ETA) Saksa riigi spordijuht von Tschammer-Osten külastas eile ühes oma saatjatega Wierumäe spordikooli ja Salpausselkä suusatamisstaadioni Lahtis. Retkel von Tschammer-Osten seletas muuseas, et Saksamaalt tuleb maailma suusatamisesiwõistlustele arwatawasti 15—20-liikmeline meeskond. Täna lahkub von Tschammer-Osten Soomest.

Toimetusele saadetud kirjandus

K.-ü. „Looduse" „Kuldraamatu" VI sarjast on juba ilmunud hinnaga à 2 kr. 50 s. brosch. ja 2 kr. 80 s. paberköites — järgmised raamatud:

Hugh Lofting: Dr. Dolittle'i tsirkus. Wana armastuswäärne dr. Dolittle astub jälle kord lugejate ette üheс oma armastatud tarkade loomadega, kes seekord on ühinenud rändtsirkuseks. See ümarik ja heatujuline wanahärra on inglise noorsookirjanduse klassilisi kujusid ning ta mahe huumor ja omapärased talitamiswiisid on wõitnud talle Eestiski hulga sõpru.

Ukko Kiwisto: Mere wangid. Ukko Kiwistol on Soomes ilmunud juba hulk populaarsed noorsooraamatuid. „Mere wangid" on alles algkeeles ilmumata ja käesolew kõide moodustab seega tema esiswäljaande. See on põnew ja seiklusrohke jutustus noorte poiste elust, mis tõendab, et ka Soome skääridest saab läbi elada juhtumusi, mis sündmustikult ja haarawuselt ei jää taha Robinsoni lugudest.

Ernst Hansen: „Sinise Tähe" matkalood. Käesolew jutustus on algupärane teos eesti autorilt ja jutustab sorawalt ning huwitawalt ühe skautide-grupi

S. TARTU

Sünnip

Johanna Päts, seltsk
dinud 17. dets. 1890. a

Alfred Teppan, põl
17. dets. 1890. a. Kure

matkast oma kodunt läb
kogunemisele. Oma teek
kogu meie kodumaaga, k
inimesi ja elawad läbi
tustus on kaasakiskuw a
tõhujaks lisaks meie
noorsookirjandusele.

Bengt Berg: Kurged on rootsi tuntuimaid l
nimi pole kuulus mitte
maailmas. Käesolewas
kõigile tuntud kurgede e
budest kaugele lõunasse
radiisis Aafrikas Niilu
wam kui mõnigi romaan
hulga kasulikke teadmisi.

J. Parijõgi: Alutag tus westab meie tuntud
mälestusi Wirumaalt. Ta
omapärasemast ning suu
Autor rändab Jõhwisst
Rannapungerja kaudu
wuse, looduswõlude riik

matkab autor läbi Põhjan
Uhtja saarel, sõidab Ku
lähemalt põlewkivikaewa
millest kõigest tal on
pajatada. J. Parijõgi
kaja, kes oskab tabada
konna omapära ning sell
kuid huwitawalt ka luge

Vastutav toim
Väljaandja Tallinna

Müüakse

Kaitseks külmetuse eest
villaseid:
aluspesu
allkantavaid sukki
BLEYLE pükse
sukki, sokke,
kindaid jne.
Öed Böckler
Kinga 6/8.

Müüa
paremat linast lõnga, talvpalitu „keskm. kasv. meesterahvale ja muid asju. Näha kella 4—7 iga päev Pärnu mnt. 49—1-a.

Odavasti müüa
väike sohva ja nukk. Saue tän. 15—6. Näha pärast kella 3.

Maja müüa
juhuslikult, uus, puust, 9 korteriga. Soovijad kirj. slt. „5/2645".

Müüa
riietekapid 1—3 uksega, puhvetid, sohva- ja raadiolauad, puuvoodid, diivanid. Tellimised ja järelmaks võimalik. Mööblitööstus A. Kluge, Laulupeo 1.

Maja
müüa, uuem ja korras, hea tulu, pärisrunt. Hind Kr. 40.000, wäljamaks 26.000 kr. Kirj. slt. „21/2301".

Müüa uus naisterahva **talvpalitu**
must, skunkskraega, keskmisele. Teat. saab V. Ameerika 3—5.

Müüa pruugitud
riidekapp
Juureveo tän. 22, küsida poest.

Müüa
pool krunti
520 ruutsülda, Kristiine heinamaal. Teateid saab Käo tän. 24. Seal on ka lüpsma tulija lehm müüa.

Majad
ja krundid müüa. Teateid saab Lühike tän. 1-a., Nõmmel.

Müüa voorimehe
sõidusaan
ühes tekiga, Peterburgi tüüpi. Tondi 48—1, Tallinnas.

Odavasti müüa
lapse- ja nukuvankreid
Wiru tän. 2, hoovimajas.

Müüa
mängutoos
(Spieldose) 24 plaadiga. Rataskaevu 4, noodiäris.

„Päewalehe" tellimisi
wõtab wastu iga
postiasutus

Hiiu jaamast 3 min. tee müüa
väike maja
ilusa krundiga, mille suurus 400 r.-sülda. Ehituse võimalus. Soov. kirj. slt. „11/2251"

Diivan ja kušett
müüa. Hind odaw. Tellimised ja parandused. Sadulsepatöökoda „Wello", Riine tän. 1.

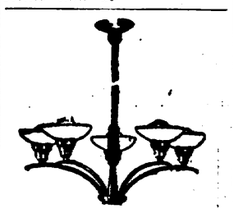

Suurim valik armatuure, laua- ja seinalampe. Valmistan ka tellimiste peale. Müügikohad: Tartu mnt. 42 ja 2, telef. 311-96. Vold. Laanberg.

ZEISS PUNKTAL
Häid praktilisi
jõulukinke,
nagu:
fotoaparaate, baromeetreid, termomeetreid, binokleid, lornjette, nuge, kääre jne.
saate suures valikus odavate hindadega
G. Berger,
Nunne tän. 1.
Pühapäeval äri avatud.

Pühiks kaunist
AARE
kr. stalli
K.-m.
Ih. Kaarmann',
juures, Raekoja 10/12

Kes ostab täitelehe wõi laenab riigiametnikule heal tagatisel ja täendusel kuni
250 kr.
pal. teat. kirj. slt. „13/3013".

Wäga ilus
smürna vaip
340×275 müüa joodsa hinnaga. Näha wõib kella 11—4 Klaasingi t. 5—1.

Odavasti müüa
riidekappe
moodsaid kolme uksega, kirjust kaest, polseerituid. Liiwalaia 4—16, töökojas. Näha igal ajal.

õmblusmasin
„Singer" (kabinett) odawasti müüa Nõmme, Pärnu mnt. 104.

TALLINN, MAAKRI 28.
Pealinlane maale sõites, provintslane pealinna sõites, varustage endid meie
odavate pühademaiustustega.
Välkemüük
ka otse tarwitajaile!

Müüa
lambavillu
walgeid, 250 kilo. Hind suuremal arwul ostes à Kr. 2.50 kilolt.

Sadulseppadele
karvu
(Roßhaar), hinnaga Kr. 2.50 kilo. Oma weewärgiga majadele punasest wasest
veeklosette
ja punasest wasest
veepaake
mahuga 125—400 liitrit. Uus Hollandi 10, Stude hoow, Sporlederi ait 2, Ramno. Telefon kella 9—10 e. l. ja alates kella 3-st p. l. 316-07.

Botikuid
ostke
A. Gobovitsch'i
ärist Pärnu mnt. 45

Juhuslikult odawasti müüa 5-lambiline
raadio
Tulla 5—10 Tallinn, Tsemendi 5—17.

Moodsaid
diivaneid
raadiogarnituure ja tugitoole odawasti müüa sadulsepatöökojas Rud. Wark, Heeringa t. 12-a.

Rakveres
võtavad „Päevalehe" ja „Laste Rõõmu"
tellimisi ja kuulutusi
vastu ja müüvad üksiknumbreid:
E. Priiman, Pikk 24
N. Erna, Lai tän.
M. Nurk, Lai tän.
Ed. Läte, Lille tän. 13
E. Videvik, jaama raamatukapp
Joh. Triefeldt, Pikk 17
L. Rikken, Tallinna 20
Ubja Majandusühisus
Marie Talla, Vaksali 2
E. Sabolotnik, Tallinna 7

VIRU 14 TEKA VÕHTLUSHINNAKAUPLUS
Odavasti ostate
TEKA
• kõlnivett
TEKA
• jõuluküünlaid
TEKA
• öölaualampe
TEKA
• majatarbeid
TEKA
• seepi

Koerasõbrad!
Ilus jõulukink, Soomest toodud eht jäärri ipitsi, laika, 6 kuud wana, juur lastetõber, 45 kr. eest müüa. Suleõimägi 10—1.

Müüa maale odaw
hobune
Paldiski mnt. 61.

Ostetakse
Õiglase hinnaga
ostan ja müün
palituid, ülikondi, pandipileteid, raadioaparaate, fotoaparaate, õmblusmasinaid, grammofone jne.
Tartu mnt. 1. Ost-müük.

Ostan
hea hinnaga riideid, pandipileteid, põrandawaipu, karusnahku, lauatarbeid, mööblit, ilusõju, sporditarbeid ja mitmesug. teisi asju, soowiorral tulen kõju ojtma. S. Roosiktrantsi 8, telef. 466-85.

Briljante, kuld-, hõbe-, antikasju
ostab kõrge hinnaga
L. Krasnokutsky ja poeg
Kuninga tän 6, telef 431-59

Kellel on vaja pühaderaha?
Petserlane ostab hea hinna eest kõiksugu usi ja pruugitud riideid, kajukaid, jalanõusid, pesu, jalgrattaid, muusikariistu jne. (Wiibin Tallinnas 16.—18. kp.) Kirj. pakk. slt. „5/2363"

Ostan
kohe hästi töökorras veoauto, kohe maksetavas rahas, mitte alla 4 tonni, ainult sel tingimusel, et veenduda auto korrasolekus, siis esimene 5 tuhat kilom. järelmaksuga, ja renditingimustel. Auto hind, firma ja tingimused teat. kirj. slt. „13/2293".

Ostan
vana mööblit ja voodeid. Maksan kõrget hinda. Kirj. slt. „7/2287".

Soowin osta heas korras pruugitud
lapsevoodi
Teat. slt. „23/2343".

Soovin osta osamaksuga wõi üürida korras
klaveri wõi pianiino
Mõne kuu üüri ettemaks võimalik. Teat. slt. „35/2275".

Kohemaksetavas rahas ostetakse
Eesti Entsüklopeedia
Kirj. slt. „39/2279".

Ostja provintsist.
Ostan
weel enne jõulu kõrge hinnaga igasugu pruugitud mööblit, kappe, woodeid, kirjutuslaudu, grammofone, raadioid, õmblusmajinaid ja kõiki riideid, palituid, ülikondi jne. Palun teat. kirj. slt. „25/2305".

Soowin osta Tallinnas,
maja
wäljamaksuga rahas Kr. 15.000, ülejäänu wõib olla wõlg. Kirjad slt. „29/2309".

Ostan,
postmarke
ja wene raamatuid. Wõib ka soliidsetes partiides olla. Wene tän. 1—9, 2. kord.

Ostja Võrust
Ostan pruugitud riideid, jalanõusid, kõõgitarbeid, maksan kõige paremat hinda. Kirjad slt. „18/2338"

Ostja Petserist
ostab õiglase hinnaga igasugusid wanu riideid, ka ükskuid püksi ja pintsakuid, pesu, jalanõusid ning iga seltsi pruugitud tööriistu. Kirj. slt. „8/2328".

Pühadeks saate raha
kui müüte oma kaunid riided, pööningukolu wõi muid asju. Teat. slt. „32/2352"

Kõige kõrgema hinna eest ostan
pruugitud ja usi riideid, kajukaid, pesu, saapaid, õmblusmasinaid, jalgrattaid muusikariistu, mööbleid jne. Tulen ka kõju ojtma. Suur Karja tän. 8—8.

Õiglase hinnaga
ostan
pruugitud riideid, mööblit, grammofone ja kõike pööningukolu. Kirj. slt. „10/3010".

Ostja ostab
Tall. ja Nõmmelt wana mööblit, riideid, pesu, saapaid, raamatuid, õlilampe, vildiraame, grammofone, õmblusmasinaid, jalgrattaid, igasugu iluasju ja esemeid, kõõgiriistu ja pööningukolu, — tulles kohale ojtma. Lahk. pakk. slt. „25/2345"

Puhtaid kaltse
ostab
Tall. Eesti Kirj.-Ühisuse ladu Pikk tän. 2

Mitmesugust

Väljast sõitnud kindla ametalaga paremates aastates mees soovib jõuluks
tutvust
abiellumiseks lihtsa vaba daamiga, kellel on väike kapital ühiseks kodu ja ettevõtte loomiseks. Kirj. slt. „33/2633".

28-a. karske riiklikus ettevõttes töötav noormees soovib
tutvust
tõsiselt ellu suhtuva neiuga 16—28 a., kes omab kindla teenistuse wõi kapitali, et ühiselt kodu luua. Kirjad slt. „19/2259".

ERITI VASTUPIDAVAID
KATLA RESTE
VALMISTAB
Aivaz
Tallinn, Soo 27.

Noormees soovib
tutvust
prl. wõi prouaga, kes valitseb täieliselt vene keelt ja kes võib ka vene keele tunde anda. Kirj. slt. „19/2299".

Kolm noormeest soovivad tõsist
tutvust
preilidega. Ets, Ats, Juss. Kirj., soovitav fotoga. Tallinn sadam, Kabala p.-k.

Stomin.
Kõhu-venituspulbrit **Stomini** tarv., kui **rinde all valutab ja kõrvetab; rahvakeeles venind. Kaitsemärk „punane ankur".**

Elektrilokke
wälismaa „Wella" aparaadiga ja õlidega tehakse alates 150 senti pea, juukselõõstusES „Helmi", Maakri tän. 22 ja Suur Tartu m nr. 19. Telef. 307-91.

Kr. 12.000
on tarvis kohe soliidseks tehinguks kolmeks kuuks. Raha ja hea kasu kindlustatud täiel määral. Pakk. slt. „35/2075"

Kaks keskealist intelligentset, iseseisvat leske soovivad
tutvust
niisamasuguste härradega v. 40—55. Ariomanik. Pensionär. Kirj. slt. „27/2267".

Soovin laenu
300 kr. kinnisvara I obligatsiooni kindlustusel. Teat. pal. slt. „34/2274".

Lp. proua!
(mantel tripiga), palun määrata uus kohtamine. Kirj. slt. „18/2658".

Teadaanne majaomanikele.

Linna kogukonnamaksu sead. § 50⁶, alusel kõigi Tallinna linna administratiivpiires asuvate kinnisvarade omanikud wõi nende asemikud on kohustatud andma hiljemalt 30. DETSEMBRIKS k. a. Tallinna Linnavalitsuse Rahandusosakonnale kõigi nende isikute nimestiku, kes elunesid nende majades käesoleva aasta 15. detsembril. Võõrastemajades ja mõbleeritud tubades tuleb nimestikku võtta kõik isikud, kes seal on elanud vähemalt kaks nädalat enne ja üks nädal pärast 15. detsembrit k. a.

Täidetud nimestikublankette võetakse vastu Linnavalitsuse Rahandusosakonnas, Mundi tän. nr. 2, II korral, tööpäevadel kella 8—14 ja kella 17—20, ja Majaomanike Pangas, Harju tän. nr. 45, panga lahtioleku tundidel. Samades kohtades ja samal ajal antakse välja nimestikublankette majaomanikele wõi nende asemikele, kes neid kätte saanud ei ole.

Süüdlasi, kes Linnavalitsuse Rahandusosakonnale eelpoolmainitud elanikenimestikku ei esita, wõi ei esita seda määratud tähtajal, wõi esitavad nimestikus ebaõigeid andmeid, wõib Linnavalitsus trahwida Linna kogukonnamaksu seaduse § 40⁷ alusel rahatrahviga kuni 50 kr-ni.

Tallinna Linnavalitsuse Rahandusosakond.

REKLAAM on äri hing
REKLAAM toob kasu
REKLAAM moodsad trükitooted tõstavad äri edukust
TELLIGE kõik oma trükitooted Eesti moodsaima ja täielikema sisseseadega
„Päevalehe" trükikojast
Tallinn, Pikk 2. Telefo: 128-83
NÕUDKE EELARVEID.

Palun, kes oleks nii hea ja laenaks noorele naisele
50 kr.
paariks kuuks? Tagasimaks kokkuleppel. Kirjad slt. „17/2657".

Pikem ateeditehaga meeldiw korralik noormees
abielluks
kohe jõukama naisega. Kirj. slt. „20/2660"

Üürin välja frakk- ja smokingülikondi
B. Schocher, Kuke t. 4-6.

Vahad prouad ja preilid!
Kas leidub teist, kes hindaks veel kodu ja truud armastust? Siis vastake tõsiselt ellu suhtuvale pikemat kasvu 30-a. brünett soliidsele mugava kodu omajale mehele. Flirtijaid pal. mitte tülitada, foto soovitav, mitte nõutav. Kirj. slt. „4/2644".

Juhuslikult wäga
odavasti müüa
uued flanellist hommikmantlid, koolilaste kleidid, ööpidshaamad, kraed ja pruugitud riideid, kalosse ja kingi ja muud. Türnpu 5—2.

Hallo! Hallo!
Kaks meeldivat neidu soovivad pühi mööda saata soliidsete härradega. Endal mugav kodu olemas. Tänavale kohtama ei ilmu. Lic. Mary. Kirjad slt. „1/2281".

Leskproua vajab
tõsist sõpra
soliidsete kõrgemakasvuliste härrade hulgast. On sale, mitte kõige inetum. Flirtijail mitte tülitada. Kirjad slt. „2/2282".

Kas eaks aastaid 5 wõi 3×5, kas tasuks kroon wõi sente 25, kuid
„Laste Rõõm"
saab ostet.

Hästi ja püsivaid
tangilokke, vesilaineid, manikküüri
välismaa lakiga tehakse Rataskaevu 5
„Ainola"
telef. 438-49.

7 võõrsil viibivat merimeest
soovivad kodumaa tütardega
kirja-vahetust
Foto soovitav. S/s. „Eos" Skeppsbron 30 Stockholm. Volly 20. Frits 21. Lex 22. Sass 24. Lull 25. Juss 31. Vassili 32.

Kaks kõrgema haridusega riigiametnikku
tutvuksid
leskmist kaswu jõumaaiste intelligentsete 17—25-aastaste neidudega, et rõõmu tunda saabuwast 1938. a. ja selle wastuwõtmisest. W. 12, K. 13. Kirjad slt. „21/2661"

Kõnuiswara omanik, äri mees,
tutvuks
leskealise iseseiswa daamiga. Kirjad enesekirjeldusega slt. „2/2322".

Kaks korral. elurõõmsat leske, schaiään 35, brünett 45,
tutvuksid
piihits ausameelsete wiiajaie meestega. Kirj. slt. „32/2312".

Kaunroowa tööstuse juurendamiseks soowit. laenu
Kr. 750-1000.
Proijent kokkuleppel. Kirj slt. „11/2371".

Kes veel ei tea
see weendub kohe, kui waatab ja lehitseb „Aastawara" 1938, et see kalender kiil land kaanega ja 200 lehe tiheda siisega on nüüd kõigiti esikohal, tõlbab ka jõulukingituseks. H. 25 jenti

Noormees soowib
tutvuda
tütarlastega kuni 23 a Kirj. slt. „17/3017".

Prouad ja härrad!
Palun laenake noorele ausale tüütarlapsele
10 kr.
Kirj. slt. „15/3015".

Lai 6—1. Telef. 469-1
Nukukliinik
Odaw mukude müük.

Üksik naisterahwas, ke laenab
80 krooni raha
saab wana mehe juure priikorteri tõttu ja wajaduseta. Tagasimaks kindlustatud. Kirj. slt. „38 2358".